Crna Gora
Državna revizorska institucija
broj: 05-035/21-600/36
Podgorica, 30.07.2021. godine

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA OPŠTINE TUZI ZA 2020. GODINU

(KONAČAN)

Podgorica, jul 2021. godine

S A D R Ž A J

MIŠLJENJE I PREPORUKE……..3
I DIO – OPŠTI DIO……..7
1.1. Pravni osnov za vršenje revizije 7
1.2. Vrsta, predmet i obuhvat revizije..... ….7
1.3. Cilj revizije..... 7
1.4. Metode i tehnike revizije 7
1.5. Vrijeme vršenja revizije 8
DIO II - UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE……..9
2.1. Normativna uređenost Opštine……..9
2.2. Ocjena pouzdanosti sistema unutrašnjih finansijskih kontrola 11
2.3. Planiranje i izvršenje budžeta 17
2.4. Primici..... 17
2.4.1. Porezi.....20
2.4.2. Takse 23
2.4.3. Naknade 24
2.4.4. Ostali prihodi.....26
2.4.5. Sredstva prenesena iz prethodne godine 26
2.4.6. Donacije i transferi.....27
2.5. Izdaci.....28
2.5.1. Izdaci za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca (411).....29
2.5.2. Ostala lična primanja.....30
2.5.3. Rashodi za materijal.....31
2.5.4. Rashodi za usluge.....32
2.5.5. Izdaci za tekuće održavanje 34
2.5.6. Renta 35
2.5.7. Subvencije 35
2.5.8. Ostali izdaci 36
2.5.9. Transferi institucijama, pojedinicima, nevladinom i javnom sektoru.....38
2.5.10. Ostali transferi.....40
2.5.11. Kapitalni izdaci 41
2.5.12. Otplata dugova.....43
2.5.13. Rezerve.....44
2.6. Budžetski suficit/deficit…….. 44
2.7. Blagajničko poslovanje 46
2.8. Evidencija državne imovine u Opštini..... 46
2.9. Javne nabavke..... 47
2.10.Sudski sporovi 49
Zakonska i druga akta koja su korišćena u izradi Izvještaja 51

I MIŠLJENJE I PREPORUKE

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i Izjašnjenja subjekta revizije br: 01-031/21-9982 od 26.07.2021. godine na Preliminarni izvještaj o reviziji Završnog računa budžeta Opštine Tuzi za 2020. godinu, a u skladu sa članom 15 i 44 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i članom 45 Poslovnika Državne revizorske institucije, nadležni Kolegijum DRI u sastavu **Zoran Jelić** (član Senata – rukovodilac Kolegijuma) i **dr Branislav Radulović** (član Senata – član Kolegijuma), na sjednici Kolegijuma DRI održanoj 30.07.2021. godine usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

Završnog računa Budžeta Opštine Tuzi za 2020. godinu

Odgovornost subjekta revizije

U skladu sa članom 52 Zakona o finansiranju lokalne samouprave za izvršenje budžeta opštine odgovoran je predsjednik opštine, a za namjensko korišćenje budžetskih sredstava odgovoran je budžetski izvršilac. Shodno članu 69. Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti Završni račun budžeta opštine priprema odgovorno lice opštine u skladu sa navedenim zakonom. Rukovodstvo subjekta revizije odgovorno je za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije (DRI) je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li je Odluka o Završnom računu Budžeta Opštine Tuzi za 2020. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljena i prezentovana u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskom izvještaju, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su indentifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Revizija je sprovedena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI - nivo III). Državna revizorska institucija je poštovala etičke zahtjeve, planirala i izvršila reviziju na način kojim je obezbijeđeno razumno uvjerenje da li su finansijski izvještaji Opštine Tuzi sačinjeni i prezentovani, u svim materijalno značajnim pitanjima, u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja i da li je poslovanje subjekata revizije bilo u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima.

Revizija je obuhvatila sprovođenje postupaka radi pribavljanja adekvatnih dokaza o iznosima objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Sprovedeni postupci uključili su procjenu sistema unutrašnjih kontrola, procjenu primijenjenih računovodstvenih politika, procjenu materijalno pogrešnog prikazivanja iznosa u finansijskim izvještajima i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja. Smatramo da su revizijom pribavljeni dokazi adekvatni i dovoljni, kao i da daju osnovu za izražavanje mišljenja.

FINANSIJSKOM REVIZIJOM Završnog računa budžeta Opštine Tuzi za 2020. godinu utvrđeno je da su finansijski izvještaji za 2020. godinu sastavljeni u svim materijalnim aspektima, u skladu s važećim okvirom finansijskog izvještavanja i da su prezentovani na fer i objektivan način, te u skladu s tim nadležni Kolegijum izražava **POZITIVNO MIŠLJENJE** na finansijsku reviziju.

OSNOV ZA IZRAŽAVANJE POZITIVNOG MIŠLJENJA ZA FINANSIJSKU REVIZIJU:

Opština je u Izvještaju o konsolidovanoj javnoj potrošnji za 2020. godinu iskazala budžetski suficit u iznosu od 262.995,66€. Revizijom je utvrđeno da podaci iskazani u Izvještaju o konsolidovanoj javnoj potrošnji za 2020. godinu, po pojedinim budžetskim pozicijama rashoda, ne odgovoraju podacima utvrđenim u postupku revizije. Međutim, utvrđena odstupanja se odnose na transakcije u okviru klase 4 koja nijesu uticala na ukupan iznos na navedenim klasama i nijesu uticala na iskazani finansijski rezultat.

REVIZIJOM PRAVILNOSTI Odluke o Završnom računu Opštine Tuzi za 2020. godinu utvrđeno je da Opština nije u svim aspektima uskladila poslovne aktivnosti sa zakonskim i drugim propisima. Revizijom su utvrđena pojedinačna odstupanja i neusklađenosti sa sljedećim zakonskim i podzakonskim propisima: Zakonom o lokalnoj samoupravi, Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru, Zakonom o komunalnoj policiji, Zakonom o poljoprivredi i ruralnom razvoju, Zakonom o javnim nabavkama i Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština, koja imaju materijalni ali ne i prožimajući karakter. Na osnovu navedenog nadležni Kolegijum izražava **USLOVNO MIŠLJENJE** na reviziju pravilnosti.

OSNOV ZA IZRAŽAVANJE USLOVNOG MIŠLJENJA ZA REVIZIJU PRAVILNOSTI:

Lica koja su imenovana, odnosno postavljena za vršioce dužnosti nijesu ispunjavala uslove propisane za glavnog administratora, odnosno radno mjesto visokog rukovodnog kadra za koje su određeni. Navedeno nije u skladu sa članom 124 Zakona o lokalnoj samoupravi kojim je predviđeno da se za vršioca dužnosti određuje lice koje ispunjava uslove propisane za glavnog administratora, odnosno za radno mjesto visokog rukovodnog kadra za koje se određuje.

Preporuka 1: Opština treba da popunu radnih mjesta iz kategorije visoki rukovodni kadar i imenovanje glavnog administratora vrši na osnovu javnog konkursa, a da vršioce dužnosti imenuje, odnosno postavlja u slučajevima i pod uslovima predviđenim zakonom.

U Opštini su tokom 2020. godine 33 lica zasnovala radni odnos, a na 31.12.2020. godine ukupan broj zaposlenih službenika i namještenika iznosio je 70. Opština je Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta iz 2020. godine predvidjela 195 izvršilaca, dok je taj broj povećan na 207 izvršilaca izmjenama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta iz 2021. godine.
U skladu sa čl. 70 Zakona o lokalnoj samoupravi, unutrašnja organizacija i sistematizacija organa lokalne uprave utvrđuje se zavisno od obima, vrste i složenosti poslova i na način kojim se obezbjeđuje njihovo efikasno, ekonomično i efektivno vršenje. Opština prilikom izrade akata o sistematizaciji nije utvrdila kriterijume koji bi obezbijedili efikasno, ekonomično i efektivno vršenje poslova lokalne samouprave.

Preporuka 2: Opština treba da u skladu sa čl. 70 Zakona o lokalnoj samoupravi prilikom izrade akata o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji organa lokalne uprave utvrdi kriterijume zavisno od obima, vrste i složenosti poslova i na način kojim se obezbjeđuje njihovo efikasno, ekonomično i efektivno vršenje.

Preporuka drugom organu:

Preporuka 1: Preporučuje se Ministarstvu javne uprave i digatalnog društva i medija da donese akt kojim će odrediti maksimalne limite broja sistematizovanih radnih mjesta u svim lokalnim samoupravama u Crnoj Gori u odnosu na broj stanovnika.

Rukovodilac subjekta **nije**, u skladu sa članom 7 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru utvrdio poslovne ciljeve subjekta kojim rukovodi, a koji doprinose ostvarivanju misije subjekta, izradio i obezbijedio sprovođenje strateških i drugih planova, kao i program za ostvarenje poslovnih ciljeva subjekta;
Rukovodilac subjekta **nije**, u skladu sa članom 11 Zakona, utvrdio Plan unaprijeđenja upravljanja i kontrola;
Rukovodilac subjekta **nije,** u skladu sa članom 14 Zakona uspostavio registar rizika i odredio lice zaposleno u subjektu za koordinaciju aktivnosti na uspostavljanju procesa upravljanja rizicima;
Opština **nije**, u skladu sa članom 49 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru uspostavila unutrašnju reviziju organizovanjem organizacione jedinice za unutrašnju reviziju u okviru subjekta ili obavljanjem unutrašnje revizije od strane jedinice za unutrašnju reviziju drugog subjekta na osnovu sporazuma, uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Preporuka 3: Opština treba da u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru u potpunosti uspostavi i primjenjuje sistem upravljanja i unutrašnjih kontrola.

Opština nije, shodno članu 33 Zakona o komunalnoj policiji obezbjedila saglasnost Ministarstva prije određivanja većeg broja komunalnih policajaca od broja predviđenog Zakonom;

Opština ne vodi evidenciju o izdatim službenim legitimacijama, shodno članu 14 Zakona.

Preporuka 4: Opština treba da vodi evidenciju o izdatim službenim legitimacijama, i da prilikom određivanja većeg broja komunalnih policajaca od broja predviđenog zakonom obezbjedi saglasnost Ministarstva, u skladu sa Zakonom o komunalnoj policiji.

Zakonom o upravnom postupku, članom 22a Zakona o poreskoj administraciji i članom 4 Zakona o porezu na nepokretnosti, propisan je postupak dostave rješenja o porezu na nepokretnosti, ako je vlasnik nepokretnosti nepoznat, nije određen ili je preminuo, odnosno, prestao da postoji.

Preporuka 5: Opština treba da kod dostavljanja rješenja o porezu na nepokretnosti u potpunosti primjenjuje članove 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku, član 22a Zakona o poreskoj administraciji i član 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.

Nenaplaćeno potraživanje po osnovu naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta na kraju 2019. godine iznosilo je 97.538,28€. Prema podacima dostavljenim od strane Sekretarijata za finansije, tokom 2020. godine podnijet je jedan zahtjev za izdavanje dozvole za komunalno opremanje građevinskog zemljišta (iznos naknade – 6.683,79€). Takođe, podnijeta su i 2 zahtjeva za legalizaciju bespravno podignutih objekata (iznosi naknade 3.194,63€ i 2.140,50€).

Preporuka: Opština treba da, u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji, preduzima mjere prinudne naplate prema svim poreskim obveznicima koji nijesu izmirili poreske obaveze u propisanim rokovima.

Odluka o uslovima, načinu i dinamici raspodjele sredstava Budžeta opštine Tuzi za 2020. godinu namijenjenih za poljoprivredu koju je donijela Opština, nije usklađena sa Zakonom o poljoprivredi i ruralnom razvoju,
Opština nije u skladu sa svojim nadležnostima, donijela planove podsticaja razvoja poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Preporuka 7: Opština treba da u skladu sa Zakonom o poljoprivredi i ruralnom razvoju donese Odluku o podsticajima razvoja poljoprivrede i Plan podsticajnih mjera kojim će utvrditi uslove, kriterijume, način prijavljivanja i ostvarivanja prava na subvencije, kao i obaveze korisnika podsticaja.

Na računu 4149 – ostale usluge evidentirani su izdaci koje je, shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji za računa za budžeta Crne Gore i budžete opština, trebalo evidentirati u okviru drugih računa od kojih se najveći iznosi odnose na:

- 18.098,80€ - (pekarama sa teritorije Opštine Tuzi i Podgorica kao pomoć stanovništvu za ublažavanje posljedica pandemije izazvane korona virusom), koji je trebalo evidentirati na računu 472 – stalna budžetska rezerva
- 15.693,00 – (nabavka kancelarijskog namještaja i opreme), koji je trebalo evidentirati na računu 4415 – izdaci za opremu
- 29.707,19€ - (subvencije poljoprivrednim proizvođačima za nabavku sjemena i za pomoć za saniranje posljedica požara), koji je trebalo evidentirati na računu 418 – subvencije
- 34.158,34€ (premije proizvođačima mlijeka sa teritorije opštine Tuzi), koji je trebalo evidentirati na računu 418 – subvencije

Preporuka 8: Opština treba da vodi evidenciju rashoda u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

Tenderskom dokumentacijom/zahtjevom za dostavljanje ponuda, prilikom realizacije tri otvorena postupka javne nabavke (Putni pravac Vuksanljekaj-Sukuruć, Vuksanljekaj-Podhum i putni pravac prema Koći), nije preciziran detaljni opis radova već je cjelokupni posao definisan pod jednom stavkom tako da su i dostavljene ponude bez detaljnog opisa poslova koji će se izvršiti. Uvidom u građevinski dnevnik, utvrđeno je da je izvođač sugerisao nadzornom organu na nedostatke pripremljene tamponske podloge koji se mogu odraziti i na kvalitet izvršenih radova zbog čega je izvođač odbio da snosi odgovornost za kvalitet radova.

Prilikom realizacije ugovora nabavke administrativnog materijala i usluga održavanja vozila, nabavljale su se robe i usluge koje nijesu predviđene tehničkom specifikacijom, odnosno prihvaćenom ponudom i zaključenim ugovorom.

U postupku revizije utvrđeno je da su zahtjevi za dostavljanje ponuda objavljivani na portalu Opštine, ali je prilikom upućivanja zahtjeva na e-mail adrese, isti upućivan na dvije e-mail adrese, od kojih je jedna e-mail adresa izabranog ponuđača, a druga e-mail adresa ponuđača koji se ne bavi predmetnom nabavkom.

Prilikom nabavke sadnica za zelene površine i nabavke komunalnog mobilijara, od potencijalnih ponuđača zahtijevane su licence za obavljanje poslova projektanta i izvođača radova i licence za izradu tehničke dokumentacije, a uvidom u ispostavljene fakture i građevinsku dokumentaciju utvrđeno je da su fakture obračunate samo za nabavku roba i propratnih usluga/radova kako bi se nabavka robe dovela u stanje funkcionalnosti. Na ovaj način ograničen je broj potencijalnih ponuđača.

Utvrđeno je da ponude prilikom sprovođenja postupaka: nabavka vozila, izrada elaborata (Mataguži-Tuzi) i hitnih nabavki goriva nijesu sačinjene u skladu sa članom 76 tad važećeg zakona i iste je trebalo odbiti kao neispravne.

Prilikom nabavki radova koji se odnose na održavanje lokalne infrastrukture, Opština je za isti predmet javne nabavke za koji je trebalo sprovesti otvoreni postupak, sprovodio više postupaka nabavke male vrijednosti (procijenjene vrijednosti do 30.000,00€) što nije u skladu sa članom 44 tad važećeg zakona (čl. 27 novog Zakona).

Preporuka 9: Opština treba da u potpunosti primjenjuje Zakon o javnim nabavkama i obezbijedi konkurenciju i ekonomično, efikasno i efektivno korišćenje javnih sredstava radi nabavki roba, usluga odnosno radova odgovarajućeg kvaliteta u odnosu na svrhu, namjenu i procijenjenu vrijednost.

Na osnovu člana 15 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, nadležni Kolegijum DRI utvrdio je da obim i karakter utvrđenih nepravilnosti i nedostataka kod subjekta revizije nalaže:

- Da se sa sadržajem Izvještaja upozna Vlada, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja i Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija radi preduzimanja mjera na uspostavljanju održivog okvira i odgovornosti u upravljanju javnim finansijama.
- Da se sa sadržajem Izvještaja DRI upozna Odbor za ekonomiju, budžet i finansije Skupštine Crne Gore.
- Da se sa sadržajem Izvještaja upozna Zajednica Opština Crne Gore.
- Da Opština Tuzi u roku od **30 (trideset) dana** dostavi Državnoj revizorskoj instituciji **plan aktivnosti** za realizaciju izdatih preporuka koji treba da sadrži mjere, nosioce aktivnosti i rokove. Opština je dužna da u roku od **6 (šest) mjeseci** DRI dostavi **izvještaj** o sprovedenim radnjama po izrađenim i dostavljenim preporukama.
- Državna revizorska institucija će izvršiti **provjeru** Izvještaja o sprovedenim radnjama subjekata revizije po izrađenim i dostavljenim preporukama.

SENATOR DRI
Zoran Jelić
Rukovodilac Kolegijuma

I DIO – OPŠTI DIO

1.1. Pravni osnov za vršenje revizije

Pravni osnov za vršenje revizije Završnog računa Budžeta Opštine Tuzi za 2020. godinu sadržan je u:

- Ustavu Crne Gore, član 144 (Sl. list CG, br. 01/07, 038/13),
- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji, član 4: (Sl. list RCG, br. 28/04, 27/06, 78/06 i Sl. list Crne Gore, br. 17/07, 73/10, 40/11, 31/14 i 70/17),
- Godišnjem planu revizija Državne revizorske institucije za 2021. godinu, br: 06-035/20/292 od 17.12.2020. godine i Izmjenama Godišnjeg plana revizija, broj 06-03/21/3 donešenog od strane Senata Državne revizorske institucije (u daljem tekstu: DRI), 25.01.2021. godine i 06-038/21-39 od 05.04.2021. godine.
- Odluci nadležnog kolegijuma o vršenju revizije broj 05-035/21-600/11 od 19.04.2021. godine.

Revizija Završnog računa budžeta Opštine Tuzi za 2020. godinu vršena je u skladu sa:

- Poslovnikom o radu Državne revizorske institucije (Sl. list CG br. 03/15),
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti (Sl. list RCG br. 07/15),
- Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS),
- Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI).

1.2. Vrsta, predmet i obuhvat revizije

Predmet revizije je Završni račun budžeta Opštine Tuzi za 2020. godinu. U okviru revizije Završnog računa budžeta detaljno su analizirani:

- Primici Opštine;
- Izdaci Opštine;
- Realizacija kapitalnih projekata;
- Evidencija državne imovine u Opštini;
- Zaduženost i izdate garancije
- Neizmirene obaveze;

Predmet revizije su i normativna uređenost i organizaciono ustrojstvo Opštine, sistem javnih nabavki i sistem unutrašnjih finansijskih kontrola. Obavljena je finansijska revizija i revizija pravilnosti, koja podrazumijeva sveobuhvatan uvid u finansijsko poslovanje Opštine i usklađenost poslovanja sa zakonima i propisima.

1.3. Cilj revizije

Cilj revizije je izricanje mišljenja o pouzdanosti i tačnosti Završnog računa budžeta Opštine Tuzi za 2020. godinu, ocjena unutrašnjeg sistema finansijskog upravljanja i kontrole i pravilnosti (zakonitost) poslovanja. Pravilnost (zakonitost) poslovanja podrazumijeva izricanje mišljenja o tome da li su transakcije izvršene u skladu sa zakonom, drugim propisima, datim ovlašćenjima i za planirane svrhe.

1.4. Metode i tehnike revizije

Revizija je planirana i izvršena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije javnog sektora ISSAI kao i Detaljnim planom revizije Završnog računa Budžeta Opštine Tuzi za 2020. godinu.

Revizija je uključila ispitivanje dokaza, na bazi provjere uzoraka, korišćenjem analitičkih i suštinskih postupaka, kojim su provjereni iznosi i informacije objelodanjene u finansijskim izvještajima. Određivanje rizika i materijalnosti vršeno je u skladu sa Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti Državne revizorske institucije, a uzorkovanje je vršeno primjenom revizorskog programa IDEA.

1.5. Vrijeme vršenja revizije

Revizija Završnog računa budžeta Opštine Tuzi za 2020. godinu izvršena je tokom drugog i trećeg kvartala 2021. godine. Reviziju je sproveo revizorski tim DRI u sastavu:

- Vladan Perović, državni revizor – načelnik u sektoru,
- Mićun Vlahović, državni revizor – rukovodilac odjeljenja,
- Sonja Raičković, državni revizor – rukovodilac odjeljenja,
- Ivana Vujošević, državni revizor,
- Marija Perović, saradnik državnog revizora.

DIO II – UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

2.1. Normativna uređenost Opštine

U skladu sa članom 113-117 Ustava Crne Gore, pravo na lokalnu samoupravu obuhvata pravo građana i organa lokalne samouprave da uređuju i upravljaju određenim javnim i drugim poslovima, na osnovu sopstvene odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva. Opština je samostalna u vršenju svojih nadležnosti. Opština ima svojstvo pravnog lica, donosi Statut i opšte akte. Organi opštine su Skupština i Predsjednik. Opština vrši određena svojinska ovlašćenja na stvarima u državnoj svojini u skladu sa zakonom. Opština ima imovinu i budžet, a finansira se iz sopstvenih prihoda i sredstava države.

Opština Tuzi (u daljem tekstu: Opština) funkcioniše u skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi, Zakonom o finansiranju lokalne samouprave, Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, Zakonom o državnoj imovini, i Statutom Opštine Tuzi.

Statutom opštine Tuzi uređuju se: prava i dužnosti Opštine Tuzi i način njihovog ostvarivanja, poslovi i način odlučivanja stanovništva Opštine Tuzi, način i uslovi vršenja sopstvenih poslova, organizacija i način rada uprave Opštine Tuzi, način donošenja propisa, način povjeravanja određenih poslova opštini, način obezbjeđenja javnosti rada organa Opštine Tuzi i učešća građana u poslovima iz nadležnosti Opštine Tuzi, finansiranje Opštine Tuzi, oblik i sadržina simbola Opštine Tuzi, praznik Opštine Tuzi, osnivanje i rad mjesne zajednice i drugih oblika mjesne samouprave, uslovi za pokretanje građanske inicijative i druga pitanja od značaja za funkcionisanje lokalne samouprave u Opštini Tuzi.

Sjedište Opštine je u Tuzima bb - 81206 Tuzi. Opštinu je u toku 2020. godine, za koju je vršena revizija, predstavljao i zastupao Predsjednik Opštine, Nik Đeljošaj.

Poslovi Opštine
Opština samostalno obavlja poslove lokalne samouprave koji su od neposrednog i zajedničkog interesa za stanovnike Opštine.
Nadležnosti Opštine regulisane su Zakonom o lokalnoj samoupravi, dio III - Poslovi lokalne samouprave (član 24-32) i Statutom Opštine Tuzi (član 22 – član 29), kao i drugim sistemskim zakonima kojima su uređena pitanja državne imovine, utvrđivanja visine i kontrole sopstvenih prihoda i dr.

Organi Opštine
Organi Opštine su Skupština Opštine i Predsjednik Opštine.

Skupštinu opštine čine odbornici koje biraju građani na period od četiri godine u skladu sa Zakonom kojim se uređuje izbor odbornika i poslanika. Broj odbornika u Skupštini utvrđuje se posebnom odlukom. Skupština je predstavnički organ građana i njen rad je regulisan Zakonom o lokalnoj samoupravi (član 35-54) i Statutom Opštine Tuzi (član 38-91).

Predsjednik Opštine, je izvršni organ Opštine, bira ga skupština iz reda odbornika na period od četiri godine i njegov rad je regulisan Zakonom o lokalnoj samoupravi (član 55– 68) i Statutom Opštine Tuzi (član 92-108). Predsjednik Opštine predstavlja i zastupa Opštinu.

Lokalna uprava i javne službe
Za vršenje poslova uprave obrazuju se organi lokalne uprave (sekretarijati, uprave i direkcije). Organizacija i način rada organa lokalne uprave utvrđuje se Odlukom koju donosi predsjednik opštine, po pribavljenom mišljenju glavnog administratora.

Organizacija i način rada lokalne uprave
Organi lokalne uprave vrše poslove utvrđene zakonom, Statutom i drugim aktima. Odlukom o organizaciji i načinu rada lokalne uprave opštine Tuzi ("Sl. list CG - opštinski propisi" broj: 26/19, 30/19 i 08/20) utvrđuje se organizacija lokalne uprave u Opštini Tuzi, obrazuju organi lokalne uprave, osnivaju posebne i stručne službe, uređuje njihov djelokrug, način rada i druga pitanja od značaja za njihov rad. U skladu sa navedenom

Odlukom, obrazovani su **organi lokalne uprave i službe** i to: **Sekretarijati** (Sekretarijat za lokalnu samoupravu, Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj, Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora i komunalne poslove i Sekretarijat za poljoprivredu i ruralni razvoj); **uprave** (uprava lokalnih javnih prihoda), **direkcije** (Direkcija za izgradnju, imovinu i zastupanje), **stručne službe** (Služba predsjednika opštine, Služba glavnog administrator i Služba glavnog gradskog arhitekte) i **posebne službe** (Služba komunalne policije i komunalne inspekcije, Služba zaštite i spašavanja i Služba za unutrašnju reviziju), što je prikazano u sljedećoj tabeli:

Sekretarijati	Uprave	Stručne službe	Posebne službe
Sekretarijat za lokalnu samoupravu	Uprava lokalnih javnih prihoda	Služba predsjednika opštine	Služba kominalne policije i komunalne inspekcije
Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj		Služba glavnog administratora	Služba zaštite i spašavanja
Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora i komunalne poslove		Služba glavnog gradskog arhitekte	Služba za unutrašnju reviziju
Sekretarijat za poljoprivredu i ruralni razvoj			

Navedenim aktima o sistematizaciji sistematizovano je 154 radnih mjesta sa 195 izvršilaca. Shodno spisku zaposlenih, koji je dostavila Opština, na 31.12.2020. godine u Opštini je bilo zaposleno 75 lokalnih službenika i namještenika (uključujući i imenovana lica).

Radni odnosi

Opština je donijela Interno uputstvo za postupak oglašavanja, selekcije kandidata i utvrđivanja liste za izbor kandidata[1], kao i Plan obuka lokalnih službenika i namještenika za 2020. godinu[2]. Za lokalne službenike i namještenike koji su prisustvovali obukama, vodi se evidencija stručnog osposobljavanja i usavršavanja. Kadrovskim planom za 2020. godinu[3] predviđena je popuna radnih mjesta sa 66 izvršilaca, od čega 8 na određeno i 58 na neodređeno vrijeme. Tokom 2020. godine, u Opštini su 33 lica zasnovala radni odnos.
Shodno aktima o sistematizaciji i spisku zaposlenih, u Opštini je na 31.12.2020. godine bilo sistematizovano 154 radnih mjesta sa 195 izvršilaca, i zaposleno 70 lokalna službenika i namještenika na neodređeno vrijeme (zaposlenih na određeno vrijeme i pripravnika nije bilo), kako je to i prikazano u narednoj tabeli:

Organizaciona jedinica	Na dan 31.12.2020. godine		
	Sistematizovano radnih mjesta	Sistematizovano izvršilaca	Zaposleni na neodređeno
Sekretarijat za lokalnu samoupravu	28	32	13
Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj	13	13	7
Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora i komunalne poslove	14	15	3
Sekretarijat za poljoprivredu i ruralni razvoj	21	22	6
Uprava lokalnih javnih prihoda	9	12	3
Direkcija za izgradnju, imovinu i zastupanje	11	13	1
Služba predsjednika	32	51	24
Služba glavnog administratora	5	6	
Služba komunalne policije i komunalne inspekcije	14	24	11
Služba skupštine	7	7	2
Ukupno:	**154**	**195**	**70**
Napomena: u tabeli nije uključeno pet lokalnih funkcionera			

Revizijom je utvrđeno sljedeće:
- Za visoki rukovodni kadar – rukovodioce organizacionih jedinica i pomoćnike nijesu raspisivani javni konkursi, već su imenovani, odnosno postavljani vršioci dužnosti na periode duže od šest mjeseci (duže od godinu, dvije). Navedeno nije u skladu sa članom 112 i 124 Zakon o lokalnoj samoupravi kojim je predviđeno da se popuna radnih mjesta iz kategorije visoki rukovodni kadar vrši na osnovu javnog konkursa, a da se **u slučaju prestanka mandata** glavnom administratoru, odnosno licu koje vrši poslove visokog rukovodnog kadra, može se odrediti vršilac dužnosti do imenovanja, odnosno postavljenja, a **najduže do šest mjeseci**.

[1] Br. 04-032/20-4887 od 1.6.2020. godine
[2] Br. 01-031/19-9063 od 23.12.2019. godine
[3] Br. 01-031/20-1075/1 od 31.1.2020. godine

- U pojedinim slučajevima, lica koja su imenovana, odnosno postavljena za vršioce dužnosti nijesu ispunjavala uslove propisane za glavnog administratora, odnosno radno mjesto visokog rukovodnog kadra za koje su određeni. Navedeno nije u skladu sa članom 124 Zakona o lokalnoj samoupravi kojim je predviđeno da se za vršioca dužnosti određuje lice koje ispunjava uslove propisane za glavnog administratora, odnosno za radno mjesto visokog rukovodnog kadra za koje se određuje.

Preporuka: Opština treba da popunu radnih mjesta iz kategorije visoki rukovodni kadar i imenovanje glavnog administratora vrši na osnovu javnog konkursa, a da vršioce dužnosti imenuje, odnosno postavlja u slučajevima i pod uslovima predviđenim zakonom.

U Opštini su tokom 2020. godine 33 lica zasnovala radni odnos, a na 31.12.2020. godine ukupan broj zaposlenih službenika i namještenika iznosio je 70. Opština je Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta iz 2020. godine predvidjela 195 izvršilaca, dok je taj broj povećan na 207 izvršilaca izmjenama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji I sistematizaciji radnih mjesta iz 2021. godine.
U skladu sa čl. 70 Zakona o lokalnoj samoupravi, unutrašnja organizacija i sistematizacija organa lokalne uprave utvrđuje se zavisno od obima, vrste i složenosti poslova i na način kojim se obezbjeđuje njihovo efikasno, ekonomično i efektivno vršenje. Opština prilikom izrade akata o sistematizaciji nije utvrdila kriterijume koji bi obezbijedili efikasno, ekonomično i efektivno vršenje poslova lokalne samouprave.

Preporuka: Opština treba da u skladu sa čl. 70 Zakona o lokalnoj samoupravi prilikom izrade akata o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji organa lokalne uprave utvrdi kriterijume zavisno od obima, vrste i složenosti poslova i na način kojim se obezbjeđuje njihovo efikasno, ekonomično i efektivno vršenje.

Preporuka drugom organu:

Preporučuje se Ministarstvu javne uprave i digatalnog društva i medija da donese akt kojim će odrediti maksimalne limite broja sistematizovanih radnih mjesta u svim lokalnim samoupravama u odnosu na broj stanovnika.

2.2. Ocjena pouzdanosti sistema unutrašnjih finansijskih kontrola

Shodno Zakonu o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru, za ostvarivanje poslovnih ciljeva subjekta i uspostavljanje unutrašnje kontrole u subjektu odgovoran je rukovodilac subjekta. Shodno članu 7 st. 1 tač. 6 rukovodilac subjekta dužan je da obezbijedi uspostavljanje unutrašnjih kontrola utvrđivanjem internih pravila i procedura i sprovođenje kontrola, u skladu sa zakonom.
Opština je knjigu procedura br. 01-031/21-1783 donijela 12.02.2021. godine i ista sadrži poglavlja kojima je definisano finansijsko upravljanje i kontrole, oblast i obuhvat finansijske regulative, organizacija finansijskih poslova i spisak interne regulative opštine i to:

1. Interno uputstvo o sprovođenju postupaka javnih nabavki,
2. Pravilnik o upotrebi i zaštiti resursa na računarsko – komunikacionoj mreži Opštine Tuzi,
3. Pravilnik za upravljanje informacijama na web stranici Opštine Tuzi,
4. Pravilnik o otvaranju, ažuriranju, suspenziji ili ukidanju e-mail naloga,
5. Pravilnik o uslovima i načinu korišćenja mobilnih telefona,
6. Interno pravilo o količini goriva za korišćenje službenih vozila,
7. Interni pravilnik o uslovima i načinu primopredaje arhivske građe,
8. Pravilnik o uslovima i načinu korišćenju motornih vozila Opštine Tuzi,
9. Interno uputstvo o postupku odobravanja službenog putovanja,
10. Uputstvo za postupanje po prijavi korupcije,
11. Pravilnik o pravima, obavezama u pogledu sprečavanja zlostavljanja na radu,
12. Interna pravila i procedure u postupku utvrđivanja, naplate i kontrole članskog doprinosa turističkim organizacijama,
13. Interna pravila i procedure u postupku utvrđivanja, naplate i kontrole lokalnih komunalnih taksi,
14. Interna pravila i procedure u postupku utvrđivanja, naplate i kontrole naknada za korišćenje opštinskih puteva,

15.Interna pravila i procedure u postupku utvrđivanja, naplate i kontrole poreza na nepokretnosti,
16.Interna pravila i procedure u postupku utvrđivanja, naplate i kontrole prireza porezu na dohodak fizičkih lica,
17.Interni pravilnik o blagajničkom poslovanju,
18. Interni pravilnik o zaduživanju i upravljanju dugom,
19.Interno uputstvo za plaćanje ulaznih faktura u Opštini Tuzi,
20.Interno uputstvo za izradu nacrta odluke o budžetu Opštine Tuzi,
21.Interno uputstvo za obračun i isplatu zarada,
22.Interno uputstvo za izdavanje odobrenja u sektoru za komunalne poslove i saobraćaj,
23.Interno uputstvo za izradu godišnjeg programa rada, izvještaja o radu, informacijama o realizaciji programa rada i finansijskog poslovanja za tromjesečni period i pravilnik o organizaciji i sistematizaciji javne službe čiji je osnivač Opština Tuzi,
24.Interno uputstvo za obavljanje poslova iz oblasti zanatstva i vođenje postupka pred ovim javnopravnim organom,
25.Interno uputstvo za prava iz oblasti preduzetništva i načinu vođenja postupka pred javnopravnim organom,
26.Procedura za aktivnosti u procesu izdavanja odobrenja Sekretarijatu za urbanizam,
27.Procedura za aktivnosti u procesu izdavanja uvjerenja i odobrenja u Sekretarijatu za poljoprivredu i ruralni razvoj,
28.Uputstvo za sprovođenje postupka i odlučivanje o davanju saglasnosti na Elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu,
29.Interno uputstvo za otvaranje, izdavanje radne i volonterske knjižice,
30.Interno uputstvo za ostvarivanje prava na jednokratnu novčanu pomoć,
31.Interno uputstvo o ostvarivanju prava na novčanu pomoć u školovanju i usavršavanju,
32.Inerno uputstvo o postupanju po zahtjevima za pružanje usluga pomoći i njege u kući,
33.Interno uputstvo za izdavanje i ispravku izvoda iz matičnog registra vjenčanih,
34.Interno uputstvo za postupak oglašavanja, selekcije kandidata i utvrđivanje liste za izbor kandidata,
35.Interno uputstvo za postupak sklapanja braka,
36.Interno uputstvo za ovjeravanja potpisa, rukopisa i prepisa,
37.Pravilnik o dodjeli finansijskih sredstava oblasti kulture putem pomoći, donacije ili sponzorstva,
38.Interno uputstvo o ostvarivanju prava na poklon za novorođeno dijete,
39.Interno uputstvo o davanju u zakup javnih površina predviđenih za postavljanje privremenih objekata,
40. Interno uputstvo o načinu uzimanja poslovnih prostora u zakup,
41.Interno uputstvo o načinu vođenja evidencije i popisu imovine u svojini Opštine Tuzi,
42.Interno uputsvo za postupanje po predmetima u odjeljenju za zastupanje,
43.Pravila za upravljanje imovinom Opštine Tuzi, i
44.Interno uputstvo za popunu obrasca Zahtjeva za pristup informacijama.

Rukovodilac subjekta je, u skladu sa članom 7 Zakona, rješenjem br.01-031/20-2455 od 5.3.2020. godine odredio lice odgovorno za koordinaciju aktivnosti na sprovođenju i unaprijeđenju upravljanja i kontrola. Rješenjem br. 01-031/21-1227 od 2.2.2021. godine za lice odgovorno za koordinaciju aktivnosti na sprovođenju i unaprijeđenju upravljanja i kontrola određeno je drugo lice, a u skladu sa zakonom, to je rukovodilac organizacione jedinice u čijoj nadležnosti je obavljanje opštih poslova i poslova finansija subjekta (Sekretar za finansije);

Opština je dostavila Ministarstvu Godišnji izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unaprijeđenju upravljanja i kontrola br. 01-031/21-1892 od 15.2.2021. godine i Izvještaj o obavještenjima o sumnjama na nepravilnosti i prevare br.01-031/21-2995 od 4.3.2021. godine.

Pregledom plaćenih faktura (slučajni uzorak) utvrđeno je da postoji sistem dvojnog potpisa u kome nijedna obaveza ne može biti preuzeta ili izvršeno plaćanje bez potpisa rukovodioca subjekta i rukovodioca finansijske službe ili drugog ovlašćenog lica.

Opština je, u skladu sa članom 71 Zakona o sprječavanju korupcije i Pravilima za izradu i sprovođenje plana integriteta, donijela Plan integriteta koji sadrži: rješenje o određivanju odgovornog lica za izradu i sprovođenje plana integriteta (menadžer integriteta), rješenje o određivanju članova radne grupe za pripremu i izradu plana, program izrade i sprovođenje, procjene inteziteta rizika, obrazac plana i odluku o usvajanju i stupanju na snagu. Opština je donijela Izvještaj o sprovođenju Plana integriteta za 2020. godinu, i isti dostavila Agenciji za sprječavanje korupcije.

Utvrđene nepravilnosti u postupku revizije:

Rukovodilac subjekta **nije**, u skladu sa članom 7 Zakona utvrdio poslovne ciljeve subjekta kojim rukovodi, a koji doprinose ostvarivanju misije subjekta, izradio i obezbijedio sprovođenje strateških i drugih planova, kao i program za ostvarenje poslovnih ciljeva subjekta;
Rukovodilac subjekta **nije**, u skladu sa članom 11 Zakona, utvrdio Plan unaprijeđenja upravljanja i kontrola;
Rukovodilac subjekta **nije,** u skladu sa članom 14 Zakona uspostavio registar rizika i odredio lice zaposlenu u subjektu za koordinaciju aktivnosti na uspostavljanju procesa upravljanja rizicima;

U postupku revizije, subjekt revizije je donio Rješenje o imenovanju lica za prijem i postupanje po obavještenjima o sumnjama na nepravilnosti i prevare br. 01-031/21-6841 od 12.5.2021. godine.

Preporuka: Opština treba da u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru u potpunosti uspostavi i primjenjuje sistem upravljanja i unutrašnjih kontrola.

Kancelarijsko poslovanje

Uredbom o kancelarijskom poslovanju organa državne uprave i Uputstvom o načinu vršenja kancelarijskog poslovanja regulisano je kancelarijsko poslovanje državnih organa, organa i službi jedinica lokalne samouprave, nosioca javnih ovlašćenja i drugih pravnih lica kojima su preneseni, odnosno povjereni poslovi državne uprave. Kancelarijsko poslovanje obuhvata prijem, otvaranje, pregledanje, razvrstavanje, raspoređivanje, evidentiranje, davanje u rad podnesaka, odnosno akata, administrativno-tehničku obradu akata, otpremanje, kao i njihovo razvođenje, arhiviranje i čuvanje.
Revizijom je utvrđeno sljedeće:
Shodno članu 2 Uredbe o kancelarijskom poslovanju organa državne uprave, Opština poslove prijema, razvrstavanja, raspoređivanja, evidentiranja i otpremanja akata, čuvanja predmeta, akata i drugog materijala i arhiviranja i čuvanja arhiviranjih predmeta, vrši u pisarnici, koja je organizovana kao posebna organizaciona jedinica;
Shodno članu 8 Uredbe brojčani znak organizacione jedinice za 2020. godinu određen je na početku kalendarske godine Rješenje o brojčanim znacima organa uprave br.01-031/20-69 od 7.1.2020. godine;
Opština shodno članu 9 Uredbe vodi djelovodnik, kao i pomoćne evidencije – dostavne knjige;
Opština je donijela Rješenje o čuvanju i upotrebi pečata br. 06-032/19-4567 od 6.8.2019. godine i Rješenje o određivanju lica za čuvanje i upotrebu pečata br.04-032/20-9276 od 1.10.2020. godine.

Utvrđene nepravilnosti:
Opština ne vodi upisnik, kao osnovnu evidenciju, već akte upravnih predmeta evidentira u djelovodnik, što nije u skladu sa članom 9 Uredbe kojim je predviđeno da se podnesci, odnosno akti upravnih predmeta evidentiraju u upisnik, a podnesci, odnosno akti drugih predmeta u djelovodnik, koji predstavljaju osnovne evidencije;
U otisak prijemnog štambilja popunjavaju se samo rubrike “Redni broj” i “Primljeno”, u kojima se unosi redni broj iz djelovodnika i datum prijema, dok se ostale rubrike (“Organizaciona jedinica”, “Jedinstveni klasifikacioni znak” i td) ne popunjavaju, što nije u skladu sa članom 12 Uputstva o načinu vršenja kancelarijskog poslovanja, kojim je predviđen način popunjavanja prijemnog štambilja;
Klasifikacioni znak prema sadržaju materije ne dodjeljuje se u skladu sa čl. 2 Uputstva (i Priloga 1), dok se jedinstveni klasifikacioni znak ne unosi u djelovodnik, u skladu sa čl. 33 Uputstva.
Podnesak odnosno akt koji je kasnije primljen u pisarnici, a odnosi se na isti predmet, ne dobija broj tog predmeta i novi podbroj prema redosljedu kojim je evidentiran u djelovodniku, shodno čl. 31 Uputstva, već svaki podnesak odnosno akt dobija novi jedinstveni klasifikacioni znak i redni broj iz djelovodnika;

Ispravke pogrešno upisanog teksta u djelovodniku vrše se brisanjem korektorom, što nije u skladu sa članom 53 Uputstva kojim je predviđeno da se ispravka vrši povlačenjem tanke linije preko pogrešno unijetog teksta, a iznad toga se ispisuje pravilan tekst, što ovjerava službenik koji vodi evidencije svojim potpisom uz stavljanje datuma;
Djelovodnici za 2019. i 2020. godinu nijesu zaključeni sa 31. decembrom kalendarske godine, što nije u skladu sa članom 54 Uputstva, kojim je predviđeno da se zaključivanje evidencija vrši stavljanjem službene zabilješke o ukupnom broju upisanih predmeta ispod posljednjeg rednog broja, i ovjerava službenik koji vodi evidencije i njegov neposredni rukovodilac, uz stavljanje otiska pečata organa;
Opština ne vodi arhivsku knjigu, shodno članu 96 Uputstva.

Opština treba da kancelarijsko poslovanje vrši u potpunosti u skladu sa Uredbom o kancelarijskom poslovanju organa državne uprave i Uputstvom o načinu vršenja kancelarijskog poslovanja.

Službena vozila

Uredbom o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore određeno je da se službena vozila koriste za službena putovanja ili za obavljanje drugih zadataka u zemlji ili inostranstvu. Prevozna sredstva koriste se pod uslovom da je od strane starješine koji rukovodi organom utvrđena službena potreba ili potreba iz nadležnosti organa. Članom 17 Uredbe predviđeno je da za korišćenje službenih vozila starješina organa izdaje nalog za korišćenje vozila (Putni nalog – Obrazac PN) radi obavljanja određenog zadatka ili kao mjesečni nalog, kao i nalog za kontrolu upotrebe službenog i drugog vozila i potrošnju goriva (Obrazac za kontrolu – OK). Članom 5 Uredbe predviđeno je da se prevozna sredstva koriste pod uslovima da je od strane starješine koji rukovodi organom aktom utvrđena službena potreba ili potreba iz nadležnosti organa, kojim aktom se uređuje način korišćenja i upotrebe prevoznog sredstva, zavisno od potreba i specifičnosti organa. **Revizijom je utvrđeno sljedeće:**

- Opština tokom 2020. godine nije imala internu proceduru o korišćenju službenih vozila, nijesu određeni limiti za potrošnju goriva, kao ni normativ potrošnje. Pravilnik o uslovima i načinu korišćenja motornih vozila donijet je 11.02.2021. godine, kao i Interno pravilo o količini goriva za korišćenje službenih vozila.
- Opština raspolaže sa jednim teretnim vozilom (Man) i osam puničkih motornih vozila (Volkswagen Jetta, Golf, Passat, Škoda Octavia, Audi A4, Renault Clio, Citroen C3, Peugeot 308), od kojih dva nijesu u voznom stanju. Tokom 2020. godine nabavljena su dva polovna vozila za potrebe Komunalne policije.
- Za korišćenje službenih vozila izdaje se Putni nalog za putničko vozilo za službene radnje radi obavljanja određenog zadatka ili kao mjesečni nalog, na kojem se evidentira stanje brojila, relacija kretanja i td.
- Nabavka naftnih derivata tokom 2020. godine vršena je shodno ugovoru o javnim nabavkama br. 01-031/20-3152 od 2.4.2020. godine, zaključen sa „Alba Petrol“ DOO.

Utvrđene nepravilnosti:

Opština **nije**: utvrdila broj prevoznih sredstava neophodan za nesmetan rad organa do 1. decembra tekuće godine za narednu godinu; **nije** rješenjem odredila lica koja imaju pravo na stalnu upotrebu vozila (24h); **nije** odredila limite za potrošnju goriva, kao ni normativ potrošnje; **nije** vršila kontrolu izdatog goriva, pređene kilometraže i utrošenog goriva.

Opština treba da u potpunosti primjenjuje Pravilnik o uslovima i načinu korišćenja motornih vozila, kao i Interno pravilo o količini goriva za korišćenje službenih vozila.

Službeni telefoni

Za usluge mobilne telefonije Opština je zaključila ugovor o jednostavnoj nabavci sa “Crnogorski Telekom” AD od 16.09.2020. godine. Dobavljaču je dostavljen spisak zaposlenih (73) koji koriste službene telefone i za koji paket. Za usluge fiksne telefonije sprovedena je jednostavna nabavka i zaključen ugovor br.01-031/20-10761 od 11.11.2020. godine.
Opština je 11.2.2021. donijela Pravilnik o uslovima i načinu korišćenja mobilnih telefona kojim su uređeni uslovi i način korišćenja mobilnih telefona u vlasništvu Opštine. Navedenim Pravilnikom je predviđeno da predsjednik opštine posebnim rješenjem utvrđuje troškove korišćenja mobilnog telefona koji se plaćaju na

teret budžeta, u mjesečnom iznosu sa PDV-om, u visini limitiranog iznosa, a da navedeno rješenje donosi u roku od 15 dana od stupanja na snagu Pravilnika.

Utvrđene nepravilnosti:

Opština u revidiranom periodu nije imala internu proceduru o uslovima i načinu korišćenja mobilnih telefona, kao ni limitirane troškove za korišćenja mobilnih telefona za službene potrebe. Limiti nijesu utvrđeni ni nakon donošenja Pravilnika iz 2021. godine, kojim je predviđeno da će Predsjednik posebnim rješenjem utvrditi visine limita za zaposlene.

Opština treba da u potpunosti primjenjuje Pravilnik o uslovima i načinu korišćenja mobilnih telefona, utvrdi mjesečne limite za zaposlene i obezbijedi vršenje kontrole troškova.

Komunalna policija

Shodno članu 6 Zakona o komunalnoj policiji, poslovi komunalne policije obuhvataju komunalni nadzor i obezbjeđivanje komunalnog reda u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast komunalnih djelatnosti i druge oblasti u kojima opština vrši sopstvene poslove ili poslove iz nadležnosti državne uprave koji su joj preneseni zakonom ili povjereni na osnovu zakona.

Članom 33 Zakona je predviđeno da služba komunalne policije ne može imati manje od tri komunalna policajca, a da se broj komunalnih policajaca u službi komunalne policije utvrđuje prema broju stanovnika po posljednjem popisu, tako što se, pored navedenog broja komunalnih policajaca, na svakih 5000 stanovnika određuje još po jedan komunalni policajac. Izuzetno, aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji službe komunalne policije može se utvrditi veći broj komunalnih policajaca ako to zahtijevaju određene okolnosti (razuđenost naselja, gustina naseljenosti, stepen razvijenosti infrastrukture i u drugim opravdanim slučajevima). Prije određivanja broja komunalnih policajaca, **pribavlja se saglasnost** organa državne uprave nadležnog za poslove lokalne samouprave.

Revizijom je utvrđeno:

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta službe komunalne policije i komunalne inspekcije sistematizovano je 15 izvršilaca na radnim mjestima komunalnih policajaca;

Shodno čl. 39 Zakona o komunalnoj policiji načelnik i komunalni policajci ispunjavaju uslove u pogledu stručne osposobljenosti za vršenje poslova komunalne policije, dok je dokaz o ispunjavanju uslova u pogledu psihofizičke sposobnosti pribavljen u postupku revizije.

Opština nije, shodno članu 33 Zakona o komunalnoj policiji obezbjedila saglasnost Ministarstva prije određivanja većeg broja komunalnih policajaca od broja predviđenog Zakonom;

Opština ne vodi evidenciju o izdatim službenim legitimacijama, shodno članu 14 Zakona.

Preporuka: Opština treba da vodi evidenciju o izdatim službenim legitimacijama, i da prilikom određivanja većeg broja komunalnih policajaca od broja predviđenog zakonom obezbjedi saglasnost Ministarstva, u skladu sa Zakonom o komunalnoj policiji.

Unutrašnja revizija

Opština Tuzi nije, u skladu sa članom 49 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru uspostavila unutrašnju reviziju organizovanjem organizacione jedinice za unutrašnju reviziju u okviru subjekta ili obavljanjem unutrašnje revizije od strane jedinice za unutrašnju reviziju drugog subjekta na osnovu sporazuma, uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Opština treba da uspostavi unutrašnju reviziju u skladu sa članom 49 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru organizovanjem organizacione jedinice za unutrašnju reviziju u okviru subjekta ili obavljanjem unutrašnje revizije od strane jedinice za unutrašnju reviziju drugog subjekta na osnovu sporazuma, uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Računovodstvene politike i trezorsko poslovanje

Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti date su smjernice za računovodstvene politike svim subjektima u državi koji funkcionišu na principu budžetskog poslovanja. Opština treba da vodi računovodstveno poslovanje u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština. Shodno Pravilniku o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave, Opština je dužna da popuni i dostavi propisane finansijske izvještaje Ministarstvu finansija, najkasnije do kraja februara tekuće godine za predhodnu godinu, na obrascima:

- Obrazac 1 - Izvještaj o novčanim tokovima I - ekonomska klasifikacija,
- Obrazac 2 - Izvještaj o novčanim tokovima II - funkcionalna klasifikacija,
- Obrazac 5 - Izvještaj o neizmirenim obavezama,
- Obrazac 7 - Izvještaj o konsolidovanoj budžetskoj potrošnji.

U postupku revizije utvrđeno je da je Opština dostavila finansijske izvještaje Ministarstvu finansija[4], shodno članu 6 Pravilnika. Međutim, Preduzeća čiji je osnivač Opština (Komunalno DOO Tuzi I Turistička organizacija Opštine Tuzi), **ne dostavljaju** mjesečne izvještaje Opštini na obrascima 3 i 5 (Izvještaj o novčanim tokovima III i Izvještaj o neizmirenim obavezama), dok godišnje finansijske izvještaje ne dostavljaju u Zakonom određenom roku (do 01. februara tekuće za prethodnu godinu).

Pored navedenih finansijskih izvještaja, Opština je shodno Pravilniku o sadržini izvještaja o ukupno ostvarenim primicima i izdacima po potrošačkim jedinicama i izvještaja o neizmirenim obavezama i budžetskom zaduženju opština dostavila Ministarstvu finansija: Izvještaj o ukupno ostvarenim primicima i izdacima i izdacima po potrošačkim jedinicama i izvještaj o neizmirenim obavezama i budžetskom zaduženju opštine na obrascima propisanim navedenim Pravilnikom.

Opština treba da obezbijedi da javne ustanove i javna preduzeća dostavljaju kvartalne i godišnje izvještaje shodno članu 6 Pravilnika o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave

Trezorsko poslovanje – Ministarstvo finansija je na osnovu čl. 54 Zakona o finansiranju lokalne samouprave donijelo Uputstvo o bližem načinu rada trezora lokalne samouprave kojim je propisalo bliži način rada trezora opština.
U cilju obezbjeđenja funkcije unutrašnjih kontrola u javnom sektoru, predviđeno je raspoređivanje, odgovornosti i podjela dužnosti službenika za finansije, pri čemu je predviđeno odvajanje funkcija službenika za ovjeravanje, odobravanje i kontrolu zahtjeva. Uputstvom je, takođe, predviđen dokument koji sadrži specimen potpisa svakog službenika koji je raspoređen na odgovarajuće mjesto službenika za finansije koji mora biti potpisan od nadležnog starješine organa, odnosno službe. U cilju pravilne evidencije i kontrole, Uputstvom su predviđeni sljedeći obrasci za izvršenje budžeta: Dinamički plan potrošnje - obrazac 1; Dodjela sredstava - obrazac 2; Zahtjev za rezervisanje sredstava - obrazac 3; Zahtjev za plaćanje - obrazac 4; Izmjena dnevnika - obrazac 5; Zahtjev za izdavanje avansa - obrazac 6. Uputstvo je stupilo na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom listu.

U postupku revizije **utvrđeno je**:

- Opština Tuzi je tokom 2020. godine, u skladu sa navedenim Uputstvom, popunjavala propisane obrasce za izvršavanje budžeta. Uz navedene, pravilno popunjene obrasce, uglavnom se nalazi kompletna dokumentacija koja se odnosi na plaćanje. Na ovaj način omogućena je potpuna kontrola tačnosti zahtjeva, kao i odobravanja istih. Izuzetak su transferi za jednokratne pomoći (račun 4316) gdje se uz Zahtjev **ne nalazi** sva potrebna dokumentacija na osnovu koje je izvršeno plaćanje (uz Zahtjev se nalazi samo Odluka, odnosno Rješenje, a ne nalazi se zahtjev korisnika, kao ni dokazi o ispunjenosti uslova za dodjelu pomoći)
- Rukovodiocu trezora su, za svaki organ lokalne uprave, **dostavljeni specimeni potpisa** koji sadrže potpis svakog lokalnog službenika raspoređenog na odgovarajuće mjesto službenika za finansije i potpisan je od strane nadležnog starješine organa, odnosno službe

[4] Broj 05-032/21-2812 od 03.03.2020. godine

- svaku izmjenu o raspoređenim službenicima za finansije, starješina organa, odnosno službe dostavlja glavnom službeniku za finansije i trezoru,
- Rukovodilac trezora vodi registar službenika za finansije posebno za svaki organ, odnosno službu
- Preusmjerenje sredstava u Opštini, Zaključkom vrši Predsjednik opštine. Opština je postupila u skladu sa tačkom 18 Uputstva o bližem radu trezora jedinica lokalne samouprave, kojom je određeno da Predsjednik opštine može odobriti preusmjerenje sredstava između potrošačkih jedinica, kao i po pojedinim namjenama, a najviše do 10% sredstava planiranih sredstava potrošačke jedinice, odnosno u visini od 10% iznosa sredstava predviđenih za izdatke čiji se iznos smanjuje. Opština Tuzi je tokom 2020. godine izvršila preusmjerenja sredstava po pojedinim izdacima u iznosu od 93.530,00€.

2.3. Planiranje i izvršenje budžeta Opštine Tuzi za 2020. godine

Opština je donijela Interno uputstvo za izradu nacrta odluke o budžetu Opštine Tuzi kojim je određen način pripreme i izrade nacrta Odluke o budžetu Opštine.
Na osnovu Smjernica za pripremu budžeta jedinica lokalne samouprave za 2020. godinu od 08.08.2019. godine, koje je pripremilo Ministarstvo finansija, Sekretar za finansije je dostavio starješinama potrošačkih jedinica zahtjev za dostavljanje predloga za budžet za 2020. godinu[5].
Predsjednik opštine je Zaključkom br.05-031/19-9041/1 od 27.11.2019. godine utvrdio Nacrt odluke o budžetu koji je stavljen na javnu raspravu u trajanju od 15 dana zaključno sa 12.12.2019. godine.
Prijedlog budžeta za 2020. godinu iznosio je 4.483.230,00€. Opština je dopisom od 19.12.2019. godine dostavila Predlog odluke o budžetu Ministarstvu finansija radi davanja mišljenja. Ministarstvo finansija je dalo saglasnost[6] na Predlog odluke o budžetu Opštine Tuzi za 2020. godinu. Predlog odluke o budžetu dostavljen je Skupštini opštine na usvajanje dana 20.12.2019. godine, a usvojena je i objavljena u Službenom listu – opštinski propisi dana 31.12.2019. godine.
Rebalans
Predsjednik opštine je Zaključkom br.05-031/20-8478 od 3.9.2020. godine utrdio Nacrt odluke o izmjenama i dopunama Odluke o budžetu koji je stavljen na javnu raspravu u trajanju od 15 dana zaključno sa 17.9.2020. godine. Opština je dopisom od 14.9.2020. godine dostavila Predlog Odluke o izmjenama i dopunama budžeta Ministarstvu finansija radi davanja mišljenja. Ministarstvo finansija je dalo saglasnost[7] na Predlog odluke o izmjenama i dopunama budžetu Opštine Tuzi za 2020. godinu. Predlog odluke o izmjenama i dopunama budžeta kojim je planiran budžet u iznosu od 4.024.886,81€ dostavljen je Skupštini opštine na usvajanje dana 18.9.2020. godine. Predlog odluke o izmjenama i dopunama budžetu Opštine usvojen je i objavljen u Službenom listu – opštinski propisi 28.9.2020.godine.

U postupku revizije opština Tuzi je izradila Predlog Odluke o završnom računu Budžeta opštine Tuzi za 2020. godinu koji je upućen Skupštini opštine na razmatranje. Primici su predlogom iskazani u iznosu od 3.954.449,53€, odnosno 98,25% u odnosu na plan i raspoređeni su na izdatke u ukupnom iznosu od 3.229.797,06€. Razlika između realizovanih prihoda i rashoda u iznosu od 724.652,47€ prenesena su u korist Budžeta za 2021. godinu kao početno stanje konsolidovanog računa trezora.

2.4. Primici

Naplata i evidencija prihoda

U skladu sa Naredbom o načinu uplate javnih prihoda, Opština za sopstvene prihode ima otvorene račune po vrsti prihoda. Sredstva koja se tokom dana uplate na uplatne račune otvorene kod banaka prenose se svakog dana u određeno vrijeme na Glavni račun trezora. Raspoređivanje javnih prihoda korisnicima vrši Državni trezor, najmanje jednom dnevno, uz obavezu da stanje na Centralnom računu Državnog trezora na kraju radnog dana bude nula. Nakon prenosa pripadajućih sredstava, Državni trezor treba da dostavlja opštinama izvještaj o strukturi javnih prihoda.

[5] Zahtjev br. 05-032/19-5389 od 10.9.2019. godine
[6] br.9052 od 20.12.2019. godine
[7] br.13-15421/1 od 21.9.2020. godine

Sekretarijat za finansije od Ministarstva finansija dobija podatke o vrsti i iznosu zakonom ustupljenih prihoda i to na dnevnom nivou. Ovlašćeni službenik, nakon dobijenih podataka od Ministarstva finansija (analitika ustupljenih prihoda), vrši rasknjižavanje i evidentiranje ustupljenih prihoda po vrsti.

Opština je tokom 2020. godine utvrđivanje, evidenciju, naplatu i kontrolu prihoda vršila koristeći softverske module u okviru sistema UPRAVA4ME (porez na nepokretnost, prirez porezu na dohodak fizičkih lica, naknade za korišćenje opštinskih puteva, lokalne komunalne takse, članski doprinos turističkim organizacijama). Tokom 2021. godine, Opština je započela pripremu za implementaciju novog softvera (LARIS) koji omogućava integrisano administriranje prihoda po svim osnovama. Obuka službenika za rad u LARIS softveru održana je od 25.01. do 27.01.2021. godine u Podgorici.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Sekretarijatu za finansije (broj 05-032/21-45 od 04.01.2021. godine), određeno je da se poslovi utvrđivanja, naplate i kontrole javnih prihoda obavljaju u okviru Sektora za lokalne javne prihode sa 11 izvršilaca kao što je prikazano u sljedećoj tabeli:

Sistematizacija u Sekretarijatu za finansije - Sektor za lokalne javne prihode			
Redni broj	**Zvanje - radno mjesto**	**Broj izvršilaca**	**Zaposleno**
1	Rukovodilac sektora	1	
2	Samostalni savjetnik I-za utvrdjivanje,naplatu i kontrolu lokalnih javnih prihoda	1	1
3	Samostalni savjetnik II-za utvrdjivanje,naplatu i kontrolu lokalnih javnih prihoda	2	
4	Samostalni savjetnik III-za utvrdjivanje,naplatu i kontrolu lokalnih javnih prihoda	2	1
5	Viši savjetnik III-za naplatu i utvrdjivanje lokalnih javnih prihoda	3	1
6	Inspektor III-lokalnih javnih prihoda	2	
	Ukupno izvršilaca:	**11**	**3**

Navedenim Pravilnikom, za izvršenje poslova iz djelokruga Sektora za lokalne javne prihode utvrđeno je 9 radnih mjesta sa 11 izvršilaca pri čemu su zaposlena 3 (tri) lica

Preporučuje se Opštini da izvrši popunu, nepopunjenih radnih mjesta u Sektoru za lokalne javne prihode. Posebno je važno popuniti radno mjesto - poreski inspektor III, kako bi se unaprijedila funkcija kontrole i efikasnost naplate lokalnih prihoda.

Preporučuje se Opštini da radi pojednostavljenja poreskog postupka, lakše komunikacije i nižih troškova za poreske obveznike i unaprjeđenja naplate lokalnih javnih prihoda nastavi sa aktivnostima na korišćenju softvera za administriranje lokalnih javnih prihoda (LARIS).

Planirani i ostvareni primici

Odlukom o budžetu Opštine Tuzi ("Sl. list – opštinski propisi" broj 55/19) planirani su prihodi i rashodi u ukupnom iznosu od 4.483.230,00€. Odlukom o izmjenama Odluke o budžetu opštine Tuzi ("Sl. list – opštinski propisi" broj 34/20) navedeni iznos je umanjen za 458.343,19€ pa planirani prihodi i rashodi iznose 4.024.886,81€. Tokom 2020. godine, ostvareni su primici u ukupnom iznosu od 3.954.449,53€, odnosno 98,25% u odnosu na plan i prikazani su u sljedećoj tabeli:

Opština Tuzi						
Ekonomska klasifikacija		*Opis*	*Budžet 2020.*			
			Plan prihoda	*Rebalans*	*Realizacija prihoda*	*% realizacije*
7		*PRIMICI*	*4,483,230.00*	*4,024,886.81*	*3,954,449.53*	*98.25%*
	71	*TEKUĆI PRIHODI*	*1,779,000.00*	*1,223,600.00*	*1,447,166.50*	*118.27%*
	73	*PRIMICI OD OTPLATE KREDITA I SREDSTVA PRENESENA IZ PRETHODNE GODINE*	*390,000.00*	*461,656.81*	*461,656.81*	*100.00%*
	74	*DONACIJE I TRANSFERI*	*2,314,230.00*	*2,339,630.00*	*2,045,626.22*	*87.43%*

Ukupne primitke ostvarene tokom 2020. godine čine:

- 71 – tekući prihodi (1.447.166,50€)
- 73 – primici od otplate kredita i sredstva prenesena iz prethodne godine (461.656,81€) i
- 74 – donacije i transferi (2.045.626,22€).

Planirani i ostvareni primici prikazani su u sljedećoj tabeli:

Opština Tuzi								
Ekonomska klasifikacija				Opis	Budžet 2020.			
					Plan prihoda	Rebalans	Realizacija prihoda	% realizacije
7				PRIMICI	4,483,230.00	4,024,886.81	3,954,449.53	98.25%
	71			TEKUĆI PRIHODI	1,779,000.00	1,223,600.00	1,447,166.50	118.27%
		711		Porezi	880,000.00	935,000.00	1,265,954.78	135.40%
			7111	Porez na dohodak fizičkih lica	210,000.00	250,000.00	232,206.12	92.88%
			7111	Porez na dohodak fizičkih lica			790.49	#DIV/0!
			71111	Porez na lična primanja zaposlenih kod pravnih i fizičkih lica			194,888.76	#DIV/0!
			71113	Porez na ostala lična primanja			9,609.35	#DIV/0!
			71115	Porez na prihode od samostalne djelatnosti			1,247.01	#DIV/0!
			71116	Porez na prihode od imovine i imovinskih prava			13,234.24	#DIV/0!
			71117	Porez na prihode od kapitala			11,926.40	#DIV/0!
			71119	Porez na dohodak po godišnjoj prijavi			509.87	#DIV/0!
			7113	Porez na imovinu	460,000.00	475,000.00	834,711.96	175.73%
			71131	Porez na nepokretnosti	400,000.00	400,000.00	767,442.54	191.86%
			71132	Porez na promet nepokretnosti	60,000.00	75,000.00	67,269.42	89.69%
			7115	Akcize	0.00	0.00	0.61	#DIV/0!
			7115	Akcize	0.00	0.00	0.61	#DIV/0!
			7117	Lokalni porezi	210,000.00	210,000.00	199,036.09	94.78%
			71175	Prirez porezu na dohodak fizičkih lica	210,000.00	210,000.00	199,036.09	94.78%
		713		Takse	95,000.00	55,000.00	26,661.29	48.48%
			7131	Administrativne takse	45,000.00	45,000.00	26,661.29	59.25%
			71312	Lokalne administrativne takse	45,000.00	45,000.00	26,661.29	59.25%
			7135	Lokalne komunalne takse	50,000.00	10,000.00	0.00	0.00%
			71351	Lokalne komunalne takse	50,000.00	10,000.00	0.00	0.00%
		714		Naknade	760,000.00	189,600.00	144,327.01	76.12%
			7142	Naknada za korišćenje prirodnih dobara	25,000.00	25,000.00	0.00	0.00%
			7146	Naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta	500,000.00	39,600.00	15,373.49	38.82%
			7148	Naknade za puteve	185,000.00	125,000.00	128,953.52	103.16%
			71484	Godišnja naknada pri registraciji motornih vozila	105,000.00	45,000.00	33,377.88	74.17%
			71489	Ostale naknade za puteve	80,000.00	80,000.00	95,575.64	119.47%
			7149	Ostale naknade	50,000.00	0.00	0.00	#DIV/0!
		715		Ostali prihodi	44,000.00	44,000.00	10,223.42	23.24%
			7151	Prihodi od kapitala	0.00	0.00	7.31	#DIV/0!
			71511	Prihod od kamata	0.00	0.00	7.31	#DIV/0!
			7152	Novčane kazne i oduzete imovinske koristi	16,500.00	16,500.00	2,227.10	13.50%
			71523	Novčane kazne izrečene u prekršajnom i drugom postupku zbog neplaćanja lokalnih prihoda	15,000.00	15,000.00	2,223.62	14.82%
			71525	Kamate zbog neblagovremenog plaćanja lokalnih poreza	1,500.00	1,500.00	3.48	0.23%
			7153	Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti	5,000.00	5,000.00	0.00	0.00%
			7155	Ostali prihodi	22,500.00	22,500.00	7,989.01	35.51%
			71552	Sredstva po osnovu troškova prinudne naplate	0.00	0.00	3,037.52	#DIV/0!
			71554	Ostali prihodi	22,500.00	22,500.00	4,951.49	22.01%
	73			PRIMICI OD OTPLATE KREDITA I SREDSTVA PRENESENA IZ PRETHODNE GODINE	390,000.00	461,656.81	461,656.81	100.00%
		732		Sredstva prenesena iz prethodne godine	390,000.00	461,656.81	461,656.81	100.00%
			7321	Sredstva prenesena iz prethodne godine	390,000.00	461,656.81	461,656.81	100.00%
	74			DONACIJE I TRANSFERI	2,314,230.00	2,339,630.00	2,045,626.22	87.43%
		741		Donacije	814,230.00	789,630.00	495,626.22	62.77%
			7411	Tekuće donacije iz zemlje	0.00	0.00	478,257.32	#DIV/0!
			7412	Kapitalne donacije	400,000.00	580,000.00	0.00	0.00%
			7413	EU donacije	414,230.00	209,630.00	17,368.90	8.29%
		742		Transferi	1,500,000.00	1,550,000.00	1,550,000.00	100.00%
			7421	Transferi od budžeta Crne Gore	1,500,000.00	1,550,000.00	1,550,000.00	100.00%
			7422	Transferi od budžeta opština	0.00	0.00	0.00	#DIV/0!

Opština je u 2020. godini, ostvarila primitke u iznosu od 3.954.449,53€, odnosno 100,50% u odnosu na plan. Tekući prihodi budžeta su ostvareni u iznosu od 1.447.166,50€, odnosno 118,27% u odnosu na planirane.

Tekući prihodi

Tekući prihodi planirani su u iznosu od 1.223.600,00€, a ostvareni u iznosu od 1.447.166,50€, odnosno 118,27% u odnosu na plan, čine 36,60% ukupno ostvarenih primitaka i prikazani su u sljedećoj tabeli:

Opština Tuzi							
Ekonomska klasifikacija			Opis	Budžet 2020.			
				Plan prihoda	Rebalans	Realizacija prihoda	% realizacije
7			PRIMICI	4,483,230.00	4,024,886.81	3,954,449.53	98.25%
	71		TEKUĆI PRIHODI	1,779,000.00	1,223,600.00	1,447,166.50	118.27%
		711	Porezi	880,000.00	935,000.00	1,265,954.78	135.40%
		713	Takse	95,000.00	55,000.00	26,661.29	48.48%
		714	Naknade	760,000.00	189,600.00	144,327.01	76.12%
		715	Ostali prihodi	44,000.00	44,000.00	10,223.42	23.24%

U okviru tekućih prihoda najznačajnija stavka su prihodi po osnovu **poreza** (grupa računa 711) u iznosu od 1.265.954,78€,odnosno 135,40% u odnosu na planirane.

2.4.1. Porezi

Prihodi od poreza planirani su u iznosu od 935.000,00€, ostvareni su u iznosu od 1.265.954,17€, odnosno 135,40% u odnosu na plan i prikazani su u tabeli koja slijedi.

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2020.			
			Plan	Rebalans	Realizacija prihoda	% izvršenja
711		Porezi	880,000.00	935,000.00	1,265,954.17	135.40%
	7111	Porez na dohodak fizičkih lica	210,000.00	250,000.00	232,206.12	92.88%
	7111	Porez na dohodak fizičkih lica			790.49	#DIV/0!
	71111	Porez na lična primanja zaposlenih kod pravnih i fizičkih lica			194,888.76	#DIV/0!
	71113	Porez na ostala lična primanja			9,609.35	#DIV/0!
	71115	Porez na prihode od samostalne djelatnostiu paušalnom iznosu			1,247.01	#DIV/0!
	71116	Porez na prihode od imovine i imovinskih prava			13,234.24	#DIV/0!
	71117	Porez na prihode od kapitala			11,926.40	#DIV/0!
	71119	Porez na dohodak po godišnjoj prijavi			509.87	#DIV/0!
	7113	Porez na imovinu	460,000.00	475,000.00	834,711.96	175.73%
	71131	Porez na nepokretnosti	400,000.00	400,000.00	767,442.54	191.86%
	71132	Porez na promet nepokretnosti	60,000.00	75,000.00	67,269.42	89.69%
	7115	Akcize	0.00	0.00	0.61	#DIV/0!
	7115	Akcize	0.00	0.00	0.61	#DIV/0!
	7117	Lokalni porezi	210,000.00	210,000.00	199,036.09	94.78%
	71175	Prirez porezu na dohodak fizičkih lica	210,000.00	210,000.00	199,036.09	94.78%

Prihode od poreza čine: 7111 - porez na dohodak fizičkih lica (232.206,12€); 7113 - porez na imovinu (834.711,96€) i 7117 - lokalni porezi – prirez porezu na dohodak fizičkih lica (199.036,09€).

Porez na dohodak fizičkih lica

Porez na dohodak fizičkih lica planiran je u iznosu od 250.000,00€, a ostvaren je u iznosu od 232.206,12€, odnosno 92,88% u odnosu na plan.

Odlukom o budžetu za 2020. godinu prihodi po osnovu poreza na dohodak fizičkih lica planirani su na nivou sintetike i analitike tako da se može pratiti izvršenje po pojedinim vrstama poreza. Raspoređivanje dijela poreza na dohodak fizičkih lica koji pripada Opštini, u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji i Naredbom o načinu uplate javnih prihoda, vrši se preko Državnog trezora.

Porez na imovinu

Prihodi od poreza na imovinu planirani su u iznosu od 475.000,00€, a ostvareni u iznosu od 834.711,96€, odnosno 175,73% od planiranog iznosa, kao što je prikazano u tabeli koja slijedi.

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2020.			
			Plan	Rebalans	Realizacija prihoda	% izvršenja
	7113	Porez na imovinu	460,000.00	475,000.00	834,711.96	175.73%
	71131	Porez na nepokretnosti	400,000.00	400,000.00	767,442.54	191.86%
	71132	Porez na promet nepokretnosti	60,000.00	75,000.00	67,269.42	89.69%

Porez na nepokretnosti planiran je u iznosu od 400.000,00€, a ostvareni u iznosu od 767.442,54€, ili sa 191,86%. Opština je donijela rješenje o porezu na nepokretnosti 04.11.2020. godine za poreskog obveznika AD "Plantaže" za 2020. godinu u iznosu od 624.378,00€, što je značajno veći iznos od ranije obaveze u iznosu od 50.000,00€.

Opština je prihode od Poreza na nepokretnosti ostvarila u skladu sa Zakonom o porezu na nepokretnosti, Uredbom o bližim kriterijumima i metodologiji za određivanje tržišne vrijednosti nepokretnosti i opštinskom Odlukom o porezu na nepokretnosti ("Sl. list CG - opštinski propisi" broj 42/18 i 2/20).

Prikupljanje podataka i popunjavanja baze podataka kod poreza na nepokretnosti za fizička lica vrši se: pribavljanjem podataka po zahtjevu Sektora za lokalne javne prihode, prikupljanje podataka sa terena, podataka od Poreske uprave, od Uprave za nekretnine, od Javnog bilježnika (notara), od Suda, iz poreskih prijava, iz zapisnika Komisija i podataka do kojih se došlo na druge načine. Prikupljeni podaci se provjeravaju i unose u bazu. U skladu sa eventualnim, zakonskim i podzakonskim promjenama, vrši se i promjena parametara tj. korektivnih elemenata i poreskih stopa. Sekretarijat za finansije posjeduje Softver za utvrđivanje i naplatu prihoda za porez na nepokretnosti.

U Softveru se vode analitičke kartice za svakog poreskog obveznika posebno i isti omogućava sumarni pregled poreskih obveznika, prethodni dug, tekuće promjene duga, uplate tokom godine, obračunati porez, kao i stanje duga na 31.12.2020. godine.

Sekretarijat za finansije fizičkim licima donosi rješenja o zaduženju posebno za zemljište, a posebno za objekte, dok se pravnim licima jednim rješenjem utvrđuje obaveza za objekte i zemljište. Na isti način vrši se i evidentiranje naplate, tako da se iz softvera mogu dobiti izvještaji (rekapitulacije) po tipovima vlasništva (zemljište i objekti) za fizička lica, dok se za pravna mogu dobiti izvještaji o zbirnoj naplati.

Softver ne daje mogućnost evidentiranja i razdvajanja plaćenih obaveza u tekućoj godini, a koja se odnose na prethodni period. Takvi podaci dobijaju se ručnom evidencijom i samo ukoliko, prilikom plaćanja, poreski obveznik naznači da se uplata odnosi na obavezu iz prethodnog perioda.

Proces utvrđivanja poreza na nepokretnosti počinje upućivanjem obrazaca poreskih prijava obveznicima sa uputstvom za popunjavanje. Poreski obveznici vraćaju popunjenu poresku prijavu sa traženom pratećom dokumentacijom i dobijeni podaci se unose u bazu podataka. Ukoliko se utvrde određene nepravilnosti, poreski organ preduzima zakonske mjere. Utvrđene nepravilnosti mogu biti formalne (u nazivu, registracionim brojevima i dr.), kao i nepravilnosti kod prikazivanja nepokretnosti i vrijednosti tih nepokretnosti. U skladu sa eventualnim zakonskim i podzakonskim promjenama vrši se i promjena parametara tj. korektivnih elemenata i poreskih stopa.

- Nakon utvrđivanja vrijednosti nepokretnosti, Sektor za lokalne javne prihode, u skladu sa članom 15 Zakona o porezu na nepokretnosti, do 30. aprila tekuće godine, donosi rješenja kojima se utvrđuje porez na nepokretnosti. Porez na nepokretnosti poreski obveznik treba da plati u dvije jednake rate, od kojih prva dospijeva 30. juna, a druga 31. oktobra godine za koju se porez utvrđuje.
- Odlukom o mjerama za ublažavanje finansijskih posljedica nastalih usljed pandemije COVID-19 u opštini Tuzi (broj 01-030/20-5385 od 09.06.2020. godine) odloženo je plaćanje poreza na nepokretnosti za prvu ratu do 31.08.2020. godine, a za drugu ratu do 30.11.2020. godine (na zahtjev obveznika). Takođe, Odlukom su oslobođena sva fizička lica poreza na zemljište za 2020. godinu (obveznicima nije dostavljano rješenja o utvrđenom porezu na zemljište za 2020. godinu).

Pregled stanja duga, zaduženje i naplata poreza na nepokretnosti za pravna i fizička lica (objekti i zemljište) u 2020. godini dat je u sljedećoj tabeli:

Zaduženje i naplata po osnovu poreza na nepokretnosti, zbirno za pravna i fizička lica za 2020. godinu

Porez na nepokretnosti	Broj obveznika	Broj donijetih rješenja	Stanje nenaplaćenih potraživanja na dan 31.12.2019.	Zaduženje u 2020. godini	Prihodi iz prethodnih godina koji su naplaćeni u 2020. godini	Prihodi za 2020. godinu naplaćeni tokom 2020.	Ukupno naplaćeno u 2020. godini	Stanje nenaplaćenih potraživanja na dan 31.12.2020. godine
Pravna lica-objekti	42	42	8,607.60	38,762.65	0.00	29,905.48	29,905.48	17,464.77
Pravna lica-zemljište			2,076.50	660,388.09	0.00	656,691.34	656,691.34	5,773.25
Fizička lica-objekti	3489	7800	0.00	314,032.83	0.00	80,795.72	80,795.72	233,237.11
Fizička lica-zemljište	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Ukupno:	**3531**	**7842**	**10,684.10**	**1,013,183.57**	**0.00**	**767,392.54**	**767,392.54**	**256,475.13**

Stanje nenaplaćenih potraživanja iz prethodnog perioda iznosi 10.684,10€, a ukupno zaduženje u 2020. godini 1.013.183,57€, od čega se na pravna lica odnosi iznos od 699.150,74€ (objekti i zemljište), a preostali iznos od 314.032,83€ na fizička lica (objekti). U istoj godini naplaćeno je 767.392,54€, dok je u glavnoj knjizi evidentiran iznos od 767.442,54€. Razlika u iznosu od 50,00€ predstavlja proviziju koju je banka naplaćivala za održavanje računa i prenos sa uplatnog na glavni računa trezora.

Ukupno stanje duga po osnovu poreza na nepokretnosti, za pravna i fizička lica (zemljište i objekti) na dan 31.12.2020. godine iznosi 256.475,13€, što predstavlja uvećanje za 245.791,03€ u odnosu na 31.12.2019. godine.

Ukupan broj poreskih obveznika po osnovu poreza na nepokretnosti na kraju 2020. godine iznosio je 3.531 (fizička lica – 42 i pravna lica – 3489) za koje je Opština donijela 7.842 rješenja o utvrđivanju poreza na

nepokretnost. Kao i kod ostalih opština u Crnoj Gori značajan broj rješenja ostao je neuručen (2.430 rješenja za 925 obveznika). Razlozi neuručenja rješenja su: nepoznata ili netačna adresa, obveznici su preminula lica iza kojih nije vođen ostavinski postupak. DRI je navedeni problem obradila u tematskoj reviziji "Naplata i evidencija sopstvenih prihoda u lokalnim samoupravama" koja je rađena na uzorku od 10 lokalnih samouprava i izradila generalne preporuke koje se odnose na sve lokalne samouprave u Crnoj Gori (vidjeti na sajtu DRI www.dri.co.me – Revizorski izvještaji – Izvještaji opština).
Shodno Zakonu o upravnom postupku (član 87) sva nedostavljena ili neuručena rješenja smatraju se dostavljenim istekom 10 dana od dana javnog obavještavanja. Sekretarijat za finansije je, dana 02.03.2021. godine na oglasnoj tabli Opštine, na internet stranici, na FB stranici i putem sredstava javnog informisanja (TV Boin i novina Koha Javore) obavijestio sva pravna i fizička lica obveznike poreza na nepokretnosti na teritoriji opštine Tuzi kojima nijesu uručena rješenja o razrezu poreza na nepokretnosti za 2020. godinu, da se rješenja smatraju dostavljenim u roku od 10 dana od dana objavljivanja.

Član 80 istoga zakona predviđa da, kada stranka ili njen zakonski zastupnik u toku upravnog postupka promijene svoje prebivalište ili boravište, odnosno sjedište, dužni su da o tome odmah obavijeste javnopravni organ koji vodi upravni postupak. Ako stranka ili njen zakonski zastupnik to ne učine, a ovlašćeno službeno lice ili drugi službenik u javnopravnom organu ne može da stupi sa njima u kontakt, dostavljanje pismena stranci, odnosno njenom zakonskom zastupniku vrši se javnim obavještavanjem.

Članom 22a Zakona o poreskoj administraciji propisano je da se dostavljanje poreskog akta fizičkom licu, vrši na adresu njegovog prebivališta, odnosno boravišta, koja je upisana kod organa državne uprave nadležnog za vođenje registra prebivališta ili boravišta ili na adresu koja je zabilježena na prijavi za registraciju ili na poslednjoj poreskoj prijavi.

Članom 4 Zakona o porezu na nepokretnosti propisano je da, ako je vlasnik nepokretnosti nepoznat, nije određen ili je preminuo, odnosno, prestao da postoji, obveznik poreza na nepokretnosti je korisnik te nepokretnosti.

Preporuka: Opština treba da kod dostavljanja rješenja o porezu na nepokretnosti u potpunosti primjenjuje članove 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku, član 22a Zakona o poreskoj administraciji i član 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.

U 2020. godini broj **pravnih lica**, obveznika poreza na nepokretnosti iznosio je 42. Iz prethodne godine prenesen je dug u iznosu od 10.684,10€, a ukupno zaduženje za 2020. godinu iznosilo je 699.150,74€ (za objekte – 38.762,65€ i zemljište – 660.388,09€). Ukupno naplaćeni iznos ovog poreza od pravnih lica, u 2020. godini, iznosio je 686.651,83€ (za objekte – 29.905,48€ i zemljište – 656.691,34€). Na kraju 2020. godine 5 pravnih lica imala su dug u ukupnom iznosu od 21.394,36€.

Broj **fizičkih lica** - obveznika za porez na nepokretnosti za objekte, u 2020. godini iznosio je 3.489. Shodno Odluci o mjerama za ublažavanje finansijskih posljedica nastalih usljed pandemije COVID-19 u opštini Tuzi, sva fizička lica oslobođena su poreza na zemljište za 2020 godinu. Pregled zaduženja i naplate poreza na nepokretnosti za fizička lica - objekti, prikazan je u sljedećoj tabeli:

Pregled zaduženja i naplate poreza na nepokretnosti za fizička lica - objekti za 2019. godinu					
Stanje nenaplaćenih potraživanja na dan 31.12.2019. godine	Zaduženje u 2020. godini	Prihodi iz prethodnih godina koji su naplaćeni u 2020. godini	Prihodi za 2020. godinu naplaćeni tokom 2020. godine	Ukupno naplaćeno u 2020. godini	Stanje nenaplaćenih potraživanja na dan 31.12.2020. godine
0.00	314,032.83	0.00	80,795.72	80,795.72	233,237.11

Prema dostavljenim podacima, na dan 31.12.2019. godine Opština nema nenaplaćenih potraživanja po osnovu poreza na nepokretnosti fizičkih lica. Obračunati porez za fizička lica za objekte u 2020. godini iznosi 314.032,83€, od čega je naplaćeno 80.795,72€. Na kraju 2020. godine ostalo je nenaplaćeno potraživanje u iznosu od 233.237,11€. Opština je u 2021. godini otpočela sa prinudnom naplatom poreza na nepokretnost tako da je u periodu od 01.01.2021. – 27.07.2021. godine naplaćeno 23.398,57€ poreza na nepokretnost za fizička lica za 2020. godinu.
Članom 56 Zakona o poreskoj administraciji propisano je da se postupak prinudne naplate preduzima kada poreski obveznik poresku obavezu nije platio prilikom podnošenja poreske prijave, odnosno kada je poresko rješenje postalo izvršno. Revizijom je utvrđeno da je tokom 2020. godine, Sekretarijat za finansije **sprovodio postupke prinudne naplate** poreskih potraživanja, donoseći zaključke i rješenja o prinudnoj naplati poreskih obaveza.

U postupku revizije utvrđeno je da su po osnovu duga za porez na nepokretnosti za fizička lica, tokom 2020. godine donesena tri rješenja o prinudnoj naplati. Po tom osnovu zaduženje iznosi 3.280,37€, dok naplate nije bilo. Takođe, opština je donijela i 2 rješenja o prinudnoj naplati za pravna lica po kojima ukupno zaduženje iznosi 524.623,43€. Od navedenog iznosa naplaćeno je 524.378,18€.

Porez na promet nepokretnosti planiran je u iznosu od 75.000,00€ a izvršenje je iznosilo 67.269,42€, odnosno 89,69%. U skladu sa članom 2 Zakona o porezu na promet nepokretnosti, prihodi od poreza na promet nepokretnosti pripadaju budžetu Crne Gore, budžetu jedinice lokalne samouprave i Egalizacionom fondu, u srazmjeri 10%:80%:10%. Raspoređivanje dijela poreza na promet nepokretnosti koji pripada opštini u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji i Naredbom o načinu uplate javnih prihoda vrši se preko Državnog trezora.

Prirez porezu na dohodak fizičkih lica planiran je u iznosu od 210.000,00€, a realizovan je u iznosu od 199.036,09€, odnosno 94,78% u odnosu na plan. Ovaj lokalni porez plaća se na osnovu Odluke o prirezu porezu na dohodak fizičkih lica ("Sl. list CG - opštinski propisi" broj 46/19). Obveznici poreza su lica koja imaju prebivalište ili boravište na području opštine. Osnovica za obračun ovog prihoda je porez na dohodak fizičkih lica koji svoju djelatnost obavljaju na teritoriji Opštine Tuzi, a ostvaren je po osnovu: ličnih primanja, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava i kapitala. Stopa prireza shodno navedenoj Odluci iznosi 13% poreske osnovice.

Poreski obveznik je dužan da prirez obračuna i plati istovremeno sa uplatom poreza. Obračun prireza vrši se na obrascu OPP-ND – opštinski prirez porezu na dohodak koji se dostavlja nadležnom poreskom organu opštine istog dana kad se vrši uplata poreza.

Poslove kontrole, obračuna i plaćanja prireza obavlja organ uprave nadležan za poslove lokalnih prihoda. Sekretarijat za finansije posjeduje softver za vođenje evidencije o zaduženju i naplati ovoga prihoda. Tokom 2020. godine nijesu preduzimane mjere prinudne naplate za poreske obveznike koji svoje obaveze ne plaćaju u zakonom propisanim rokovima.

2.4.2. Takse

Prihodi od taksa planirani su u iznosu od 55.000,00€, a ostvarene su u iznosu od 26.661,29€, odnosno sa 48,48% u odnosu na plan i prikazani su u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2020.			
			Plan	Rebalans	Realizacija prihoda	% izvršenja
713		Takse	95,000.00	55,000.00	26,661.29	48.48%
	7131	Administrativne takse	45,000.00	45,000.00	26,661.29	59.25%
	7135	Lokalne komunalne takse	50,000.00	10,000.00	0.00	0.00%

Primici po osnovu lokalnih administrativnih taksi planirani su u iznosu od 45.000,00€, a realizovani u iznosu od 26.661,29€, odnosno 59,25% u odnosu na plan. Opština je navedene prihode naplaćivala po osnovu Odluke o lokalnim administrativnim taksama opštine Tuzi ("Sl. list CG - Opštinski propisi" broj 46/19). Navedenom Odlukom propisane su lokalne administrativne takse za spise i radnje pred organima Opštine, u visini utvrđenoj tarifom za lokalne administrativne takse.

Primici od lokalnih komunalnih taksa koji su određeni Odlukom o lokalnim komunalnim taksama ("Sl. list CG - Opštinski propisi" broj 46/19), planirani su u iznosu od 10.000,00€, a tokom 2020. godine nijesu ostvareni.

Turistička taksa

Na osnovu člana 42z Zakona o turističkim organizacijama (Sl. list CG, br. 11/04 i 46/07, br. 42/17 i 27/19), turističku taksu plaćaju domaća i strana fizička lica koja u turističkom mjestu A kategorije, na teritoriji opštine u kojoj je osnovana lokalna turistička organizacija, kao sekundarnu stambenu jedinicu namijenjenu za odmor, imaju apartman, stan ili kuću.

Opština nije donijela propis kojim bi se uredili način i rokovi plaćanja turističke takse, a što je trebalo učiniti shodno članu 42j Zakona o turističkim organizacijama.

Utvrđivanje, obračun i nadzor nad plaćanjem turističke takse vrši nadležni poreski organ lokalne uprave. Sredstva ostvarena naplatom turističke takse, shodno članu 42j Zakona o turističkim organizacijama, usmjeravaju se: 40% za finansiranje lokalne samouprave lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi sekundarna stambena jedinica; 40% za finanisiranje lokalne turističke organizacije osnovane od strane organa lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi sekundarna stambena jedinica; 20% za finansiranje programa Nacionalne turističke organizacije.

Opština ne vodi registar obveznika turističke takse i nema podatke o zaduženju i naplati ovog prihoda. Tokom 2020. godine nijesu preduzimane mjere prinudne naplate za obveznike plaćanja turističke takse. Opština treba da donese propis kojim bi se uredili način i rokovi plaćanja turističke takse i da u saradnji sa Turističkom organizacijom uspostavi registar obveznika plaćanja turističke takse.

Boravišna taksa

Shodno članu 8 Zakona o boravišnoj taksi, boravišna taksa je prihod turističke organizacije, a prikupljena sredstva od boravišne takse koriste se: 80% za finansiranje djelatnosti lokalnih turističkih organizacija i 20% za finansiranje programa Nacionalne turističke organizacije.

Nadzor nad prikupljanjem i plaćanjem boravišne takse i vođenjem odgovarajuće evidencije obavlja lokalna turistička organizacija i o tome izvještava Nacionalnu turističku organizaciju kvartalno, a Skupštinu jedinice lokalne samouprave jednom godišnje.

Opština je Odlukom o boravišnoj taksi ("Sl. List CG – opštinski propisi" br. 42/18) odredila visinu boravišne takse u iznosu od 0,90€.

Na osnovu raspoloživih podataka koje je Turistička organizacija dostavila Sekretarijatu za finansije, ukupno zaduženje po osnovu boravišne takse u 2020. godini iznosilo je 30.746,16€, koliko je i naplaćeno. Nenaplaćenog potraživanja iz prethodnih godina nema. Tokom 2020. godine nijesu preduzimane mjere prinudne naplate.

U skladu sa čl. 4 Odluke o boravišnoj taksi određeno je da poslove kontrole prikupljanja i plaćanja boravišne takse, kao i vođenje odgovarajuće evidencije obavlja organ uprave Opštine Tuzi nadležan za poslove javnih prihoda.

Opština treba da uspostavi elektronsku evidenciju poreskih obveznika za boravišnu taksu i kroz jedinstveni softver za poresko knjigovodstvo evidentira njihove obaveze i uplate.

Članski doprinos Turističkoj organizaciji - Shodno članu 41 Zakona o turističkim organizacijama i Odlukom o visini, načinu obračunavanja i plaćanja članskog doprinosa Turističkoj organizaciji Tuzi ("Sl. list CG - opštinski propisi" br. 14/20) nadzor nad utvrđivanjem, obračunavanjem i plaćanjem članskog doprinosa vrši nadležni poreski organ opštine. Navedenom Odlukom određeno je da su obveznici plaćanja članskog doprinosa pravna i fizička lica i preduzetnici koji na teritoriji Opštine Tuzi imaju svoje sjedište ili organizacionu jedinicu, odnosno društvo koje obavlja turističku, ugostiteljsku i/ili sa turizmom neposredno povezanu djelatnost. Sredstva od članskog doprinosa pripadaju: 60% za finansiranje djelatnosti Turističke organizacije Tuzi; 40% za finansiranje programa Nacionalne Turističke organizacije.

Shodno Odluci o mjerama za ublažavanje finansijskih posledica nastalih usled pandemije COVID-19 u opštini Tuzi, Opština je oslobodila obveznike plaćanja članskog doprinosa turističkoj organizaciji za period od 4 mjeseca.

Nenaplaćeno potraživanje po osnovu članskog doprinosa Turističkoj organizaciji na kraju 2019. godine iznosi 4.960,00€, dok zaduženja za 2020. godinu nije bilo. Tokom 2020. godine naplaćen je iznos od 2.640,57€. Na kraju godine ostao je nenaplaćen iznos od 2.319,43€. Mjere prinudne naplate nijesu preduzimane.

2.4.3. Naknade

Odlukom o Budžetu Opštine naknade su planirane u iznosu od 189.600,00€, a ostvarene u iznosu od 144.327,01€, odnosno sa 76,12% u odnosu na plan i prikazane su u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2020.			
			Plan	Rebalans	Realizacija prihoda	% izvršenja
714		Naknade	760,000.00	189,600.00	144,327.01	76.12%
	7142	Naknada za korišćenje prirodnih dobara	25,000.00	25,000.00	0.00	0.00%
	7146	Naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta	500,000.00	39,600.00	15,373.49	38.82%
	7148	Naknade za puteve	185,000.00	125,000.00	128,953.52	103.16%
	71484	Godišnja naknada pri registraciji motornih vozila	105,000.00	45,000.00	33,377.88	74.17%
	71489	Ostale naknade za puteve	80,000.00	80,000.00	95,575.64	119.47%
	7149	Ostale naknade	50,000.00	0.00	0.00	0.00%

U skladu sa članom 13 Zakona o finansiranju lokalne samouprave, opštini se ustupa 70% prihoda od koncesionih i drugih naknada za korišćenje dobara od opšteg interesa koja se nalaze na njenoj teritoriji.

Naknada za korišćenje prirodnih dobara planirana je u iznosu od 25.000,00€, a tokom 2020. godine nije došlo do ostvarenja iste.

Naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta planirana je u iznosu od 39.600,00€, a ostvarena u iznosu od 15.373,49€ ili 38,82% od planiranog iznosa.

Ovaj prihod ostvaren je shodno Odluci o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta ("Sl. list CG - opštinski propisi" br. 18/19), kojom su utvrđeni uslovi, visina, način, rokovi i postupak plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta.

Opština je donijela novu Odluku o naknadi za opremanje građevinskog zemljišta ("Sl. List CG – opštinski propisi" br. 48/20 od 31.12.2020. godine) kao i Odluku o godišnjoj naknadi za korišćenje prostora za bespravne objekte ("Sl. list CG – opštinski propisi" br. 10/21).

Naknadu za komunalno opremanje građevinskog zemljišta plaća investitor.

Naknada se obračunava na osnovu revidovanog glavnog projekta po m^2 neto površine objekta i po m^2 otvorenog prostora na parceli namijenjenog za obavljanje djelatnosti.

Obračun naknade (visinu, rokove plaćanja, način i sredstva obezbjeđenja plaćanja naknade) rješenjem utvrđuje organ lokalne uprave nadležan za poslove uređenja prostora (Sekretarijat za urbanizam), dok evidenciju o zaduženju i naplati ovog prihoda vodi Sekretarijat za finansije.

Opština Tuzi ne posjeduje softver za evidenciju naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta već se evidencija vodi u pomoćnim - excel tabelama. Shodno podacima sadržanim u navedenoj pomoćnoj evidenciji, zaduženje i naplata prihoda po osnovu naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta u 2020. godini prikazani su u sljedećoj tabeli:

Zaduženje i naplata prihoda po osnovu naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta u 2020. godini					
Stanje nenaplaćenih potraživanja na dan 31.12.2019. godine	Zaduženje u 2020. godini	Prihodi iz prethodnih godina koji su naplaćeni u 2020. godini	Prihodi za 2020. godinu naplaćeni tokom 2020. godine	Ukupno naplaćeno u 2020. godini	Stanje nenaplaćenih potraživanja na dan 31.12.2020. godine
97,538.28	6,683.79	8,689.70	6,683.79	15,373.49	88,848.58

Nenaplaćeno potraživanje po osnovu naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta na kraju 2019. godine iznosilo je 97.538,28€, dok je zaduženje u 2020. godini iznosilo 6.683,79€. Uvidom u glavnu knjigu utvrđeno je da je tokom 2020. godine naplaćen iznos od 15.373,49€ od čega se iznos od 8.689,70€ odnosi na potraživanja iz prethodnih godina, a iznos od 6.683,79€ na naplaćeno potraživanje iz 2020. godine. Na kraju godine, po ovom osnovu, ostao je nenaplaćen iznos od 88.848,58€.

Prema podacima dostavljenim od strane Sekretarijata za finansije, tokom 2020. godine podnijet je jedan zahtjev za izdavanje dozvole za komunalno opremanje građevinskog zemljišta (iznos naknade – 6.683,79€). Takođe, podnijeta su i 2 zahtjeva za legalizaciju bespravno podignutih objekata (iznosi naknade 3.194,63€ i 2.140,50€).

Preporuka: Opština treba da, u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji, preduzima mjere prinudne naplate prema svim poreskim obveznicima koji nijesu izmirili poreske obaveze u propisanim rokovima.

Naknade za puteve planirane su u iznosu od 125.000,00€, a ostvarene u iznosu od 128.953,52€, odnosno 103,16% u odnosu na plan.

Naknade za puteve Opština ostvaruje u skladu sa Odlukom o naknadama za korišćenje opštinskih puteva ("Sl. list CG – opštinski propisi" br. 34/19) kojom se utvrđuje visina naknade za korišćenje opštinskih puteva na teritoriji opštine Tuzi. Registar obveznika, zaduženje, evidencija o zaduženju i naplati ove naknade vodi se u Sekretarijatu za finansije. Naknade za puteve čine: godišnja naknada pri registraciji drumskih motornih vozila (33.377,88€) i ostale naknade za puteve (95.575,64€).

Godišnja naknada pri registraciji drumskih motornih vozila (ustupljeni prihod), planirana je u iznosu od 45.000,00€, a ostvarena u iznosu od 33.377,88€, odnosno 74,17% u odnosu na plan. Shodno članu 14 Zakona o finansiranju lokalne samouprave Opštini pripada 100% prihoda od godišnje naknade pri registraciji drumskih motornih vozila, traktora, priključnih vozila i drugih drumskih vozila na motorni pogon ostvarenih na njenoj teritoriji. Navedeni prihodi su uplaćivani preko Državnog trezora Ministarstva finansija, direktno na konsolidovani račun Opštine Tuzi.

Ostale naknade za puteve planirane su u iznosu od 80.000,00€, a ostvarene u iznosu od 95.575,64€ i odnose se na: naknade za postavljanje cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova na javnom putu (40.451,10€); godišnje naknade za cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove ugrađene na javnom putu (11.318,26€) i naknade za korišćenje komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa puta (43.806,28€).

Prema podacima Sekretarijata za finansije, stanje nenaplaćenih potraživanja iz prethodnog perioda iznosi 48.676,77€, a ukupno zaduženje po osnovu naknade za puteve, za 2020. godinu, iznosilo je 128.420,58€, a uvidom u glavnu knjigu utvrđeno je da je tokom 2020. godine naplaćen iznos od 128.953,52€, tako da je na kraju godine po ovom osnovu ostao nenaplaćen iznos od 48.143,83€.

Opština treba da, u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji, preduzima mjere prinudne naplate prema svim poreskim obveznicima koji nijesu izmirili poreske obaveze u propisanim rokovima.

2.4.4. Ostali prihodi

Ostali prihodi su planirani u iznosu od 44.000,00€, a ostvareni u iznosu od 10.223,42€, odnosno 23,24% u odnosu na plan i prikazani su u tabeli koja slijedi.

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2020.			
			Plan	Rebalans	Realizacija prihoda	% izvršenja
715		**Ostali prihodi**	**44,000.00**	**44,000.00**	**10,223.42**	**23.24%**
	7151	**Prihod od kapitala**	**0.00**	**0.00**	**7.31**	**#DIV/0!**
	71511	Prihod od kamata	0.00	0.00	7.31	#DIV/0!
	7152	**Novčane kazne i oduzete imovinske koristi**	**16,500.00**	**16,500.00**	**2,227.10**	**13.50%**
	71523	Novčane kazne izrečene u prekršajnom i drugom postupku	15,000.00	15,000.00	2,223.62	14.82%
	71525	Novčane kazne	1,500.00	1,500.00	3.48	0.23%
	7153	**Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti**	**5,000.00**	**5,000.00**	**0.00**	**0.00%**
	7155	**Ostali prihodi**	**22,500.00**	**22,500.00**	**7,989.01**	**35.51%**
	71552	Sredstva po osnovu troškova prinudne naplate	0.00	0.00	3,037.52	#DIV/0!
	71554	Ostali prihodi	22,500.00	22,500.00	4,951.49	22.01%

Ostali prihodi najvećim dijelom se odnose na prihode po osnovu novčanih kazni izrečenih u prekršajnom i drugom postupku u iznosu od 2.227,10€ I ostale prihode (7.989,01€) koji se uglavnom odnose na sredstva po osnovu troškova prinudne naplate i uplatu na ime naknade za porodiljsko odsustvo.

2.4.5. Sredstva prenesena iz prethodne godine

Sredstva prenesena iz prethodne godine prikazana su u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2020.			
			Plan	Rebalans	Realizacija prihoda	% izvršenja
732		**Sredstva prenesena iz prethodne godine**	**390,000.00**	**461,656.81**	**461,656.81**	**100.00%**
	7321	**Sredstva prenesena iz prethodne godine - trezor**	**390,000.00**	**461,656.81**	**461,656.81**	**100.00%**

Sredstva preostala iz Budžeta za 2019. godinu u iznosu od 461.656,81€ prenesena su u korist Budžeta za 2020. godinu kao početno stanje konsolidovanog računa trezora. Na kraju 2020. godine, na računu je ostalo 724.652,47€ (račun preko kojeg opština obavlja poslovanje – 722.575,57€ i podračun za projekat PAST4FUTURE - 2.076,90€).

Revizijom je utvrđeno da su pravilno prikazana stanja na početku i na kraju 2020. godine. Međutim,, sredstva prikazana na početku 2020. godine Opština nije utrošila shodno Odluci o budžetu za 2020. godinu, tako da su na kraju 2020 godine, navedena sredstva uvećana za iznos od 262.995,66€ i iznose 742.652,47€

2.4.6. Donacije i transferi

Donacije i transferi planirani su u iznosu od 2.339.630,00€, a ostvareni u iznosu od 2.045.626,22€, odnosno 87,43% u odnosu na plan i prikazani su u tabeli koja slijedi.

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2020.			
			Plan	Rebalans	Realizacija prihoda	% izvršenja
74		DONACIJE I TRANSFERI	2,314,230.00	2,339,630.00	2,045,626.22	87.43%
741		Donacije	814,230.00	789,630.00	495,626.22	62.77%
	7411	Tekuće donacije iz zemlje	0.00	0.00	478,257.32	#DIV/0!
	7412	Kapitalne donacije	400,000.00	580,000.00	0.00	0.00%
	7413	Kapitalne donacije - od EIB	414,230.00	209,630.00	17,368.90	8.29%
742		Transferi	1,500,000.00	1,550,000.00	1,550,000.00	100.00%
	7421	Transferi od budžeta Crne Gore	1,500,000.00	1,550,000.00	1,550,000.00	100.00%

Tekuće donacije (račun 7411). Odlukom o budžetu za 2020. godinu tekuće donacije nijesu planirane, a ostvarene su u iznosu od 478.257,32€. Navedeni iznos odnosi se na donacije fizičkih i pravnih lica kao pomoć za ublažavanje posljedica nastalih usljed pandemije izazvane korona virusom.
Kapitalne donacije (račun 7412) planirane su u iznosu od 580.000,00€, a tokom 2020. godine nije bilo realizacije.
EU donacije (račun 7413) planirane su u iznosu od 209.630,00€, a ostvarene su u iznosu od 17.368,90€, odnosno 8,29% u odnosu na plan i u potpunosti se odnose na sredstva - donacije vezane za projekat PAST4FUTURE koji opština Tuzi realizuje u okviru trilateralnog programa koji realizuju države Crna Gora, Albanija i Italija.

Transferi (grupa računa 742) planirani su i ostvareni u iznosu od 1.550.000,00€. Navedeni prihod ostvaren je:

- Vlada je na osnovu člana 10 Uredbe o Vladi Crne Gore (donošenje odluka bez održavanja sjednice u hitnim i naročito opravdanim slučajevima) donijela zaključak broj: 07-1937 od 26.03.2020. godine, kojim se zadužuje Ministarstvo finansija da, iz sredstava tekuće budžetske rezerve obezbijedi sredstva u iznosu od 1.500.000,00€ za nesmetano funkcionisanje novoformirane opštine Tuzi.

- Sredstva u iznosu od 50.000,00€ shodno rješenju Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja (broj 327-277/19-33 od 06.03.2020. godine) prenešena su Opštini za učešće u finansiranju dijela radova na projektu "Vodovod Hoti".

Opština je 29.07.2021. otvorila račun za namjenska sredstva uplaćena iz budžeta države kod NLB Banke AD Podgorica. Sredstva sa ovog računa treba držati odvojeno od sopstvenih sredstava i koristiti samo za namjene za koje su odobrena.

2.5. Izdaci

Izdaci Opštine Tuzi za 2020. godinu planirani su u iznosu od 4.024.886,81€. Izvršenje Budžeta iznosilo je 3.229.797,06€, odnosno 80,25% u odnosu na plan i prikazano je u sljedećoj tabeli:

Opština Tuzi											
Ekonomska klasifikacija				Opis	Budžet 2020.						
					Plan	Rebalans	Tekući budžet	Izvršenje budžeta	% izvršenja		
									Rebalans	Tekući budžet	
4				**IZDACI**	**4,483,230.00**	**4,024,886.81**	**4,024,886.81**	**3,229,797.06**	**80.25%**	**80.25%**	
	41			**TEKUĆI IZDACI**	**1,510,586.00**	**1,604,801.86**	**1,601,001.86**	**1,475,647.16**	**91.95%**	**92.17%**	
		411		**Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca**	**910,246.00**	**869,600.00**	**865,700.00**	**801,499.12**	**92.17%**	**92.58%**	
			4111	Neto zarade	527,042.00	499,665.00	498,165.00	482,444.27	96.55%	96.84%	
			4112	Porez na zarade	79,156.00	78,335.00	77,935.00	64,806.01	82.73%	83.15%	
			4113	Doprinosi na teret zaposlenog	199,300.00	190,900.00	190,400.00	173,181.74	90.72%	90.96%	
			4114	Doprinosi na teret poslodavca	93,142.00	89,765.00	88,265.00	72,642.32	80.92%	82.30%	
			4115	Opštinski prirez	11,606.00	10,935.00	10,935.00	8,424.78	77.04%	77.04%	
		412		**Ostala lična primanja**	**93,000.00**	**87,745.86**	**92,845.86**	**91,250.89**	**103.99%**	**98.28%**	
			4121	Naknada za zimnicu	17,000.00	17,000.00	22,100.00	22,098.16	129.99%	99.99%	
			4126	Naknade skupštinskim odbornicima	63,000.00	63,000.00	63,000.00	62,950.96	99.92%	99.92%	
			4127	Ostale naknade	13,000.00	7,745.86	7,745.86	6,201.77	80.07%	80.07%	
		413		**Rashodi za materijal**	**80,940.00**	**84,090.00**	**84,090.00**	**64,049.53**	**76.17%**	**76.17%**	
			4131	Administrativni materijal	22,400.00	24,300.00	24,300.00	19,880.21	81.81%	81.81%	
			4134	Rashodi za energiju	42,000.00	43,500.00	43,500.00	29,687.64	68.25%	68.25%	
			4135	Rashodi za gorivo	16,540.00	16,290.00	16,290.00	14,481.68	88.90%	88.90%	
		414		**Rashodi za usluge**	**279,200.00**	**338,666.00**	**335,666.00**	**309,176.12**	**91.29%**	**92.11%**	
			4141	Službena putovanja	10,300.00	5,290.00	5,290.00	5,288.00	99.96%	99.96%	
			4142	Reprezentacija, štampa i troškovi bifea	13,350.00	19,246.00	19,246.00	13,799.37	71.70%	71.70%	
			4143	Komunikacione usluge	20,000.00	20,000.00	20,000.00	14,394.86	71.97%	71.97%	
			4144	Bankarske usluge/ provizije	5,000.00	5,000.00	5,000.00	3,842.85	76.86%	76.86%	
			4146	Advokatske, notarske, pravne usluge i dr.	15,000.00	2,000.00	2,000.00	0.00	0.00%	0.00%	
			4147	Konsultantske usluge, projekti i studije	15,000.00	6,760.00	6,760.00	4,522.90	66.91%	66.91%	
			4148	Usluge stručnog usavršavanja	4,600.00	1,000.00	1,000.00	0.00	0.00%	0.00%	
			4149	Ostale usluge	195,950.00	279,370.00	276,370.00	267,328.14	95.69%	96.73%	
		415		**Rashodi za tekuće održavanje**	**10,200.00**	**17,200.00**	**17,200.00**	**16,904.81**	**98.28%**	**98.28%**	
			4152	Tekuće održavanje objekata - zgrada opštine	3,000.00	5,000.00	5,000.00	4,845.38	96.91%	96.91%	
			41531	Tekuće održavanje opreme - vozila	5,700.00	10,700.00	10,700.00	10,663.09	99.66%	99.66%	
			41532	Tekuće održavanje opreme - kopir aparat	1,500.00	1,500.00	1,500.00	1,396.34	93.09%	93.09%	
		417		**Renta**	**25,000.00**	**25,000.00**	**25,000.00**	**24,532.28**	**98.13%**	**98.13%**	
			4171	Zakup objekta	25,000.00	25,000.00	25,000.00	24,532.28	98.13%	98.13%	
		418		**Subvencije**	**30,000.00**	**100,000.00**	**100,000.00**	**99,590.05**	**99.59%**	**99.59%**	
			4181	Subvencije za podršku poljoprivrednim proizvođačima	30,000.00	100,000.00	100,000.00	99,590.05	99.59%	99.59%	
		419		**Ostali izdaci**	**82,000.00**	**82,500.00**	**80,500.00**	**68,644.36**	**83.21%**	**85.27%**	
			4191	Izdaci po osnovu Ugovora o djelu	12,500.00	36,000.00	36,000.00	34,967.02	97.13%	97.13%	
			4192	Izdaci po osnovu sudskih sporova	30,000.00	12,000.00	12,000.00	5,282.20	44.02%	44.02%	
			4193	Izrada i održavanje softvera	20,000.00	15,000.00	15,000.00	14,762.00	98.41%	98.41%	
			4194	Osiguranje	4,000.00	4,000.00	4,000.00	3,317.10	82.93%	82.93%	
			4195	Kontribucije za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama	5,000.00	5,000.00	3,000.00	2,400.00	48.00%	80.00%	
			4196	Komunalne naknade i javne česme	5,000.00	5,000.00	5,000.00	2,432.51	48.65%	48.65%	
			4199	Ostalo	5,500.00	5,500.00	5,500.00	5,483.53	99.70%	99.70%	
	43			**TRANSFERI**	**599,000.00**	**718,479.95**	**722,279.95**	**608,544.77**	**84.70%**	**84.25%**	
		431		**Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru**	**424,000.00**	**523,479.95**	**527,279.95**	**473,544.77**	**90.46%**	**89.81%**	
			4313	Transferi institucijama kulture i sporta	125,000.00	125,000.00	138,900.00	138,900.00	111.12%	100.00%	
			4314	Transferi nevladinim organizacijama	21,000.00	21,000.00	21,000.00	4,200.00	20.00%	20.00%	
			4315	Transferi političkim partijama, strankama i udruženjima	57,000.00	74,349.95	74,349.95	73,902.14	99.40%	99.40%	
			4316	Transferi za jednokratne socijalne pomoći	72,000.00	167,000.00	165,900.00	140,697.10	84.25%	84.81%	
			4318	Transferi pojedincima	131,000.00	99,130.00	90,130.00	80,815.53	81.52%	89.67%	
			4319	Ostali transferi institucijama	18,000.00	37,000.00	37,000.00	35,030.00	94.68%	94.68%	
		432		**Ostali transferi**	**175,000.00**	**195,000.00**	**195,000.00**	**135,000.00**	**69.23%**	**69.23%**	
			4325	Transferi budžetu države - revolving fond	75,000.00	75,000.00	75,000.00	15,000.00	20.00%	20.00%	
			4326	Transferi javnim preduzećima	100,000.00	120,000.00	120,000.00	120,000.00	100.00%	100.00%	
	44			**KAPITALNI IZDACI**	**2,276,644.00**	**1,510,272.83**	**1,510,272.83**	**954,449.55**	**63.20%**	**63.20%**	
		441		**Kapitalni izdaci**	**2,276,644.00**	**1,510,272.83**	**1,510,272.83**	**954,449.55**	**63.20%**	**63.20%**	
			4412	Izdaci za lokalnu infrastrukturu	1,545,114.00	987,760.00	917,760.00	830,834.61	84.11%	90.53%	
			4413	Izdaci za građevinske objekte	140,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00%	0.00%	
			4414	Izdaci za uređenje zemljišta	0.00	135,582.83	135,582.83	5,470.10	4.03%	4.03%	
			4415	Izdaci za opremu	10,300.00	10,300.00	10,300.00	10,300.00	100.00%	100.00%	
			4416	Investiciono održavanje	167,000.00	167,000.00	237,000.00	82,107.22	49.17%	34.64%	
			4419	Ostali kapitalni izdaci	414,230.00	209,630.00	209,630.00	25,737.62	12.28%	12.28%	
	46			**OTPLATA DUGOVA**	**12,000.00**	**12,182.12**	**12,182.12**	**12,182.12**	**100.00%**	**100.00%**	
		463		**Otplata obaveza iz prethodnog perioda**	**12,000.00**	**12,182.12**	**12,182.12**	**12,182.12**	**100.00%**	**100.00%**	
			4630	Otplata obaveza iz prethodnog perioda	12,000.00	12,182.12	12,182.12	12,182.12	100.00%	100.00%	
	47			**REZERVE**	**85,000.00**	**179,150.05**	**179,150.05**	**178,973.46**	**99.90%**	**99.90%**	
		471		**Tekuća budžetska rezerva**	**80,000.00**	**89,650.05**	**89,650.05**	**89,473.46**	**99.80%**	**99.80%**	
		472		**Stalna budžetska rezerva**	**5,000.00**	**89,500.00**	**89,500.00**	**89,500.00**	**100.00%**	100.00%	

Struktura izdataka je sljedeća:
- tekući izdaci (41) – ostvareni su u iznosu od 1.475.647,16€, odnosno 45,69% ukupno ostvarenih izdataka,
- transferi institucijama, pojedincima, NVO i javnom sektoru (43) – ostvareni su u iznosu od 608.544,77€, odnosno 18,84% ostvarenih izdataka,
- kapitalni izdaci (44) - iznos od 954.449,55€, odnosno 29,55% ostvarenih izdataka,
- otplata dugova (46) - iznos od 12.182,12€, odnosno 1,79% ostvarenih izdataka i
- sredstva rezervi (47) - iznos od 178.973,46€, odnosno 5,54% ostvarenih izdataka.

2.5.1. Izdaci za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca (411)

Odlukom o budžetu za 2020. godinu, nakon rebalansa budžeta i izvršenih presumjerenja, izdaci za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca predviđeni su u iznosu od 865.700,00€, dok je realizacija iznosila 801.499,12€, odnosno 92,58% u odnosu na plan i prikazani su u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2020.					
			Plan	Rebalans	Tekući budžet	Izvršenje budžeta	% izvršenja	
							Rebalans	Tekući budžet
411		**Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca**	**910,246.00**	**869,600.00**	**865,700.00**	**801,499.12**	**92.17%**	**92.58%**
	4111	Neto zarade	527,042.00	499,665.00	498,165.00	482,444.27	96.55%	96.84%
	4112	Porez na zarade	79,156.00	78,335.00	77,935.00	64,806.01	82.73%	83.15%
	4113	Doprinosi na teret zaposlenog	199,300.00	190,900.00	190,400.00	173,181.74	90.72%	90.96%
	4114	Doprinosi na teret poslodavca	93,142.00	89,765.00	88,265.00	72,642.32	80.92%	82.30%
	4115	Opštinski prirez	11,606.00	10,935.00	10,935.00	8,424.78	77.04%	77.04%

Internim uputstvom za obračun i isplatu zarada (br. 05-032/20-535 od 20.1.2020. godine) definisan je način pripreme obračuna zarada zaposlenih u organima i službama opštine Tuzi i javnim ustanovama (potrošačkim jedinicama), kao i način pripreme obračuna ugovorenih naknada, odborničkih naknada, naknada članovima radnih tijela i ostalih naknada (u daljem tekstu: Interno uputstvo za obračun zarada). Izmjene i dopune navedenog uputstva, izvršene su 11.11.2020. godine. Procedura obračuna zarada, shodno uputstvu je sljedeća:
- Sve potrošačke jedinice pripremaju spisak zaposlenih za isplatu zarada sa podacima o zaposlenim, koji u prilogu sadrže svu relevantnu dokumentaciju za obračun zarade. U Opštini se vodi elektronska evidencija prisustva na poslu.
- Pripremljeni spisak zaposlenih za isplatu zarada ovjerava starješina organa i isti se dostavlja Sekretarijatu za finansije i ekonomski razvoj najkasnije do 21. u mjesecu za tekući mjesec.
- Rukovodilac odjeljenja trezora objedinjava spiskove za obračun zarada svih potrošačkih jedinica, daje na uvid sekretaru za finansije i ekonomski razvoj, koji ih zatim dostavlja Predsjedniku opštine na uvid i saglasnost.
- Nakon pregledanih i vraćenih spiskova, vrši se konačni obračun zarada u Sekretarijatu za finansije i ekonomski razvoj, najkasnije do 30. u mjesecu.
- Po završenom obračunu, službenici za obračun zarada vrše kontrolu zbirne rekapitulacije zarade sa pojedinačnim nalozima za isplatu, koje se nakon toga dostavljaju ovlašćenom licu na potpis. Isplate zarade vrše se preko žiro računa.

Pravilnost obračuna zarada:
- Odlukom o zaradama lokalnih službenika i namještenika u opštini u okviru Glavnog grada-Tuzi („Sl.list CG-opštinski propisi“, br. 13/18) definisani su koeficijenti za zarade lokalnih službenika i dodaci na zaradu koji se kreću u rasponu od 5-30% osnovne zarade, zavisno od radnog mjesta i isti se utvrđuju rješenjem o zaradi. Nova odluka o zaradama donesena je u januaru 2021. godine.
- Odluka o zaradama lokalnih funkcionera i lica koje imenuje SO u okviru Glavnog grada („Sl.list CG-opštinski propisi“, br. 13/18) primjenjivala se tokom 2020.godine, a 30.12.2020. godine SO Tuzi donijela je novu odluku o zaradama lokalnih funkcionera opštine Tuzi.
- Odlukom o varijabilnom dijelu zarade („Sl.list CG-opštinski propisi“, br. 40/19) definisano je da zaposleni koji ostvaruje izuzetne rezultate i kvalitete rada može da ostvari varijabilni dio zarade koji na mjesečnom nivou iznosi do 50% prosječne neto zarade u Crnoj Gori u prethodnoj godini, pri čemu se isti isplaćuje kvartalno ili polugodišnje.

Na uzorku od 20 zaposlenih utvrđeno je sledeće:

- Startni dio zarade isplaćivao se u bruto iznosu od 63,00€, dok je obračunska vrijednost koeficijenta iznosila 90,00€.
- Koeficijent složenosti radnog mjesta, na osnovu kojeg je vršen obračun zarada, odgovara koeficijentu koji je definisan rješenjem o zaradi zaposlenog i Odlukom o zaradama koje se primjenjuju u Opštini.

Uvećanje zarade lokalnim funkcionerima u iznosu od 1% osnovne zarade vršeno je na osnovu Odluke predsjednika opštine u okviru Glavnog grada – Tuzi (br: 01-031/19-140 od 17.01.2019. godine) i Odluke Glavnog grada (br. 02-030/19-214 od 22.01.2019. godine), zbog umanjenja zarada u periodu od 1.maja 2017. godine do 31. decembra 2018. godine, zarade sa koeficijentom iznad 4.10 bile su umanjene za 1% radi sanacije deficita budžeta CG, odnosno budžeta lokalne samouprave.

- Dodatak na zaradu obračunavao se u procentualnom iznosu od osnovne zarade. Utvrđeno je da je isplata dodatka vršena u procentima koji su predviđeni Odlukom o zaradama lokalnih službenika i namještenika i isti su definisani pojedinačnim rješenjem o zaradi zaposlenog.
- Varijabilni dio zarade isplaćivao se na osnovu pojedinačnih rješenja koja su donošena od strane starješina organa u kojima je raspoređen zaposleni i u iznosu koji odgovara već pomenutoj Odluci o varijabilnom dijelu zarade.
- Prilikom isplate zarade, dodatka na zaradu i varijabilnog dijela zarade, vršio se obračun i isplata pripadajućih poreza i doprinosa.

2.5.2. Ostala lična primanja

Opština je Odlukom o budžetu za 2020. godinu, nakon izvršenog rebalansa i preusmjerenja sredstava, planirana su sredstva za ostala lična primanja u iznosu od 92.845,86€, dok je izvršenje iznosilo 91.250,89€, odnosno 103,99% u odnosu na plan, što je i prikazano u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2020.					
			Plan	Rebalans	Tekući budžet	Izvršenje budžeta	% izvršenja	
							Rebalans	Tekući budžet
412		**Ostala lična primanja**	**93,000.00**	**87,745.86**	**92,845.86**	**91,250.89**	**103.99%**	**98.28%**
	4121	Naknada za zimnicu	17,000.00	17,000.00	22,100.00	22,098.16	129.99%	99.99%
	4126	Naknade skupštinskim odbornicima	63,000.00	63,000.00	63,000.00	62,950.96	99.92%	99.92%
	4127	Ostale naknade	13,000.00	7,745.86	7,745.86	6,201.77	80.07%	80.07%

Internim uputstvom za obračun i isplatu zarada definisano je da su potrošačke jedinice dužne da sekretarijatu za finansije, najkasnije do 20-og u mjesecu, dostave dokumentaciju koja se odnosi na obračun i isplatu ugovornih naknada, odborničkih naknada, naknada članovima radnih tijela i ostalih naknada.

Naknada za zimnicu - 4121

Opština je po osnovu naknade za zimnicu realizovala iznos od 22.098,16€, a u postupku revizije utvrđeno je sledeće:

- sa Sindikatom zaposlenih zaključen je sporazum o isplati zimnice za 2020. godinu (br. 01-031/20-8716 od 14.09.2020. godine), u visini od dvije obračunske vrijednosti koeficijenta, kako je i predviđeno članom 20 Granskog kolektivnog ugovora za oblast uprave i pravosuđa ("Sl.list CG", br. 8/15). Prilikom isplate zimnice, Opština je na neto iznos od 13.500,00€ izvršila obračun isplatu pripadajućih poreza i doprinosa.

Naknada skupštinskim odbornicima - 4126

Tokom 2020. godine, po ovom osnovu izvršena je isplata u iznosu od 62.950,96€. Opština se prilikom isplata naknada pridržavala Odluke o naknadama odbornicima u SO Tuzi („Sl.list CG-opštinski propisi", br. 32/19) kojom je definisano da za vršenje odborničke funkcije, odbornicima pripada naknada-odbornički dodatak u mjesečnom iznosu od 150,00€, dok je za sudjelovanje pri zaključenju braka naknada definisana u visini jedne dnevnice za službeno putovanje u zemlji. Isplata naknada se vršila na osnovu naloga sekretara SO uz koji je priložen i spisak odbornika kojima treba isplatiti naknadu. Opština je prilikom isplate neto naknade, vršila obračun i isplatu pripadajućeg poreza.

Ostale naknade - 4127

Sa pozicije Ostale naknade vršene su isplate po osnovu:

- *Naknade za 8.mart* – Iznos od 2.209,84€ isplaćen je na osnovu Odluke predsjednika opštine kojom je odobrena isplata u iznosu od po 50,00€ po zaposlenoj. Prilikom isplate neto naknade, izvršen je obračun i isplata pripadajućih poreza i doprinosa.
- *Naknada za rad u komisijama* – Iznos od 2.602,49€ isplaćen je po osnovu:

a) Angažovanja stručnih lica u komisiji za provjeru kompetencija, znanja i sposobnosti kandidata u postupku popune radnog mjesta u Opštini. Navedena naknada regulisana je Odlukom o visini naknade za rad istaknutih stručnjaka i stručnih lica („Sl.list" CG-opštinski propisi" br. 046/19). Isplate su vršene na osnovu pojedinačnih rješenja sekretara za lokalnu samoupravu i u iznosu koji je predviđen navedenom odlukom.

b) Naknade za rad u komisiji za procjenu šteta od elementarnih nepogoda i komisiji za procjenu programa i utvrđivanje visine sredstava sportskim organizacijama iz Budžeta. Isplate su izvršene na osnovu zaključka Predsjednika opštine kojem je prethodilo donošenje rješenja o obrazovanju komisije. Prilikom isplate neto naknada, opština je obračunavala samo porez i navedene naknade evidentirala pod šifrom 028 - Naknada za rad članova radnih tijela i timova koju isplaćuje organ državne uprave u skladu sa propisom Vlade.

Opština treba da donese odluku o isplatama za rad u komisijama koja će biti u potpunosti usklađena sa članom 26 Zakona o zaradama u javnom sektoru.

2.5.3. Rashodi za materijal

Odlukom o budžetu za 2020. godinu, nakon izvršenog rebalansa i preusmjerenja sredstava planirani su rashodi za materijal u iznosu od 84.090,00€ a realizovani u iznosu od 64.049,53€, odnosno sa 76,17% i prikazani su u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija		*Opis*	*Budžet 2020.*					
			Plan	*Rebalans*	*Tekući budžet*	*Izvršenje budžeta*	*% izvršenja*	
							Rebalans	*Tekući budžet*
413		***Rashodi za materijal***	***80,940.00***	***84,090.00***	***84,090.00***	***64,049.53***	***76.17%***	***76.17%***
	4131	*Administrativni materijal*	*22,400.00*	*24,300.00*	*24,300.00*	*19,880.21*	*81.81%*	*81.81%*
	4134	*Rashodi za energiju*	*42,000.00*	*43,500.00*	*43,500.00*	*29,687.64*	*68.25%*	*68.25%*
	4135	*Rashodi za gorivo*	*16,540.00*	*16,290.00*	*16,290.00*	*14,481.68*	*88.90%*	*88.90%*

Rashodi za materijal evidentirani na grupi računa 413 odnose se na račun 4131 – rashodi za administrativni materijal u iznosu od 19.880,21€, 4134 – rashodi za energiju u iznosu od 29.687,64€ i na račun 4135 – rashodi za gorivo u iznosu od 14.481,68€.

Administrativni materijal 4131

Utvrđeno je da je nabavka kancelarijskog i ostalog administrativnog materijala izvršena od dva dobavljača[8] sa kojima je zaključen ugovor, nakon sprovedenog postupka nabavke male vrijednosti, dok se nabavka sredstava higijene vršila na osnovu dobijene saglasnosti za sprovođenje postupka predračunom/profakturom[9]. Ispostavljene fakture su ovjerene od strane lica koje je primilo robu, službenika za javne nabavke i predsjednika opštine. Za svaku pojedinačnu nabavku sačinjavao se zapisnik o prijemu robe. Uvidom u ispostavljene fakture, utvrđeno je da iste sadrže i nabavku kancelarijskog materijala koji nije predviđen tehničkom specifikacijom i zaključenim ugovorom.

Rashodi za energiju 4134

Opština je plaćala račune za utrošenu električnu energiju za: zgradu Opštine i za poslovne prostore za koje su zaključeni ugovori o zakupu. Uvidom u račun za novembar 2020. godine koji je ispostavljen 18.12.2020.godine, utvrđeno je da po osnovu troškova električne energije Opština nema duga, jer je sa računom za tekući mjesec izvršena i uplata duga za prethodni period.

[8] "Raster office" d.o.o. – nabavke vršene samo u prvih pet mjeseci jer je ugovor zaključen tokom 2019.g. „Merkator internacional" d.o.o. – za nabavke od maja do kraja godine, po ugovoru koji je zaključen nakon sprovedenog postupka nabavke male vrijednosti.

[9] Tekom promet" - nabavke u ukupnom iznosu od 4.096,70€ (GK).

Rashodi za gorivo 4135

U opštini tokom 2020.godine nije postojalo interno pravilo/procedura koja se odnosi na nabavku i potrošnju goriva, već je isto doneseno u februaru tekuće godine[10].

Tokom 2020. godine, nabavka goriva vršena je od dobavljača „Alba petrol" d.o.o. sa kojim je, nakon sprovedenog otvorenog postupka javne nabavke, zaključen ugovor[11] na iznos od 16.099,80€ sa uračunatim PDV-om. Uvidom u ispostavljene fakture koje se odnose na realizcaiju ugovora, utvrđeno je sledeće:

- Fakture u prilogu sadrže zbirnu specifikaciju potrošnje, po vozilima i imenima lica koja su vršila nabavku goriva.
- Kao prilog zbirnoj specifikaciji potrošnje u određenim slučajevima, prezentirani su nefiskalni blokovi, što nije u skladu sa članom 4 zaključenog ugovora kojim je predviđena obaveza da se prilikom svake kupovine preuzme slip-fiskalni isječak sa registar kase i kompjuterska PDV-faktura.
- Nabavka goriva se nije vršila preko platnih kartica, što je u suprotnosti sa članom 4 ugovora, kojim je definisano da se nabavka goriva vrši preko platnih kartica, pri čemu Opština dostavlja spisak lica koja imaju imaju pravo korišćenja kartice, tako da su nabavku goriva vršila i lica koja nijesu na spisku stalno zaposlenih u Opštini.

Utvrđene nepravilnosti:

Opština nije poštovala odredbe zaključenog ugovora u pogledu: nabavke goriva preko platnih kartica i imenovanja lica koja bi imala pravo na korišćenje kartica, a u pojedinim slučajevima ni u pogledu pravdanja troškova fiskalnim računima.

Opština treba da izvrši dopunu internog pravila u kom će biti definisani limiti potrošnje goriva kao i lica koja imaju pravo na potrošnju.

Opština treba da u potpunosti primjenjuje Pravilnik o uslovima i načinu korišćenja motornih vozila, kao i Interno pravilo o količini goriva za korišćenje službenih vozila.

2.5.4. Rashodi za usluge

Rashodi za usluge nakon izvršenog rebalansa i preusmjerenja sredstava planirani su u iznosu od 335.666,00€, a realizovani u iznosu od 309.176,12€, odnosno sa 92,11% i prikazani su u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija		*Opis*	*Budžet 2020.*					
			Plan	*Rebalans*	*Tekući budžet*	*Izvršenje budžeta*	*% izvršenja*	
							Rebalans	*Tekući budžet*
414		***Rashodi za usluge***	***279,200.00***	***338,666.00***	***335,666.00***	***309,176.12***	***91.29%***	***92.11%***
	4141	*Službena putovanja*	*10,300.00*	*5,290.00*	*5,290.00*	*5,288.00*	*99.96%*	*99.96%*
	4142	*Reprezentacija, štampa i troškovi bifea*	*13,350.00*	*19,246.00*	*19,246.00*	*13,799.37*	*71.70%*	*71.70%*
	4143	*Komunikacione usluge*	*20,000.00*	*20,000.00*	*20,000.00*	*14,394.86*	*71.97%*	*71.97%*
	4144	*Bankarske usluge/provizije*	*5,000.00*	*5,000.00*	*5,000.00*	*3,842.85*	*76.86%*	*76.86%*
	4146	*Advokatske, notarske, pravne usluge i dr.*	*15,000.00*	*2,000.00*	*2,000.00*	*0.00*	*0.00%*	*0.00%*
	4147	*Konsultantske usluge, projekti i studije*	*15,000.00*	*6,760.00*	*6,760.00*	*4,522.90*	*66.91%*	*66.91%*
	4148	*Usluge stručnog usavršavanja*	*4,600.00*	*1,000.00*	*1,000.00*	*0.00*	*0.00%*	*0.00%*
	4149	*Ostale usluge*	*195,950.00*	*279,370.00*	*276,370.00*	*267,328.14*	*95.69%*	*96.73%*

Najveći izdaci evidentirani na grupi računa 414 – rashodi za usluge odnose se na: službena putovanja u iznosu 5.288,00€, reprezentaciju, štampu i troškove bifea u iznosu od 13.799,37€ (račun 4142); komunikacione usluge u iznosu od 14.394,86€ (račun 4143); i ostale rashode u iznosu od 267.328,14€ (račun 4149).

Službena putovanja 4141

Opština je na ime izdataka za službeno putovanje, tokom 2020. godine, realizovala iznos od 5.288,00€, od kojih se iznos od 4.100,00€ odnosi na isplate za avio karte dobavljaču ML Travel doo, dok se preostali iznos odnosi na isplatu ostalih troškova po osnovu službenih putovanja.

[10] Interno pravilo o količini goriva za korišćenje službenih vozila u Opštini Tuzi, br. 01-031/21-1595 od 11.2.2021.godine.

[11] Ugovor br. 01-031/20-3152 od 3.4.2020.godine.

U Opštini se primjenjuje Interno uputstvo o postupku odobravanja službenog putovanja koje je usvojeno u oktobru 2019. godine. Na uzorku od četiri putna naloga utvrđeno je da se poštuje procedura predviđena uputstvom:

- Predsjednik opštine daje saglasnost na interni obrazac "predlog za službeno putovanje" koji sadrži osnovne podatke o službenom putu.
- Nakon službenog puta, zaposleni podnosi Izvještaj, na predviđenom obrascu, u kom su navedeni podaci koji su bitni za obračun troškova službenog putovanja.
- Obračun naloga za službeno putovanje vršio se u organu lokalne uprave koji je uputio zaposlenog na službeni put, a isplata troškova službenog putovanja odobravana je rješenjem Predsjednika opštine i ista se vršila preko računa u banci.

S obzirom na to da je isplata troškova službenog putovanja odobravana pojedinačnim rješenjem Predsjednika opštine, obračuni putnih naloga nijesu formalno ovjeravani od strane zaposlenih u Sekretarijatu za finansije (blagajnik i rukovodilac računovodstva).

Reprezentacija 4142

U postuku revizije revidiran je iznos od 7.423,38€, odnosno 53,80%. Navedeni iznos pretežno se odnosi na usluge konzumacije hrane i pića tokom radnih ručkova i novogodišnje večere ("Amanda" DOO, "Niagara" DOO, "Krnić" DOO, "Iliria company" DOO i sl) u iznosu od 3.954,00€; nabavku novogodišnjih paketića i robe za potrebe bifea ("Voli trade" DOO, "MG tade") u iznosu od 1.331,48€; nabavku jogurta za stanovništvo ("Voli trade" DOO) u iznosu od 2.137,90€. Navedene nabavke su sprovedene kao nabavke male vrijednosti, odnosno jednostavne nabavke i evidentirane su u Izvještaju o sprovedenim nabavkama male vrijednosti i Izvještaju o sprovedenim nabavkama i zakljuenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke.

Utvrđene nepravilnosti u postupku revizije:

- Opština nije donijela internu proceduru o uslovima i načinu korišćenja sredstava reprezentacije (kojom bi predvidjela šta se podrazumijeva pod troškovima reprezentacije, ko ima pravo na troškove reprezentacije, u kojem iznosu i sl);
- U dva slučaja[12] za izvršene usluge reprezentacije nije priložen fiskalni račun, već je na fakturi dobavljača usluga opisana kao "konzumacija hrane i pića";

Preporuka:Opština treba da donese internu proceduru kojom će predvidjeti uslove i način korišćenja sredstava reprezentacije, i da sve izdatke za reprezentaciju pravda sa fiskalnim računima.

- nabavka jogurta za stanovništvo za vrijeme karantina u iznosu od 2.137,90€ ne predstavlja izdatak reprezentacije jer nije vezan za poslovnu komunikaciju, i trebalo ga je evidentirati kao izdatak budžetske rezerve u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

Komunikacione usluge 4143

Odlukom o budžetu i Odlukom o izmjenama i dopunama odluke o budžetu za 2020. godinu komunikacione usluge planirane su u iznosu od 20.000,00€, a realizovane u iznosu od 14.394,86€, odnosno sa 71,97% u odnosu na plan. Rashodi za komunikacione usluge odnose se na nabavku usluga pristupa internetu i usluga fiksne i mobilne telefonije. Za usluge pristupa internetu Opština je zaključila Ugovor o nabavci male vrijednosti sa DOO "Luna trade", vrijednosti 5.000,00€. Za usluge fiksne telefonije Opština je zaključila ugovore o jednostavnoj nabavci/nabavci male vrijednosti sa "Crnogorski Telekom" AD od 24.12.2019. godine i 11.11.2020. godine (vrijednosti 2.136,00€ i 3.120,00€). Za usluge mobilne telefonije sa istim dobavljačem Opština je zaključila ugovore 21.9.2018. godine i 16.9.2020. godine (vrijednosti 3.365,15€ i 7.031,89€). Interne kontrole za nabavku komunikacionih usluga su opisane u poglavlju unutrašnjih finansijskih kontrola.

Konsultantske usluge 4147

Konsultantske usluge, projekti i studije planirane u iznosu od 6.760,00€, a realizovane u iznosu od 4.522,90€, odnosno, 66,91% planiranog iznosa. Iznos evidentiran na ovom računu isplaćen je shodno Zaključenim Ugovorima o pružanju konsultantskih usluga iz oblasti računovodstva i revizije[13].

[12] "Iliria company" DOO iznos od 487,00 € i "Krnić" DOO iznos od 235,00€.
[13] broj 01-031/20-7878 od 13.08.2020.godine i broj 01-031/20-2952 od 18.03.2020.godine

Ostale usluge 4149

Izdaci za ostale usluge planirane su u iznosu od 276.370,00€, dok je izvršenje iznosilo 267.328,14€ ili 96,73% planiranog iznosa. Uvidom u glavnu knjigu utvrđeno je da je Opština na računu 4149 – ostale usluge evidentirala iznose koji se odnose na:

- **televizijske usluge** na albanskom jeziku (emitovanje uživo sjednica Skupštine, snimanje i reemitovanje, kao i upload na You-tube kanalu svih sjednica SO Tuzi), shodno Ugovoru o javnoj nabavci (broj 01-031/20-3178 od 06.04.2020. godine) koji je zaključen sa Boin DOO Tuzi u ukupnom iznosu od 39.996,55€.
- **privremeno ustupanje zaposlenih** (133.464,63€) shodno Sporazumu o ustupanju zaposlenih (broj 01-031/19-1967 od 10.04.2019. godine) koji je zaključen sa Agencijom za privremeno zapošljavanje "Dekra" DOO, Podgorica, po kome se opštini Tuzi ustupaju 3 (tri) zaposlena[14] na period od 6 (šest) mjeseci s tim da broj zaposlenih, po potrebi, može biti i veći. U postupku revizije utvrđeno je:
  - navedeni Sporazum zaključen je na određeni period, do 31.03.2020. godine
  - opština je, za potrebe Komunalne policije i Sekretarijata za poljoprivredu i ruralni razvoj, vršila angažovanje zaposlenih i nakon isteka Sporazuma o ustupanju, zaključno sa 31.12.2020. godine,
  - opština Tuzi je, posredstvom Agencije Dekra vršila angažovanje lica za obavljanje poslova iz nadležnosti organa lokalne uprave.
  - broj angažovanih lica bio je veći od broja određenog Sporazumom (do 24).

Preporuka: Opština treba da zasnivanje radnog odnosa i popunu radnih mjesta u organima lokalne uprave, stručnoj ili posebnoj službi vrši u skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta putem raspoređivanja, internog oglasa, javnog oglasa i javnog konkursa.

Revizijom je utvrđeno da su na računu 4149 – ostale usluge evidentirani izdaci koje je, shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji za računa za budžeta Crne Gore i budžete opština, trebalo evidentirati u okviru drugih računa od kojih se najveći iznosi odnose na:

- 18.098,80€ - pekarama sa teritorije Opštine Tuzi i Podgorica kao pomoć stanovništvu za ublažavanje posljedica pandemije izazvane korona virusom. Navedeni iznos trebalo je evidentirati na računu 472 – stalna budžetska rezerva
- 6.126,55€ - Pošta Crne Gore za izvršene poštanske usluge. Navedeni iznos trebalo je evidentirati na računu 4143 – komunikacione usluge
- 1.997,71€ - za nabavku trakastih zavjesa. Navedeni iznos trebalo je evidentirati na računu 4139 – ostali rashodi za material
- 970,00€ - izvođenje geodetskih radova. Navedeni iznos trebalo je evidentirati na računu 4147 – konsultantske usluge, projekti i studije
- 15.693,00 – nabavka kancelarijskog namještaja i opreme. Navedeni iznos trebalo je evidentirati na računu 4415 – izdaci za opremu

Preporuka: Opština treba da evidentira rashode u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

2.5.5. Izdaci za tekuće održavanje

Izdaci za tekuće održavanje planirani su u iznosu od 17.200,00€, a realizovani u iznosu od 16.904,81€, odnosno 98,28% u odnosu na planirane izdatke i prikazani su u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija		*Opis*	*Budžet 2020.*					
			Plan	*Rebalans*	*Tekući budžet*	*Izvršenje budžeta*	*% izvršenja*	
							Rebalans	*Tekući budžet*
415		***Rashodi za tekuće održavanje***	***10,200.00***	***17,200.00***	***17,200.00***	***16,904.81***	***98.28%***	***98.28%***
	4151	*Tekuće održavanje objekata - zgrada opštine*	*3,000.00*	*5,000.00*	*5,000.00*	*4,845.38*	*96.91%*	*96.91%*
	41531	*Tekuće održavanje opreme - vozila*	*5,700.00*	*10,700.00*	*10,700.00*	*10,663.09*	*99.66%*	*99.66%*
	41532	*Tekuće održavanje opreme - kopir aparat*	*1,500.00*	*1,500.00*	*1,500.00*	*1,396.34*	*93.09%*	*93.09%*

[14] Vozač; vozač predsjednika i viši savjetnik za umjetničko stvaralaštvo

Izdaci za tekuće održavanje odnose se na: tekuće održavanje objekata – zgrada opštine (račun 4151) u iznosu od 4.845,38€ i tekuće održavanje opreme i to: vozila (račun 41531) u iznosu od 10.663,09€ i kopir aparata (račun 41532) u iznosu od 1.396,34€.

U postupku revizije testiran je iznos od 9.156,00€ od kojih se 1.512,50€ odnosi na održavanje građevinskih objekata, dok se preostali iznos odnosi na održavanje opreme i to:

- Održavanje vozila – Nakon sprovedenog postupka nabavke male vrijednosti, zaključen je ugovor[15] za usluge održavanja vozila na iznos od 5.694.92€ sa uračunatim PDV-om.
- Održavanje kopir-aparata – Servisiranje kopir aparata vršilo se na osnovu ugovora[16] koji je, nakon sprovedenog postupka jednostavne nabavke, zaključen sa izvršiocem usluga „Šćepanović" d.o.o. na iznos od 1.500,00€ sa uračunatim PDV-om.

Fakture su ovjerene od strane službenika za javne nabavke i predsjednika opštine, pri čemu je za svaku ispostvaljenu fakturu sačinjen zapisnik da je usluga izvršena u skladu sa zaključenim ugovorom od strane lica koje je zaduženo za praćenje realizacije ugovora.

Međutim, uvidom u ispostavljene fakture koje se odnose na usluge održavanja vozila, utvrđeno je da su iste obračunavane i za robu/usluge koje nijesu predviđene tehničkom specifikacijom i zaključenim ugovorom.

2.5.6. Renta

Na računu 417 - Renta evidentiraju se plaćanja koja se odnose na izdatke za zakup objekata, opreme ili zemljišta. Izdaci na ime zakupa objekata planirani su u iznosu od 25.000,00€, a realizovani su u iznosu od 24.532,28€, odnosno 98,13% u odnosu na plan. Iznos evidentiran na računu 417 u potpunosti se odnosi na isplate zakupnine i pripadajućih obaveza za poreze po osnovu zaključena dva Ugovora za pružanje usluga zakupa objekta za potrebe organa Opštine Tuzi (Broj 01-031/20-1083 od 31-01-2020- godine i broj 01-031/20-1306 od 06.02.2020. godine).

2.5.7. Subvencije

Izdaci za subvencije planirani su u iznosu od 100.000,00€, a tokom godine izvršene su isplate u iznosu od 99.590,05€, odnosno 99,59% u odnosu na plan. U postupku revizije utvrđeno je da se cjelokupan iznos evidentiran na računu 418 isplaćen shodno Odluci o uslovima, načinu i dinamici raspodjele sredstava Budžeta opštine Tuzi za 2020. godinu namijenjenih za poljoprivredu ("Sl. list CG - opštinski propisi" br. 031/20 od 28.08.2020. godine) i odnosi se na subvencije poljoprivrednim proizvođačima za:

- skladištenje krompira i lubenice (82.632,37) shodno Odlukama o pomoći subjektima koji obavljaju skladištenje viškova lubenice i krompira[17] i Ugovorima[18]. Opština nije raspisala javni poziv za pomoć već je sa dobavljačem Red commerce DOO, Podgorica zaključila ugovore o skladištenju viškova proizvedenog krompira i lubenice.
- podršku žetvi strnih žita (4.825,00€) shodno Odluci o podršci strnih žita za 2020. godinu[19]
- za krompir (12.132,68€) shodno Odluci o subvenciji cijena krompira poljoprivrednih proizvođača[20] sa područja Opštine Tuzi.

U skladu sa čl. 12. Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, politika ruralnog razvoja ostvaruje se sprovođenjem:

- mjera za jačanje konkurentnosti proizvođača hrane,
- mjera za održivo gazdovanje poljoprivrednim resursima,
- mjera za poboljšanje kvaliteta i širenje ekonomskih aktivnosti u ruralnim područjima,

[15] Ugovor br. 01-031/20-1558 od 14.2.2020.godine.
[16] Ugovor br. 01-031/20-8507 od 4.9.2020.godine
[17] Odluka o pomoći subjektima koji obavljaju skladištenje viškova krompira broj 01-031/20-7810 i Odluka o pomoći subjektima koji obavljaju skladištenje viškova lubenice broj 01-031/20-7811
[18] Za skladištenje lubenice, broj 01-031/20-8168 od 20.08.2020. godine i za skladištenje krompira, broj 01-031/20-8169 od 20.08.2020. godine
[19] Odluka o podršci žetvi strnih žita za 2020 godinu,broj 06-032/20-8175 od 20.08.2020.godinu.
[20] Odluka o subvenciji cijena krompira poljoprivrednih proizvođača sa područja Opštine Tuzi broj 01-031/20-12353 od 14.12.2020 godine.

- lider projektima za razvoj ruralnih područja (radi obezbjeđenja podsticaja lokalnim zajednicama).

Mjere podrške ruralnom razvoju iz budžeta lokalne samouprave u skladu sa čl. 20 Zakona, ne smiju biti u suprotnosti sa Strategijom, Nacionalnim programom i Agrobudžetom. Prije usvajanja mjera podrške, lokalna samouprava iste dostavlja na saglasnost Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja. Takođe, članom 31 Zakona pravo na podsticaj može ostvariti nosilac poljoprivrednog gazdinstva koji je podnio zahtjev sa potrebnom dokumentacijom, za ostvarivanje prava na podsticaj i koji je upisan u Registar poljoprivrednih gazdinstava

Revizijom je utvrđeno da:

- Da Odluka o uslovima, načinu i dinamici raspodjele sredstava Budžeta opštine Tuzi za 2020. godinu namijenjenih za poljoprivredu koju je donijela Opština, nije usklađena sa Zakonom o poljoprivredi i ruralnom razvoju,
- Opština nije u skladu sa svojim nadležnostima, donijela planove podsticaja razvoja poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Preporuka: Opština treba da u skladu sa Zakonom o poljoprivredi i ruralnom razvoju donese Odluku o podsticajima razvoja poljoprivrede i Plan podsticajnih mjera kojim će utvrditi uslove, kriterijume, način prijavljivanja i ostvarivanja prava na subvencije, kao i obaveze korisnika podsticaja.

2.5.8. Ostali izdaci

Ostali izdaci su, Odlukom o budžetu planirani u iznosu od 82.500,00€, a realizovani u iznosu od 68.644,36€, odnosno sa 83,21% u odnosu na plan i prikazani su u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija		*Opis*	*Budžet 2020.*					
			Plan	*Rebalans*	*Tekući budžet*	*Izvršenje budžeta*	*% izvršenja*	
							Rebalans	*Tekući budžet*
419		***Ostali izdaci***	***82,000.00***	***82,500.00***	***80,500.00***	***68,644.36***	***83.21%***	***85.27%***
	4191	*Izdaci po osnovu Ugovora o djelu*	*12,500.00*	*36,000.00*	*36,000.00*	*34,967.02*	*97.13%*	*97.13%*
	4192	*Izdaci po osnovu sudskih sporova*	*30,000.00*	*12,000.00*	*12,000.00*	*5,282.20*	*44.02%*	*44.02%*
	4193	*Izrada i održavanje softvera*	*20,000.00*	*15,000.00*	*15,000.00*	*14,762.00*	*98.41%*	*98.41%*
	4194	*Osiguranje imovine i lica*	*4,000.00*	*4,000.00*	*4,000.00*	*3,317.10*	*82.93%*	*82.93%*
	4195	*Kontribucije za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama*	*5,000.00*	*5,000.00*	*3,000.00*	*2,400.00*	*48.00%*	*80.00%*
	4196	*Komunalne naknade*	*5,000.00*	*5,000.00*	*5,000.00*	*2,432.51*	*48.65%*	*48.65%*
	4199	*Ostalo*	*5,500.00*	*5,500.00*	*5,500.00*	*5,483.53*	*99.70%*	*99.70%*

Na grupi računa 419 – Ostali izdaci evidentirane su isplate po osnovu Ugovora o djelu u iznosu od 34.967,02€, izdatke po osnovu sudskih sporova u iznosu od 5.282,20€, izdatke za izradu i održavanje softvera u iznosu od 14.762,00€; osiguranje imovine i lica u iznosu od 3.317,10€; izdatke za kontribucije za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama u iznosu od 2.400,00€, izdatke za komunalne naknade u iznosu od 2.432,51€ i ostalo u iznosu od 5.483,53€.

Izdaci po osnovu ugovora o djelu 4191

Uvidom u IOPPD obrasce utvrđeno je da je Opština tokom 2020. godine, putem ugovora o djelu angažovala ukupno 30 lica, od kojih su samo tri lica bila angažovana u periodu dužem od dva mjeseca (za usluge prevođenja, za konsultatntske usluge iz oblasti računovodstva i finansija i za prevoz vode u ruralnim područjima opštine), dok su ostala lica angažovana jednokratno (za manifestacije/određeni posao) ili na period od dva mjeseca.

U postupku revizije testiran je iznos od 25.081.00€ koji se odnosi na isplatu neto naknade, za 18 lica. Na testiranom uzorku utvrđeno je sledeće:

- Devet lica je bilo angažovano za poslove koji se odnose na službu predsjednika opštine (opšti ekonomski poslovi, pravni poslovi, IT poslovi, portir i kafe kuvarica). Navedena lica su angažovana tokom oktobra i novembra.
- Devet lica angažovano je za razne poslove koji ne spadaju u redovnu djelatnost Opštine - (konsultanstske usluge, usluge prevođenja, usluge moderatora tokom raznih manifestacija, izrada programa

za obračun zarada i osnovna sredstva, ukrašavanje grada, prevoz vode za potrebe građana sa ruralnog područja i sl).

- Opština je prilikom obračuna pripadajućih poreza i doprinosa postupala u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje i iste u IOPPD obrascu evidentirala pod šiframa 047 i 048, koje služe za evidenciju ugovora o djelu.

Utvrđene nepravilnosti

- U ugovoru o prevozu vode koji je zaključen na period od 1.1.-1.10.2020.godine definisana je naknada od 10,00€ po isporučenoj cistijerni sa vodom, pri čemu će se isplata izvršiti na osnovu evidencije cjelokupno dostavljenih cistijerni s vodom u periodu trajanja ugovora. Od strane izvršioca usluge priložen je spisak-tabelarni pregled o isporučenoj vodi koji obuhvata period za svih devet mjeseci, a predsjednik opštine je potvrdio da su usluge koje su definisane ugovorom, izvršene (zapisnik br. 01-032/20-9866 od 16.10.2020. godine). Na osnovu navedene dokumentacije izvršena je isplata neto naknade od 6.000,00€.
- U ugovoru koji se odnosi na usluge ukrašavanja grada, tradicionalno kićenje i dekoraciju grada za novogodišnje praznike, uz uvažavanje instrukcija i zahtjeva naručioca (opštine) definisana je naknada u neto iznosu od 4.400,00€[21]. U postupku revizije nije prezentirana dokumentacija koja sadrži opis izvršenih usluga, a u zapsiniku o prijemu posla koji je ovjeren od strane Predsjednika opštine nije naveden detaljan opis usluga koje su izvršene.

Napomena: S obzirom na to da je isplata za usluge prevoza vode izvršena na osnovu spiska koji sadrži realizaciju ugovora za period od devet mjeseci, i da je isplata za ukrašavanje grada izvršena bez specifikacije zahtijevanih i izvršenih usluga revizor se, u postupku revizije, nije mogao uvjeriti u tačnost prikazanih podataka koje se odnose na realizaciju ugovora.

Preporuke: Preporučuje se Opštini da za poslove čija realizacija traje duži vremenski period definiše isplatu naknade u mjesečnom iznosu, na osnovu dokumentacije koja potvrđuje izvršenje usluge. Takođe, u zapisnicima kojima se povrđuje realizacija ugovora, potrebno je detaljnije evidentirati opis izvršenih usluga.

Za obavljanje poslova iz nadležnosti organa lokalne uprave, Opština je putem ugovora o djelu angažovala lica tokom oktobra i novembra.

Preporuka: Opština treba da, za obavljanje poslova koji spadaju u nadležnost organa lokalne uprave, sprovede postupke popune radnih mjesta, čija je procedura definisana Zakonom o državnim službeniicma i namještenicima i Zakonom o lokalnoj samoupravi.

Izdaci po osnovu sudskih sporova 4192

Na računu 4192 evidentiraju se zahtjevi za plaćanja i plaćanja koja se odnose na izdatke po osnovu troškova sudskih sporova. Opština Tuzi je na ime izdataka za sudske sporove isplatila iznos od 5.282,20€, odnosno 44,02% u odnosu na planirani iznos. Isplate su vršene advokatima koji su zastupali stranke u sporovima sa Opštinom i javnom izvršitelju po osnovu prinudne naplate (1045,00€).

Izrada i održavanje softvera 4193

Opština je po osnovu troškova za izradu i održavanje softvera realizovala iznos od 14.762,00€. Isplate su izvršene na osnovu ispostavljenih faktura, koje su obračunate u skladu sa ugovorom[22] koji je, nakon sprovedenog postupka nabavke male vrijednosti zaključen sa izvršiocem predmetne usluge „B-one solutions“.

Fakture su ovjerene od strane službenika za javne nabavke i predsjednika opštine, a sačinjeni su i zapisnici od strane osobe koja je zadužena za praćenje realizacije ugovora, da su predmetne usluge izvršene u skladu sa zaključenim ugovorom.

Napomena: S obzirom na to da u fakturi nije naznačeno koja usluga je izvršena (već je kao opis evidentirano samo da je usluga fakturisana u skladu sa zaključenim ugovorom), u postupku revizije sugerisano je da ubuduće fakture u prilogu sadrže radne naloge kako bi se znalo za koje usluge je ispostavljena faktura, i da se isto evidentira u zapisniku kojim se potvrđuje izvršenje predmetne usluge.

[21] Ugovor je zaključen sa fizičkim licem koji je vlasnik firme koja je izabrana u postupku nabavke za usluge održavnja javne rasvjete

[22] Ugovor br. 01-031/20-2627 od 11.3.2020. godine.

Osiguranje 4194

Na računu 4194 – osiguranje evidentiraju se zahtjevi za plaćanja i plaćanja koja se odnose na izdatke po osnovu osiguranja imovine i lica. Izdaci za osiguranje planirani su u iznosu 4.000,00€. Opština Tuzi je na ime osiguranja isplatila iznos od 3.317,10€, odnosno 82,93% planiranog iznosa.

Uvidom u Glavnu knjigu utvrđeno je da Opština Tuzi na računu 4194 – osiguranje, evidentirala iznose koji se odnose na registraciju vozila (1.079,87€) i kolektivno osiguranje zaposlenih (2.420,00€).

Kontribucije za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama 4195

Na računu 4195 evidentiraju se zahtjevi za plaćanja i plaćanja po osnovu kontribucija za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama. Navedeni izdaci prvobitno su planirani na iznos od 5.000,00€ dok je preusmjerenjima taj iznos umanjen za 2.000,00€. Opština Tuzi je tokom 2020. godine isplatila iznos od 2.400,00€, odnosno 80,00% u odnosu na plan.

Komunalne naknade 4196

Na računu 4196 – komunalne naknade evidentiraju se zahtjevi za plaćanja i plaćanja koja se odnose na komunalne naknade. Izdaci za komunalne naknade planirani su u iznosu od 5.000,00€. Opština je za komunalne naknade isplatila iznos od 2.432,51€, odnosno 48,65% planiranog iznosa. Opština je na računu 4196 – komunalne naknade evidentirala iznose koji se odnose na plaćanje računa dostavljenih od: Čistoća DOO Podgorica u ukupnom iznosu od 625,95€; Deponija DOO Podgorica u ukupnom iznosu od 695,50€ i Vodovod i kanalizacija DOO, Podgorica u ukupnom iznosu od 1.111,06€.

Ostalo 4199

Na računu 4199 - Ostalo planirani su izdaci u iznosu od 5.500,00€, dok je realizacija iznosila 5.483,53€, odnosno 99,70% planiranog iznosa.

U postupku revizije utvrđeno je da je Opština na računu 4199 – ostalo, nepravilno vršila evidenciju izdataka, i to:

Nabavke kancelarijskog namještaja u iznosu od 4.975,55€. Navedeni iznos trebalo je evidentirati na računu 4415 – izdaci za opremu

Preporuka: Opština treba da obezbijedi da se evidencija izdataka vrši shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština

2.5.9. Transferi institucijama, pojedinicima, nevladinom i javnom sektoru

Izdaci za transfere institucijama, pojedinicima, nevladinom i javnom sektoru na grupi računa 431, nakon rebalansa i izvršenih preusmjerenja iznosili su 527.279,95€, a realizovani u iznosu od 473.544,77€, odnosno sa 89,81% u odnosu na konačni plan i prikazani su u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2020.					
			Plan	Rebalans	Tekući budžet	Izvršenje budžeta	% izvršenja	
							Rebalans	Tekući budžet
431		**Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru**	**424,000.00**	**523,479.95**	**527,279.95**	**473,544.77**	**90.46%**	**89.81%**
	4313	Transferi institucijama kulture i sporta	125,000.00	125,000.00	138,900.00	138,900.00	111.12%	100.00%
	4314	Transferi nevladinim organizacijama	21,000.00	21,000.00	21,000.00	4,200.00	20.00%	20.00%
	4315	Transferi političkim partijama, strankama i udruženjima	57,000.00	74,349.95	74,349.95	73,902.14	99.40%	99.40%
	4316	Transferi za jednokratne socijalne pomoći	72,000.00	167,000.00	165,900.00	140,697.10	84.25%	84.81%
	4318	Ostali transferi pojedincima	131,000.00	99,130.00	90,130.00	80,815.53	81.52%	89.67%
	4319	Ostali transferi institucijama	18,000.00	37,000.00	37,000.00	35,030.00	94.68%	94.68%

Najveće isplate sa grupe računa 431 - Transferi institucijama, pojedinicima, nevladinom i javnom sektoru, izvršene su za isplate transfera institucijama kulture i sporta u iznosu od 138.900,00€, transfere političkim partijama u iznosu od 73.902,14€, transfere za jednokratne socijalne pomoći u iznosu od 140.697,10€, ostale transfere pojedincima u iznosu od 80.815,53€ i ostale transfere institucijama u iznosu od 35.030,00€.

Transferi institucijama kulture i sporta 4313

Transferi institucijama kulture i sporta prvobitno su planirani u iznosu od 125.000,00€, a nakon rebalansa i izvršenih presumjerenja, navedeni iznos je uvećan za 13.900,00€ pa je konačan iznos planiranih sredstava iznosio 138.900,00€, koliko je iznosila i realizacija. Revizijom je utvrđeno da se cjelokupni iznos evidentiran na računu 4313 odnosi na isplate institucijama sporta i to:

- 112.500,00€ Fudbalskom klubu Dečić shodno Ugovoru o finansiranju i upravljanju Fudbalskim klubom Dečić[23] - 50.000,00€ i Ugovorima o sufinansiranju rada programa sportskih organizacija[24] - 50.000,00€. Preostali iznos od 12.500,00€ isplaćen je shodno Rješenju koje je donijela Sekretarka za lokalnu samoupravu (br. 04-032/20-10121 od 20.10.2020. godine). Isplate su izvršene u skladu sa Programom rada FK Dečić za 2020. godinu (broj 03-67/2020 od 23.04.2020. godine) na osnovu dostavljenih Zahtjeva za prenos sredstava i dostavljenih izvještaja o utrošenim sredstvima
- 18.000,00€ sportskim klubovima po Odluci o sufinansiranju programa rada sportskih klubova, a na osnovu raspisanog i objavljenog Javnog konkursa za sufinansiranje programa rada sportskih organizacija. Sa sportskim organizacijama Opština je zaključila pojedinačne Ugovore o sufinansiranju programa rada sportskog kluba (TK Besa – 8.500,00€, FK Malesija 2010 – 5.000,00€, TK Alba – 2.800,00€ i FK Tuzi – 1.700,00€)
- Preostali iznos od 8.900,00€ isplaćen je fizičkim licima i sportskim klubovima koji su se zahtjevom obratili za pomoć Opštini radi realizacije aktivnosti iz oblasti sporta (premija za ostvareni sportski rezultat, pomoć za pokretanje karate škole, pomoć za otvaranje fitness centra. Pomoć za otvaranje fitness centra nije u skladu sa čl. 7 Odluke o finansiranju sporta.

Transferi nevladinim organizacijama 4314

Transferi nevladinim organizacijama planirani su u iznosu od 21.000,00€, a tokom 2020. godine isplaćen je iznos od 4.200,00€ odnosno 20,00% planiranog iznosa. Navedena sredstva isplaćena su, shodno Odluci o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama ("Sl. list CG – opštinski propisi" broj 46/19) Nevladinom udruženju Karnevali – koret za realizaciju projekta Koret 2020 shodno zaključenom Ugovoru o međusobnim pravima i obavezama u sufinansiranju Programa rada NVO "Karnevali – Koret" (broj 01-031/20-1895 od 20.02.2020. godine. Za isplaćena sredstva, navedena NVO dostavila je Opštini, Izvještaj o realizaciji projekta koji sadrži i izvještaj o utrošenim sredstvima (broj 9395 od 06.10.2020. godine).

Transferi političkim partijama, strankama i udruženjima 4315

Opština je u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, donijela Odluku[25] kojom se utvrđuju budžetska sredstva za finansiranje redovnog rada političkih subjekata u Skupštini opštine Tuzi u iznosu od 1,67% planiranih ukupnih budžetskih sredstava za 2020. godinu umanjenih za sredstva kapitalnog budžeta, za godinu za koju se budžet.

Transferi političkim partijama, strankama i udruženjima planirani su u iznosu od 74.349,95€, dok je realizacija iznosila 73.902,14€, odnosno 99,40% planiranog iznosa. U postupku revizije utvrđeno je:

- Iznos od 56.902,14 isplaćen je političkim subjektima shodno Odluci o visini budžetskih sredstava namijenjenih za finansiranje redovnog rada političkih subjekata za period od 01.01.2020-31.12.2020 godinu,
- 8.000,00€ Udruženju penzionera,
- 9.000,00€ Gradskoj organizaciji Crvenog krsta.

Transferi za jednokratne socijalne pomoći 4316

Transferi za jednokratne socijalne pomoći nakon rebalansa budžeta i izvršenih preusmjerenja iznosili su 165.900,00€, dok je realizacija iznosila 140.697,10€, odnosno 84,81% u odnosu na konačni plan.

Jednokratne socijalne pomoći dodjeljivane su shodno Odluci o pravima iz socijalne i dječje zaštite ("Sl. List CG – opštinski propisi" broj 32/19). Na osnovu zahtjeva korisnika pomoći i priložene dokumentacije VD Sekretarka za lokalnu samoupravu donosila je pojedinačne Odluke o dodjeli jednokratne socijalne pomoći

[23] broj 01-031/20-1819 od 19.02.2020. godine
[24] Broj 01-031/20-3555 od 27.04.2020. godine; broj 01-031/20-6048 od 25.06.2020. godine
[25] Broj 01-031/20-2668 od 11.03.2020. godine

(21.250,00€), odnosno Rješenje o dodjeli novčane naknade za novorođeno dijete (28.800,00€), naosnovu kojih je Sekretarijat za finansije vršio isplate, dok se izvorna dokumentacija nalazi u Sekretarijatu za lokalnu upravu.
U skladu sa navedenom Odlukom o pravima iz socijalne i dječje zaštite, kao pomoć za školovanje i usavršavanje, nakon sprovedenog postupka javne nabavke izvršena je nabavka udžbenike za učenike osnovnih škola (90.647,10€).

Ostali transferi pojedincima 4318
Ostali transferi pojedincima, nakon rebalansa budžeta i izvršenih preusmjerenja iznosili su 90.130,00€, dok je realizacija iznosila 80.815,53€, odnosno 89,67% u odnosu na planirani iznos. Revizijom je utvrđeno da je iznos od 80.815,53€ isplaćen za:

- naknade za učešće u komisijama (Žiri za dodjelu nagrade opštine Tuzi za 2019. godinu, članovi Komisije za dodjelu stipendija, nagrade za idejno rješenje) u ukupnom iznosu od 2.050,00€
- subvencije poljoprivrednim proizvođačima sa teritorije opštine Tuzi u cilju sprječavanja gubitaka koji bi mogli nastati zbog poremećaja na tržištu (za nabavku sjemena, za pomoć za saniranje posljedica požara…) u ukupnom izosu od 29.707,19€. Navedeni iznos trebalo je evidentirati na računu 418 – subvencije
- premije proizvođačima mlijeka sa teritorije opštine Tuzi u ukupnom iznosu od 34.158,34€. Navedeni iznos trebalo je evidentirati na računu 418 – subvencije
- stipendije u ukupnom iznosu od 3.500,00€, a shodno Odluci o stipendiranju studenata u opštini Tuzi
- iznos od 4.900,00€, shodno Zaključku broj 01-031/20-5118 od 04.06.2020. godine, gotovinski je isplaćen za 49 nosilaca priznanja "Luča" iz četiri obrazovne ustanove sa teritorije opštine Tuzi
- iznos od 6.500,00€ isplaćen je NVU "Djeca Crne Gore". Navedeni iznos trebalo je evidentirati na računu 4314 – transferi navladinim organizacijama, a nakon sprovedene procedure određene Odlukom o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama ("Sl. list CG – opštinski propisi" broj 46/19)

Preporuka: Opština treba da obezbijedi da se planiranje i evidencija izdataka vrši shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

Ostali transferi institucijama 4319
Ostali transferi institucijama planirani su u iznosu od 37.000,00€. Tokom 2020. godine isplaćeno je 35.030,00€, odnosno 94,68% u odnosu na plan. Revizijom je utvrđeno da je iznos od 35.030,00€ isplaćen za:
- transfere Turističkoj organizaciji Tuzi – 25.000,00€ shodno Odluci o osnivanju Turističke organizacije opštine Tuzi ("Sl.list CG – opštinski propisi" broj 42/18),
- Pomoć za dvije Osnovne škole sa teritorije opštine Tuzi u ukupnom iznosu od 3.030,00€. Navedeni iznos trebalo je evidentirati na računu 4312 – transferi obrazovanju.
- Opštinskoj izbornoj komisiji Tuzi u iznosu od 7.000,00€ za opremanje biračkih mjesta za parlamentarne izbore održane 30.08.2020. godine. Isplata sredstava izvršena je 06.10.2020. godine na osnovu Zahtjeva od 29.07.2020. godine. U prilogu zahtjeva za plaćanje nije dostavljena dokumentacija koja potvrđuje upotrebu sredstava (fakture, ugovori…)

Preporuka: Opština treba da obezbijedi da se isplate transfera ostalim institucijama vrše na osnovu vjerodostojne računovodstvene dokumentacije i da organ lokalne uprave nadležan za poslove finansija vrši kontrolu namjenskog korišćenja sredstava.

2.5.10. Ostali transferi

Ostali transferi, planirani su u iznosu od 195.000,00€, a realizovani u iznosu od 135.000,00€, odnosno sa 69,23% u odnosu na plan i prikazani su u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2020.					
			Plan	Rebalans	Tekući budžet	Izvršenje budžeta	% izvršenja	
							Rebalans	Tekući budžet
432		Ostali transferi	175,000.00	195,000.00	195,000.00	135,000.00	69.23%	69.23%
	4325	Transferi budžetu države - revolving fond	75,000.00	75,000.00	75,000.00	15,000.00	20.00%	20.00%
	4326	Transferi javnim preduzećima	100,000.00	120,000.00	120,000.00	120,000.00	100.00%	100.00%

Revizijom je utvrđeno da je iznos od 135.000,00€ isplaćen:

- Ministarstvu finansija iznos od 15.000,00€, na ime dijela duga prema Revolving fondu u cilju realizacije projekta "P.A.S.T.4 Future". Iako je za realizaciju projekta otvoren poseban žiro-račun, sredstva su isplaćena sa glavnog računa zbog kašnjenja u uplatama glavnog partnera iz Albanije
- Komunalnom DOO Tuzi iznos od 120.000,00€, koji je predviđen Odlukom o budžetu Opštine Tuzi za 2020. godinu. Isplate su vršene na osnovu zaključka Predsjednika Opštine (prva tranša) a kasnije na osnovu mišljenja i saglasnosti Sekretarijata za planiranje i uređenje prostora i komunalne poslove.

2.5.11. Kapitalni izdaci

Odlukom o budžetu za 2020.godinu, kapitalni izdaci planirani su u iznosu od 2.276.644,00€. Nakon rebalansa budžeta i izvršenih preusmjerenja, sredstva za kapitalne izdatke smanjena su na iznos od 1.510.272,83€. Izvršenje Budžeta na poziciji kapitalni izdaci iznosilo je 954.449,55€, odnosno 63,20% u odnosu na plan i prikazano je u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2020.					
			Plan	Rebalans	Tekući budžet	Izvršenje budžeta	% izvršenja	
							Rebalans	Tekući budžet
441		Kapitalni izdaci	2,276,644.00	1,510,272.83	1,510,272.83	954,449.55	63.20%	63.20%
	4412	Izdaci za lokalnu infrastrukturu	1,545,114.00	987,760.00	917,760.00	830,834.61	84.11%	90.53%
	4413	Izdaci za građevinske objekte	140,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00%	0.00%
	4414	Izdaci za uređenje zemljišta	0.00	135,582.83	135,582.83	5,470.10	4.03%	4.03%
	4415	Izdaci za opremu	10,300.00	10,300.00	10,300.00	10,300.00	100.00%	100.00%
	4416	Investiciono održavanje	167,000.00	167,000.00	237,000.00	82,107.22	49.17%	34.64%
	4419	Ostali kapitalni izdaci	414,230.00	209,630.00	209,630.00	25,737.62	12.28%	12.28%

U postupku revizije kapitalnih izdataka testiran je iznos od 935.191,75€.

Izdaci za lokalnu infrastrukturu 4412

Izdaci za lokalnu infrastrukturu, nakon rebalansa i izvršenih preusmjerenja sredstava iznosili su 917.760,00€, dok je izvršenje iznosilo 830.834,61€ i odnosili su se na rekonstrukciju puteva i ulica, javnu rasvjetu, izradu elaborata i ostalo.

1.Rekonstrukcije puteva i ulica - U postupku revizije utvrđeno je da su izdaci za lokalnu infrastrukturu, pored sredstava iz Opštine, finansirani i od strane Uprave javnih radova u iznosu od 197.049,52€.
Testirani iznos po ovom osnovu iznosi 693.710,84€ i obuhvata plaćanja Opštine za rekonstrukciju putnih pravaca i ulica prikazanih u sljedećoj tabeli:

putevi i ulice	Presvlaćenje putnog pravca	Vuksanljekaj-Sukuruć	193,856.52	693,710.84
	Presvlaćenje putnog pravca	Vuksanljekaj-Podhum	124,146.00	
	Rekonstrukcija i sanacija putnog pravca	Koći	123,420.00	
	Rekonstrukcija ulice	Dinoša	178,338.68	
	Rekonstrukcija puta	Rogame-Gornji Milješ	24,645.40	
	Uređenje lokalne infrastrukture	Pikale i Lofke	24,658.84	
	Uređenje lokalne infrastrukture	Proften i Selište	24,645.40	

- Za sve navedene radove zaključeni su ugovori, nakon sprovedenih postupaka javne nabavke (koji su opisani u dijelu Izvještaja 2.9. Javne nabavke).

- Nakon zaključivanja ugovora, od strane predsjednika opštine ili v.d. direktorice za izgradnju, imovinu i zastupanje, imenovan je nadzorni organ, uglavnom u sastavu od dva zaposlena lica (dipl.inž.arhitekture) radi praćenja realizacije ugovora.

- Tenderskom dokumentacijom/zahtjevom za dostavljanje ponuda, prilikom realizacije tri otvorena postupka javne nabavke (Putni pravac Vuksanljekaj-Sukuruć, Vuksanljekaj-Podhum i putni pravac prema Koći), nije preciziran detaljni opis radova već je cjelokupni posao definisan pod jednom stavkom (pr. "nabavka, transport i ugradnja asfaltne mase", tako da su i dostavljene ponude bez detaljnog opisa poslova koji će se izvršiti.

U vezi nepreciznog definisanja predmeta javne nabavke i izostanak detaljnijeg opisa radova koji bi sadržali podjelu na pripremne, zemljane, i druge radove, Opština se izjasnila da su navedeni radovi bili definisani drugim tenderima, a predmjeri radova koji imaju samo jednu stavku su bili određeni samo za asfaltiranje.
Navedeno je u suprotnosti sa odredbama Zakona o javnim nabavkama, kojim je definisano da se ne smije dijeliti predmet javne nabavke koji predstavlja jedinstvenu cjelinu.

- Ispostavljene situacije obračunate su na iznos koji u cjelosti odgovara vrijednosti zaključenog ugovora i prihvaćene ponude (takođe bez detaljnog opisa radova), čak i u slučaju kad su obračunati i pripremni radovi koji nijesu bili planirani tenderskom dokumentacijom i zaključenim ugovorom, a od strane nadzornog organa potvrđeno je da su realizovani svi radovi koji su predviđeni ugovorom (Pojedinačni zapisnici o kvalitativnom i kvantitativnom prijemu radova, sačinjeni su za sve ispostavljene situacije).
- Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na izvršenje radova (građevinski dnevnik), utvrđeno je da je izvođač sugerisao nadzornom organu na određene nedostatke, koji se mogu odraziti i na kvalitet izvršenih radova.

Napomena: Utvrđene nepravilnosti i preporuke evidentirane su u dijelu Izvještaja 2.9. Javne nabavke.

Plaćanja za rekonstrukciju putnih pravaca i ulica od strane Uprave javnih radova**:** Tokom 2020. godine, zaključen je Ugovor o realizaciji programa "Izgradnja lokalne infrastrukture" br.01-031/20-585 od 21.01.2020. godine između Uprave javnih radova, kao davaoca sredstava i Opštine kao korisnika sredstava koja su Zakonom o Budžetu za 2020. godinu planirana u okviru programa 810 - Izgradnja lokalne infrastrukture, u vrijednosti od 200.000,00€. Navedenim ugovorom definisana je obaveza Opštine da sprovede postupak javne nabavke, zaključi ugovor i dostavi ga Upravi. Uprava vrši prenos sredstava na žiro račun pravnog lica sa kojim je zaključen ugovor na osnovu privremenih situacija koje su ovjerene od strane Opštine. U postupku revizije, prezentirani su ugovori koji se odnose na realizaciju navedenog programa od strane Uprave javnih radova i isti su evidentirani u sljedećoj tabeli:

Program "Izgradnja lokalne infrsatrukture" na osnovu ugovora sa Upravom javnih radova							
RB	**Izabrani ponuđač**	**Br.ugovora**	**Datum ugovora**	**Predmet ugovora**	**Lokacija**	**Ugovorena vrijednost sa PDV-om**	**postupak JN**
1	Tuzmont construction	01-031/120-11821	2.12.2020.	postavljanje zaštitne ograde	Rujela	11,979.00	jednostavna nabavka
2	Zelenilo	01-031/20-6671	10.7.2020.	izgradnja i rekonstrukcija lokalne infrastrukture	kod vrtaica i osnovne škole	7,547.93	nabavka male vrijednosti
3	Ava project	01-031/20-6177	30.6.2020.	izvođenje radova na izgradnji dječijih igrališta	Opština Tuzi	23,497.92	nabavka male vrijednosti
4	VL inženjering	01-031/20-4913	2.6.2020.	izrada projekta tehničkog regulisanja saobraćaja u zahvatu GUR-a Tuzi	Opština Tuzi	9,982.50	nabavka male vrijednosti
5	Veletrans CG	01-031/20-2877	6.5.2020.	izvođenje radova	put prema školi u Krševu	24,895.36	nabavka male vrijednosti
6	Veletrans CG	01-031/20-3786	5.5.2020.	izvođenje radova - putni pravac	Vuksanljekaj-Podhum	29,801.96	nabavka male vrijednosti
7	Veletrans CG	01-031/20-3768	4.5.2020.	izvođenje radova - putni pravac	Vuksanljekaj-Sukuruć	29,801.96	nabavka male vrijednosti
8	Veletrans CG	01-031/20-3595	28.4.2020.	izvođenje radova - putni pravac	Deljaj-Poprat	29,665.57	nabavka male vrijednosti
9	Veletrans CG	01-031/20-3596	28.4.2020.	izvođenje radova - putni pravac	prema Koći	29,877.32	nabavka male vrijednosti
UKUPNO:						**EUR 197,049.52**	

S obzirom na to da je Opština samo sprovela postupke javne nabavke, a da je isplate izabranim ponuđačima vršila Uprava javnih radova, navedeni postupci javnih nabavki nijesu obuhvaćeni revizijom**.**

2. Javna rasvjeta: Iznos od 59.396,48€ odnosi se na izdatke po osnovu nabavke i ugradnje LED svetiljki i propratnog materijala/opreme za uličnu rasvjetu, za koji su sprovedena dva postupka jednostavne nabavke. Utvrđeno je da su situacije obračunate u skladu sa prihvaćenim ponudama i zaključenim ugovorima, pri čemu je realizacija ugovorenih radova potvrđena kroz zapisnik nadzornog organa.

3. Izrade elaborata eksproprijacije i rekonstrukcije saobraćajnice Tuzi – Hoti u iznosu od 10.600,00€ odnosi se na isplatu dobavljaču Geo Vujisić.

4. Ostalo**:** Iznos od 59.439,55€ obuhvata izdatke po osnovu izgradnje sportskog poligona, postavljanja ležećih policajaca, obilježavanja naziva ulica i kućnih brojeva i izvođenja građevinskih radova kod bunara u Milješu. Navedeni iznos je realizovan na osnovu zaključenih ugovora, kojima je prethodilo dobijanje saglasnosti za sprovođenje postupka profakturom.

Izdaci za uređenje zemljišta 4414

Isplata u iznosu od 5.067,04€ izvršena je na osnovu rješenja Uprave za nekretnine br. 465-101-UP-6889/20-3 od 26.8.2020. godine kojim je određena naknada za eksproprisano zemljište, radi izgradnje kružne raskrsnice kod Katoličke crkve u Tuzima.

Izdaci za opremu 4415

Izdaci za opremu su planirani i izvršeni u iznosu od 10.300,00€ koji se odnosi na nabavku dva polovna vozila za potrebe Komunalne policije. Isplata je izvršena na osnovu faktura koje su ispostavljene nakon sprovedenog postupka male nabavke i iste su obračunate u skladu sa prihvaćenom ponudom i zaključenim ugovorom. Zapisnik o prijemu polovnih vozila sačinjen je 18.02.2020. godine i potpisan je od strane komisije koja je imenovana za prijem vozila i od strane lica koje je izvršilo isporuku.

Investiciono održavanje 4416

Izdaci za investiciono održavanje planirani su u iznosu od 237.000,00€ dok je izvršenje iznosilo 82.107,20€ odnosno 34,64% od konačnog plana. Isplate sa ove budžetske pozicije odnose se na modernizaciju i održavanje opštinskih nekategorisanih puteva, na nabavku sadnica za zelene površine i za nabavku komunalnog mobilijara i zaštitne ograde, što je i prikazano u sljedećoj tabeli:

Investiciono održavanje 4416		
Modernizacija, asfaltiranj opštinskih nekategorisanih puteva	28,914.16	82,107.20
Održavanje i zaštita opštinskih nekategorisanih puteva	29,354.60	
Nabavka sadnica za zelene površine i uređenje rastinja	13,838.53	
nabavka i ugradnja komunalnog mobilijara i zaštitne ograde	9,999.91	

U postupku revzije utvrđeno je da su za navedene izdatke sprovedeni postupci javne nabavke. Fakture su ispostavljene u skladu sa prihvaćenim ponudama i zaključenim ugovorima, a nadzorni organi (lica zadužena za praćenje realizacije ugovora) su u zapisniku evidentirali da su izvršeni svi ugovoreni radovi/usluge.
Napomena: Utvrđene nepravilnosti odnose se na sprovođenja postupka i iste su opisane u dijelu Izvještaja 2.9. Javne nabavke.

Ostali kapitalni izdaci 4419

Isplate u iznosu od 25.737,62€ odnose se na nastavak realizacije projekta P.A.S.T. 4 Future koji ima za cilj da promoviše i jača ponudu pristupačnog i održivog turizma u prekograničnoj regiji: Regije Puglija i Molise u Italiji, Malesi e Madhe u Albaniji i opštine Tuzi u Crnoj Gori koja je uključena u projekat.
Opština je sa ove pozicije vršila isplate po osnovu zarada lica koja su raspoređena za rad na projektu, naloga za službeno putovanje i isplatu avansa firmi "Inter travel club" d.o.o.
Realizacija projekta bila je planirana u period od 03.04.2018.- 02.04.2020. godine, međutim zbog situacije sa korona virusom, projekat je završen krajem 2020. godine.
Na osnovu dostavljene dokumentacije ukupna vrijednost cijelog projekta iznosila je 1.113.056,25€ (od čega 85% IPA fond, a 15% doprinos), a iz budžeta Opštine Tuzi 162.167,50€ (od čega 85% IPA fond, a 15% doprinos). Od ukupnog budžeta, Opština je realizovala iznos od 160.018,63€, dok je ostalo neutrošeno 2.148,87€. Za sve troškove sačinjeno je ukupno sedam izvještaja koji su sertifikovani na svim nivoima (FLC, JS, MA, CA).
Na uvid su dati i dopisi Ministarstva finansija kojim se Opština obavještava da je Kancelarija prvog nivoa kontrole izvršila provjeru dokumentacije za pravdanje troškova i dostavila sertifikat o prihvatljivosti troškova (FLC sertifikat).

2.5.12. Otplata dugova

Na računu 46 - Otplata duga evidentiraju se plaćanja koje se odnose na izdatke nastale po osnovu isplata kojima se vrši otplata duga po osnovu korišćenih kredita i emitovanih hartija od vrijednosti, datih garancija i obaveza iz prethodnog perioda. Odlukom o budžetu opštine Tuzi za 2020. godinu izdaci za otplatu dugova

planirani su u iznosu od 12.182,12€ i u tom iznosu su realizovani. Navedene isplate u potpunosti se odnose na otplate obaveza iz prethodnog perioda (grupa računa 463).

Otplata obaveza iz prethodnog perioda

Otplata obaveza iz prethodnog perioda planirana je u iznosu od 12.182,12€ i u tom iznosu je i realizovana.

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2020.					
			Plan	Rebalans	Tekući budžet	Izvršenje budžeta	% izvršenja	
							Rebalans	Tekući budžet
463		Otplata obaveza iz prethodnog perioda	12,000.00	12,182.12	12,182.12	12,182.12	100.00%	100.00%
	4631	Otplata obaveza iz prethodnog perioda	12,000.00	12,182.12	12,182.12	12,182.12	100.00%	100.00%

Iznos evidentiran na računu 463 odnosi se na:

- prinudnu naplatu (2.121,72€) na osnovu Rješenja o izvršenju[26]
- Iznos od 10.060,40€ koji je isplaćen za nabavku udžbenika za učenike osnovnih škola za školsku 2019/20 po računima Zavoda za udžbenike i nastavna sredstva iz 2019. godine[27].

2.5.13. Rezerve

Sredstva rezervi planirana su u iznosu od 179.150,05€, a realizovana u iznosu od 178.973,46€, odnosno sa 99,90% u odnosu na plan i prikazana su u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija			Opis	Budžet 2020					
				Plan	Rebalans	Tekući budžet	Izvršenje budžeta	% izvršenja	
								Rebalans	Tekući budžet
47			REZERVE	85,000.00	179,150.05	179,150.05	178,973.46	99.90%	99.90%
	471		Tekuća budžetska rezerva	80,000.00	89,650.05	89,650.05	89,473.46	99.80%	99.80%
	472		Stalna budžetska rezerva	5,000.00	89,500.00	89,500.00	89,500.00	100.00%	100.00%

Sredstva tekuće budžetske rezerve iskorišćena su u iznosu od 89.473,64€, odnosno 99,80% u odnosu na plan, a sredstva stalne budžetske rezerve u iznosu od 89.500,00€, odnosno 100,00% u odnosu na plan.
Opština je u januaru 2020.godine donijela Odluku o bližim kriterijumima za korišćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve kojom je predviđena namjena korišćenja ovih sredstava.

Zbog uvođenja karantina na teritoriji opštine Tuzi, Odluka je dopunjena u aprilu, i istom je predviđeno da će se sredstva tekuće i stalne budžetske rezerve dok traju mjere Ministarstva zdravlja, koristiti za hitne nabavke radi snabdijevanja stanovništva opštine Tuzi osnovnim namirnicama i nesmetanog funkcionisanja.
U postupku revizije, utvrđeno je da su sredstva rezerve utrošena na isplate po osnovu ugovora koji su zaključeni nakon sprovedenog postupka hitne nabavke i to za nabavku prehrambenih proizvoda, goriva i uskršnjih paketa.
U postupku revizije utvrđeno je sledeće:

- Sve ispostavljene fakture, osim za nabavku goriva, obračunate su u skladu sa tehničkom specifikacijom, prihvaćenom ponudom i zaključenim ugovorom.
- Fakture su ovjerene od strane lica koje je primilo robu, službenika za javne nabavke i predsjednika opštine, a sačinjeni su i zapisnici o prijemu robe od strane lica koja su zadužena za praćenje realizacije ugovora.

2.6. Budžetski sufici deficit

Izvještaj o konsolidovanoj javnoj potrošnji Opštine Tuzi za 2020. godinu prikazan je u sljedećoj tabeli:

[26] Rješenje o izvršenju broj 739 od 27.01.2020 godine.
[27] Broj f00151/2019 od 26.08.2019. godine – 9.352,10€; broj f-00362/2019 od 29.08.2019. godine – 302,70€ i broj f-00486/2019 od 10.09.2019. godine

Izvještaj o konsolidovanoj javnoj potrošnji - Obrazac 7							Obrazac 7
							Godina 2020
Računi primitaka				Opis	Plan	Izvršenje u prethodnoj godini	Izvršenje u tekućoj godini
7				PRIMICI	2,013,230.00	502,998.79	1,942,792.72
	71			Tekući prihodi	1,223,600.00	472,490.86	1,447,166.50
		711		Porezi	935,000.00	256,290.42	1,265,954.78
			7111	Porez na dohodak fizičkih lica	250,000.00	83,582.09	232,206.12
			7112	Porez na dobit pravnih lica	0.00	0.00	0.00
			7113	Porez na imovinu	475,000.00	97,409.08	834,711.96
			7114	Porez na dodatu vrijednost	0.00	0.00	0.00
			7115	Akcize	0.00	0.00	0.61
			7116	Porez na međunarodnu trgovinu i transakcije	0.00	0.00	0.00
			7117	Lokalni porezi	210,000.00	77,299.25	199,036.09
			7118	Ostali republički porezi	0.00	0.00	0.00
		712		Doprinosi	0.00	0.00	0.00
			7121	Doprinosi za PIO	0.00	0.00	0.00
			7122	Doprinosi za zdrav. Osiguranje	0.00	0.00	0.00
			7123	Doprinosi za osig.o nezaposlenosti	0.00	0.00	0.00
			7124	Ostali doprinosi	0.00	0.00	0.00
		713		Takse	55,000.00	25,878.62	26,661.29
			7131	Administrativne takse	45,000.00	25,860.62	26,661.29
			7132	Sudske takse	0.00	0.00	0.00
			7133	Boravišne takse	0.00	0.00	0.00
			7134	Registracione takse	0.00	0.00	0.00
			7135	Lokalne komunalne takse	10,000.00	18.00	0.00
			7136	Ostale takse	0.00	0.00	0.00
		714		Naknade	189,600.00	183,183.60	144,327.01
			7141	Naknade za korišć.dob.od opšt.interesa	0.00	0.00	0.00
			7142	Naknade za korišć.prirodnih dobara	25,000.00	0.00	0.00
			7143	Ekološke naknade	0.00	0.00	0.00
			7144	Naknade za priređ.igara na sreću	0.00	0.00	0.00
			7145	Naknade korišć.građevinskog zemljišta	0.00	0.00	0.00
			7146	Naknada za izgr.građevinskog zemljišta	39,600.00	81,982.11	15,373.49
			7147	Naknada za izgr.održavanje lokal.puteva	0.00	0.00	0.00
			7148	Naknada za puteve	125,000.00	101,201.49	128,953.52
			7149	Ostale naknade	0.00	0.00	0.00
		715		Ostali prihodi	44,000.00	5,138.22	10,223.42
			7151	Prihodi od kapitala	0.00	3.17	7.31
			7152	Novčane kazne i oduzete imov. koristi	16,500.00	5,122.05	2,227.10
			7153	Prihodi koje organi o.tv. vl. vrše djelat.	5,000.00	0.00	0.00
			7154	Samodoprinosi	0.00	0.00	0.00
			7155	Ostali prihodi	22,500.00	13.00	7,989.01
	73			Primici od otplate kredita i sredstva Preneseno iz prethodne godine	461,656.81	15,554.57	461,656.81
			731	Primici od otplate kredita	0.00	0.00	0.00
			732	Sredstva prenesena iz prethodne godine	461,656.81	15,554.57	461,656.81
			7321	Sredstva prenesena iz prethodne godine	461,656.81	15,554.57	461,656.81
			7322	Sredstva po osnovu kratk. plasmana	0.00	0.00	0.00
	74	741		Donacije	789,630.00	30,507.93	495,626.22
4				IZDACI	4,024,886.81	1,346,700.04	3,229,797.06
	41			Tekući izdaci	1,604,801.86	906,466.54	1,475,647.16
		411		Bruto zarade i doprinosi na teret poslod.	869,600.00	481,213.45	801,499.12
			4111	Neto zarade	499,665.00	284,929.10	482,444.27
			4112	Porez na zarade	78,335.00	41,590.87	64,806.01
			4113	Doprinosi na teret zaposlenog	190,900.00	103,078.13	173,181.74
			4114	Doprinosi na teret poslodavca	89,765.00	46,088.77	72,642.32
			4115	Opštinski prirez	10,935.00	5,526.58	8,424.78
		412		Ostala lična primanja	87,745.86	84,690.90	91,250.89
		413		Rashodi za materijal	84,090.00	58,766.45	64,049.53
		414		Rashodi za usluge	338,666.00	200,404.60	309,176.12
		415		Rashodi za tekuce odrzavanje	17,200.00	9,239.40	16,904.81
		416		Kamate	0.00	0.00	0.00
		417		Renta	25,000.00	15,420.71	24,532.28
		418		Subvencije	100,000.00	11,536.08	99,590.05
		419		Ostali izdaci	82,500.00	47,191.95	68,644.36
	42			Transferi za socijalnu zaštitu	0.00	0.00	0.00
		421		Prava iz oblasti socijalne zaštite	0.00	0.00	0.00
		422		Sredstva za tehnološke viškove	0.00	0.00	0.00
		423		Prava iz oblasti PIO osiguranja	0.00	0.00	0.00
		424		Ostala prava iz oblasti zdravstv.zaštite	0.00	0.00	0.00
		425		Ostala prava iz oblasti zdravs.osiguranja	0.00	0.00	0.00
	43			Transf. Inst.pojed.nevl. I javn.sektoru	718,479.95	160,391.30	606,541.77
		431		Transf. Inst.pojed.nevl. I javn.sektoru	523,479.95	153,891.30	473,541.77
			4311	Transferi za zdravstvenu zaštitu	0.00	0.00	0.00
			4312	Transferi obrazovanju	0.00	0.00	0.00
			4313	Transferi institucijama kulture i sporta	125,000.00	70,000.00	138,900.00
			4314	Transferi NVO	21,000.00	10,900.00	4,200.00
			4315	Transferi političkim partijama,stankama i udruž.	74,349.95	18,311.30	73,903.14
			4316	Transferi za jednokratne socijalne pomoći	167,000.00	14,000.00	140,697.10
			4317	Transferi za lična primanja pripravnika	0.00	0.00	0.00
			4318	Ostali transferi pojedincima	99,130.00	30,580.00	80,815.53
			4319	Ostali transferi institucijama	37,000.00	10,100.00	35,030.00
		432		Ostali transferi	195,000.00	6,500.00	135,000.00
			4324	Transferi opštinama	0.00	0.00	0.00
			4325	Transferi budzetu drzave	75,000.00	0.00	15,000.00
			4326	Transferi javnim preduzecima	120,000.00	6,500.00	120,000.00
	44			Kapitalni izdaci	1,510,272.83	273,442.20	954,449.55
		441		Kapitalni izdaci	1,510,272.83	273,442.20	954,449.55
	45	451		Pozajmice i krediti	0.00	0.00	0.00
	46	462		Otplata garancija	0.00	0.00	0.00
		463		Otplata obaveza iz prethodnih godina (dio)	12,182.12	0.00	12,182.12
	47			Rezerve	179,150.05	6,400.00	178,973.46
				Suficit/Deficit (7+742-4)	-461,656.81	446,097.18	262,995.66
				Finansiranje	0.00	0.00	0.00
				Domaće finansiranje (7511-4611-4630 dio)	0.00	0.00	0.00
	75	751	7511	Pozajmice i krediti iz domaćih izvora	0.00	0.00	0.00
	46	461	4611	Otplata dugova	0.00	0.00	0.00
		463	4630	Promjena (smanjenje) neto obaveza iz prethodnog perioda	12,182.12	0.00	12,182.12
				Inostrano finansiranje	0.00	0.00	0.00
				Krediti i hartije od vrijednosti (7512-4612)	0.00	0.00	0.00
	75	751	7512	Pozajmice i krediti iz inostranih izvora	0.00	0.00	0.00
	46	461	4612	Otplata dugova	0.00	0.00	0.00
	72	721		Prihodi od prodaje imovine	0.00	0.00	0.00
	74	742		Transferi	1,550,000.00	1,291,798.43	1,550,000.00
				Povecanje/smanjenje depozita	461,656.81	-446,097.18	-262,995.66
				(-dom.fin.-ino.fin.-prih.od prod.-def)	461,656.81	-446,097.18	-262,995.66

Opština je u Izvještaju o konsolidovanoj javnoj potrošnji za 2020. godinu iskazala budžetski suficit u iznosu od 262.995,66€. Revizijom je utvrđeno da podaci iskazani u Izvještaju o konsolidovanoj javnoj potrošnji za 2019. godinu, po pojedinim budžetskim pozicijama rashoda, ne odgovoraju podacima utvrđenim u postupku revizije. Međutim, odstupanja se odnose na transakcije u okviru klase 4 i nijesu uticala na ukupan iznos na navedenoj klasi i na iskazani finansijski rezultat.

2.7. Blagajničko poslovanje

Opština je u 2020. godini imala samo jednu gotovinsku isplatu jer su se isplate troškova službenih putovanja vršile preko žiro – računa zaposlenog (vidjeti dio Službena putovanja 4141, str. 33 Izvještaja). Opština je u 2021. godini donijela Interni pravilnik o blagajničkom poslovanju br. 05-032/21-1787 od 12.02.2021. godine.

2.8. Evidencija državne imovine u Opštini

Korišćenje, upravljanje i raspolaganje stvarima i drugim dobrima koja pripadaju Crnoj Gori ili lokalnoj samoupravi uređeno je Zakonom o državnoj imovini i podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovog zakona. Nepokretnim i pokretnim stvarima i drugim dobrima u državnoj imovini, na kojima određena svojinska ovlašćenja vrši opština, raspolaže nadležni organ opštine, u skladu sa Zakonom i statutom opštine. Evidenciju nepokretnih i pokretnih stvari, na kojima svojinska prava i ovlašćenja vrši opština, vode organi opštine koji te stvari koriste, a evidenciju nepokretnih i pokretnih stvari javnih službi vode službe koje te stvari koriste, shodno čl. 44 Zakona. Opština je 20.02.2021. godine donijela Interno uputstvo o načinu vođenja evidencije i popisu imovine u svojini Opštine Tuzi i Pravila za upravljanje imovinom Opštine Tuzi. U postupku revizije **utvrđeno je sljedeće:**

Direkcija za izgradnju, imovinu i zastupanje, shodno čl. 20 Zakona vodi elektronsku evidenciju i registar državne imovine u softveru za evidenciju imovine („Eviam“). Navedeni program omogućava pregled sredstava, evidentiranje novih sredstava, vršenje popisa, amortizaciju, otpis, izvještavanje i sl. Opština na dan 31.12.2020. godine nije imala evidentirane nepokretnosti, iz razloga što nije okončan arbitražni postupak o podjeli imovine između Opštine Tuzi i Glavnog grada Podgorice (shodno Odluci o obrazovanju Organizacionog odbora za stvaranje uslova za početak rada novoosnovane opštine Tuzi[28]), pa je sva nepokretna imovina još uvijek uknjižena na Glavni grad.

Shodno čl. 12 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini formirane su tri komisije za popis imovine (Rješenje o imenovanju Komisije za popis imovine Opštine Tuzi[29], Odluka o formiranju komisije za popis osnovnih sredstava, računarske opreme i drugih sredstava[30], Rješenje o imenovanju Komisije za popis pokretnih i nepokretnih stvari kojim raspolaže “Komunalno” DOO (Br. 801/20 od 10.12.2020. g.). Komisija je, u skladu sa članom 5 Uputstva o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini podatke o popisu pokretnih stvari unijela u popisne liste (Obrazac PL).

Na osnovu izvršenog popisa, Komisija je sačinila Izvještaj o izvršenom popisu (Br.01-031/21-967 od 28.1.2021. g.) u kojem je evidentirano da su popisane materijalne vrijednosti osnovnih sredstava, materijala, inventara i gotovine u ukupnom iznosu od 915.521,74€. Komisija je predložila otpis oštećenih stvari koje se ne mogu više koristiti u iznosu od 6.687,78€. Predsjednik Opštine je shodno čl. 14 Uredbe donio Odluku o usvajanju Izvještaja o izvršenom popisu stvari u svojini Opštine Tuzi za 2020. godinu (Br. 01-031/21-1891 od 15.2.2021. g.) i Odluku o otpisu stvari koje su izgubile vrijednost (Br. 01-031/21-968 od 28.1.2021. g.).

Shodno čl. 15 Uredbe, Izvještaj o izvršenom popisu sa popisnim listama i rješenjem starješine dostavljen je knjigovodstvu, odnosno Sekretarijatu za finansije.

[28] Br.23-030/18-5078 od 26.9.2018. godine
[29] Br.01-031/20-11435 od 24.11.2020. godine
[30] Br. 01-330/21-57 od 17.02.2021. godine

Opština je izvršila amortizaciju po stopama amortizacije, shodno Pravilniku o razvrstavanju materijalne i nematerijalne imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije budžetskih i vanbudžetskih korisnika, kako što je to (sumarno) prikazano u narednoj tabeli:

Osnovna sredstva sa stanjem na dan 31.12.2020. godine				
Grupa	**Osnovna sredstva**	**Nabavna vrijednost**	**Amortizacja**	**Sadašnja vrijednost**
015-0	Istorijske, kulturne i umjetničke vrijednosti	961,95	0,00	961,95
015-1	Sredstva transporta	69.835,60	13.967,12	55.868,48
015-2	Kompjuterska oprema	21.169,85	2.116,98	19.052,87
015-3	Kancelarijska oprema	44.119,68	4.411,97	39.707,71
015-4	Telekomunikaciona oprema	7.575,00	1.515,00	6.060,00
015-6	Mehanizacija	1.040,00	208,00	832,00
015-9	Ostalo	490,00	98,00	392,00
Ukupno:		**145.192,08**	**22.317,07**	**122.875,01**

Shodno čl. 9 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i popisu stvari u državnoj svojini, Opština je u obrascu „PS – 1“ evidentirala pokretne stvari u vlasništvu Opštine i shodno čl. 51 Zakona, aktom br. 01-031/21-967 od 28.1.2021. godine dostavila Ministarstvu finansija i socijalnog staranja podatke o nepokretnim i pokretnim stvarima za 2020. godinu.

2.9. Javne nabavke

Plan javnih nabavki donesen je 20.01.2020.godine i isti je obuhvatao 75 planiranih postupaka, ukupne vrijednosti od 1.945.234,00€. U julu je izvršeno usaglašavanje plana javnih nabavki sa novim Zakonom o javnim nabavkama, koji je počeo sa primjenom 1. jula 2020. godine. Tokom godine izvršeno je ukupno sedam izmjena plana javnih nabavki, koje su rezultirale promjenama kako u pogledu broja planiranih nabavki tako i u pogledu procijenjene vrijednosti planiranih nabavki. Pregled prvobitno donesenog plana i izvršenih izmjena, po vrsti predmeta javne nabavke, dat je u sljedećim tabelama:

Javne nabavke 2020.godina	**Plan javnih nabavki - 20.1.2020.g.**		**Amandman I - 25.2.2020.g.**		**Amandman II - 23.3.2020.g.**		**Amandman III - 24.6.2020.g.**	
	br. Postupaka	procijenjena vrijednost	br. Postupaka	procijenjena vrijednost	br. Postupaka	procijenjena vrijednost	br. Postupaka	procijenjena vrijednost
Robe	8	58,240.00	9	59,240.00	9	59,240.00	9	59,240.00
Usluge	50	523,131.00	58	483,096.00	57	483,096.00	64	570,695.00
Radovi	17	1,363,863.00	27	1,553,463.00	27	1,553,463.00	36	1,484,362.00
UKUPNO:	**75**	**1,945,234.00**	**94**	**2,095,799.00**	**93**	**2,095,799.00**	**109**	**2,114,297.00**

Izvor podataka: Plan i Izmjene plana, prije stupanja na snagu novog zakona.

Javne nabavke 2020.godina	**Plan usaglašen sa Novim zakonom- 16.7.2020.godine**			**Amandman IV - 17.8.2020.godine**			**Amandman V - 8.9.2020.godine**			**Amandman VI - 29.9.2020.godine**			**Amandman VII - 2.11.2020.godine**		
	br. Postupaka	Procijenjena vrijednost bez PDV	PDV	br. Postupaka	Procijenjena vrijednost bez PDV	PDV	br. Postupaka	procijenjena vrijednost	PDV	br. Postupaka	procijenjena vrijednost	PDV	br. Postupaka	procijenjena vrijednost	PDV
Robe	6	16,859.50	3,540.50	7	33,387.60	7,011.40	7	33,387.60	7,011.40	8	113,223.13	23,776.87	8	113,636.35	23,863.65
Usluge	50	349,104.12	72,891.88	50	349,104.12	72,891.88	50	349,104.12	72,891.88	38	191,716.52	39,840.48	38	180,560.32	37,497.68
Radovi	17	389,999.15	81,899.85	17	389,999.15	81,899.85	17	389,999.15	81,899.85	8	159,420.65	33,478.35	7	182,974.37	38,424.63
UKUPNO	73	755,962.77	158,332.23	74	772,490.87	161,803.13	74	772,490.87	161,803.13	54	464,360.30	97,095.70	53	477,171.04	99,785.96
		914,295.00			**934,294.00**		74	**934,294.00**			**561,456.00**			**576,957.00**	

Izvor podataka: Usaglašeni plan javnih nabavki sa izmjenama

Uvidom u Izvještaje o sprovedenim postupcima javnih nabavki, utvrđeno je da je Opština realizovala ukupno 214 postupaka javne nabavke, ukupne vrijednosti od 1.575.058,42€ i to:

Javne nabavke 2020.godina	Obrazac A (otvoreni postupci)	Obrazac B (nabavke male vrijednosti)	Obrazac C (hitne nabavke)	Obrazac 3 (jednostavne nabavke)	UKUPNO:
Br.sprovedenih postupaka	6	143	6	59	214
Vrijednost	675,864.77	543,629.90	178,973.21	176,590.54	1,575,058.42

Izvor podataka: Izvještaj o sprovedenim postupcima JN

U postupku revizije, revidiran je 31 postupak javne nabavke ukupne vrijednosti od 1.184.603,51€ sa uračunatim PDV-om i to:

Testirano:	Br.postupaka	Ugovorena vrijednost sa uračunatim PDV-om
Obrazac A (otvoreni postupci)	6	675,864.77
Obrazac B (nabavke male vrijednosti)	12	191,758.62
Obrazac C (Hitne nabavke)	6	178,973.21
Obrazac 3 (Jednostavne nabavke)	4	99,005.11
Ostali post.- predračun/profaktura (obrasci B i 3)	3	39,001.80
Ukupno:	31	1,184,603.51

Revizijom je utvrđeno sljedeće:

- Donošenju odluke o pokretanju postupka javne nabavke, prethodilo je upućivanje zahtjeva Sekretarijatu za finansije, radi davanja saglasnosti, nakon čega je sekretarijat izdavao potvrdu o obezbijeđenim sredstvima u Budžetu opštine za realizaciju nabavke.
- Prilikom sprovođenja otvorenih postupaka javne nabavke vršilo se imenovanje komisije za otvaranje i vrednovanje ponuda koja je u sastavu imala tri člana, a obavještenje o javnoj nabavci objavljivalo se u dnevnoj štampi, kako je i definisano članom 62 Zakona o javnim nabavkama.
- Dio tenderske dokumentacije su i izjava da će Opština uredno vršiti plaćanja, izjave o nepostojanju sukoba interesa koje su potpisala: lica koja su učestvovala u planiranju javne nabavke i lica koja su imenovana u komisiju za otvaranje i vrednovanje ponuda.
- Nakon zaključivanja ugovora, odlukom predsjednika opštine ili v.d. direktora Direkcije za izgradnju, imovinu i zastupanje imenovana su lica koja su zadužena za praćenje realizacije ugovora. Za praćenje realizacije ugovora nad izvršenim radovima uglavnom su imenovana dva dipl. inženjera arhitekture, koja su zaposlena u opštini.
- Sve fakture/situacije ovjerene su od strane odgovornih lica (lica koja su zadužena za praćenje realizacije ugovora, službenika za javne nabavke i predsjednika opštine), koji su za sve fakture/situacije sačinjavali zapisnike kojima se potvrđuje da je predmetna nabavka realizovana u skladu sa zaključenim ugovorom.
- Sve okončane situacije koje se odnose na izvršenje radova, obračunate su na iznos koji odgovara vrijednosti zaključenog ugovora (bez ikakvog odstupanja između planiranih radova i izvršenih radova).

Revizijom su utvrđene sljedeće nepravilnosti:

- Tenderskom dokumentacijom/zahtjevom za dostavljanje ponuda, prilikom realizacije tri otvorena postupka javne nabavke (Putni pravac Vuksanljekaj-Sukuruć, Vuksanljekaj-Podhum i putni pravac prema Koći), nije preciziran detaljni opis radova već je cjelokupni posao definisan pod jednom stavkom (pr. "nabavka, transport i ugradnja asfaltne mase", tako da su i dostavljene ponude bez detaljnog opisa poslova koji će se izvršiti. Uvidom u građevinski dnevnik, utvrđeno je da je izvođač sugerisao nadzornom organu na nedostatke pripremljene tamponske podloge koji se mogu odraziti i na kvalitet izvršenih radova zbog čega je izvođač odbio da snosi odgovornost za kvalitet radova.

- Prilikom sprovođenja postupaka nabavke administrativnog materijala i usluga održavanja vozila, Zahtjevom za dostavljanje ponuda, u dijelu koji se odnosi na tehničku specifikaciju, predviđeno je da naručilac zadržava pravo da smanji ili poveća količine robe koja je predmet nabavke. Navedeno je uslovilo da se prilikom realizacije ugovora, nabavljaju robe i usluge koje nijesu predviđene tehničkom specifikacijom, odnosno prihvaćenom ponudom i zaključenim ugovorom.

- Tehnička specifikacija u postupcima nabavke sadnica za zelene površine, komunalnog mobilijara i usluga održavanja javne rasvjete evidentirana je u okviru jedne stavke (bez detaljnog opisa kojim bi se izvršilo odvajanja nabavke roba od nabavke usluge/radova koje su neophoodne za realizaciju predmeta javne nabavke), što je i uslovilo da se navedeni postupci definišu kao nabavka radova ili usluga, a ne kao nabavka roba, iako je uvidom u ispostavljene situacije utvrđeno da vrijednost nabavke roba (svjetiljke, sadnica i mobilijar) prelazi vrijednost usluga koje su potrebne za realizaciju ugovora.

U postupku revizije utvrđeno je da su zahtjevi za dostavljanje ponuda objavljivani na portalu Opštine, ali je prilikom upućivanja zahtjeva na e-mail adrese, isti upućivan na dvije e-mail adrese, od kojih je jedna e-mail adresa ponuđača koji se ne bavi predmetnom nabavkom, i to prilikom: nabavke administrativnog materijala i nabavke polovnih vozila za potrebe komunalne policije i hitne nabavke goriva.

Napomena: Sa primjenom novog Zakona, ovakav vid nepravilnosti nije moguće realizovati jer je članom 9 predviđena obaveza naručioca da postupke javnih nabavki sprovodi na transparentan način, kroz objavljivanje dokumentacije neophodne za sprovođenje i realizaciju postupka javne nabavke, u ESJN (elektronskom sistemu javnih nabavki).

- Prilikom nabavke sadnica za zelene površine i nabavke komunalnog mobilijara, od potencijalnih ponuđača zahtijevane su licence za obavljanje poslova projektanta i izvođača radova i licence za izradu tehničke dokumentacije, a uvidom u ispostavljene fakture i građevinsku dokumentaciju utvrđeno je da su fakture obračunate samo za nabavku roba i propratnih usluga/radova kako bi se nabavka robe dovela u stanje funkcionalnosti. Na ovaj način ograničen je broj potencijalnih ponuđača.

Utvrđeno je da ponude prilikom sprovođenja postupaka: nabavka vozila, izrada elaborata (Mataguži-Tuzi) i hitnih nabavki goriva nijesu sačinjene u skladu sa članom 76 tad važećeg zakona i iste je trebalo odbiti kao neispravne.

Napomena: U članu 122 novog Zakona, predviđena je mogućnost podnošenja ponuda elektronskim putem, tako da će ovakav vid nepravilnosti ubuduće biti smanjen.

Prilikom nabavki radova koji se odnose na održavanje lokalne infrastrukture, Opština je za isti predmet javne nabavke za koji je trebalo sprovesti otvoreni postupak, sprovodio više postupaka nabavke male vrijednosti (procijenjene vrijednosti do 30.000,00€) što nije u skladu sa članom 44 tad važećeg zakona (čl. 27 novog Zakona)[31].

Navedena nepravilnost utvrđena je i prilikom sprovođenja dva postupka jednostavnih nabavki (elektromontažni radovi na javnoj rasvjeti[32] i održavanje javne rasvjete na teritoriji Opštine[33]). U zahtjevu za dostavljanje ponuda prilikom sprovođenja postupka održavanja javne rasvjete u septembru 2020. godine, tehničkom specifikacijom predviđena je nabavka 250 svjetiljki, iako je u julu sproveden postupak jednostavne nabavke za izvođenje elektromontaznih radova, čija je tehnička specifikacija, između ostalog sadržavala i nabavke svjetiljki.

Preporuka: Opština treba da u potpunosti primjenjuje Zakon o javnim nabavkama i obezbijedi ekonomično, efikasno i efektivno korišćenje javnih sredstava radi nabavki roba, usluga odnosno radova odgovarajućeg kvaliteta u odnosu na svrhu, namjenu i procijenjenu vrijednost.

2.10. Sudski sporovi

Opština je dostavila Pregled sudskih sporova u kojima se pojavljuje u svojstvu tužene ili tužioca sa oznakom predmeta spora, iznosom glavnog duga, troškova postupka i kamata. Pred Osnovnim sudom u Podgorici vođeno je ukupno 17 postupaka u kojima je Opština bila tužena u sporu vrijednosti glavnog potraživanja 78.824,12€, dok su troškovi postupka i kamata iznosili 13.769,52€.

U postupku revizije, izvršen je uvid u trinaest postupaka ukupne vrijednosti glavnog potraživanja 74.991,45€. Opštinu je u navedenim postupcima zastupao punomoćnik – VD Sekretarka Direkcije za izgradnju, imovinu i zastupanje, dipl. pravnik.

Protiv Opštine su podizane tužbe pretežno radi naknade materijalne i nematerijalne štete i duga. Osam postupaka (glavno potraživanje 6.821,45€) je pravosnažno okončano, i to u tri slučaja je zaključeno sudsko poravnanje (isplatila Opština), a u ostalim slučajevima je usvojen tužbeni zahtjev prvostepenom presudom, koja je potvrđena drugostepenom presudom.

Četiri predmeta koja se vode protiv Opštine i "FK Dečić " Tuzi (vrijednosti 66.281,25€) pokrenuti su tužbom fizičkih lica zbog duga, na osnovu zaključenog ugovora o zajmu između tužilaca i FK "Dečić". Odlukom o preuzimanju osnivačkih prava i obaveza nad "FK Dečić" Tuzi ("Sl. list CG - opštinski propisi", br. 050/18 i 046/19) određeno je da Opština Tuzi preuzima osnivačka prava i obaveze nad "FK Dečić " Tuzi.

[31] Navedenu nepravilnost konstatovao je i Inspektor za javne nabavke (zapisnik br.02010-724/20-1153 od 11.8.2020.godine).
[32] Ugovorena vrijednost sa PDV-om iznosi 39.397,60€ (Bez PDV-a 32.560,00€).
[33] Ugovorena vrijednost sa PDV-om iznosi 19.998,88€ (Bez PDV-a 16.528,00€).

Ugovorom o prenosu osnivačkog udjela, koji je ovjeren **05.02.2019. godine**, prenesen je bez naknade cjelokupan osnivački ulog na Opštinu Tuzi, kao i osnivačka prava i obaveze nastale do dana zaključenja i ovjere Ugovora. Navedeni ugovori o zajmu, na kojima se zasnivaju tužbeni zahtjevi datiraju iz 2016, 2017. i 2018. godine, i svi su ovjereni kod notara dana **04.02.2019. godine**. Kako Opština smatra da se radi o fiktivnim ugovorima o zajmu, podnijeta je i krivična prijava protiv tužilaca, bivšeg predsjednika fudbalskog kluba i advokata. U navedenim postupcima u toku je (ponovljeni) prvostepeni postupak.

Postupak koji može imati značajan uticaj na prihode Opštine u budućem periodu, tiče se tužbe "13 Jul – Plantaže" AD Podgorica, koja je podnijeta Upravnom sudu Crne Gore 01.02.2021. godine, kojom se osporava rješenje o utvrđenju poreza na nepokretnosti za građevinsko zemljište u iznosu od 599.369,68€.

SENATOR DRI
Zoran Jelić
rukovodilac Kolegijuma

Zakonska i druga akta koja su korišćena u izradi Izvještaja

- Zakon o lokalnoj samoupravi („Sl. list Crne Gore“ broj 34/19 i 38/20),
- Zakon o finansiranju lokalne samouprave („Sl. list CG“ broj 03/19),
- Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti („Sl. list Crne Gore“ broj 66/19),
- Zakon o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u ajavnom sektoru („Sl. list CG“ broj 75/18)
- Zakon o zaradama zaposlenih u javnom sektoru („Sl. list CG“ broj 34/19),
- Zakon o javnim nabavkama („Sl. list CG“ broj 42/17 i 74/19),
- Zakon o državnoj imovini („Sl. list CG“ broj 21/09, 40/11),
- Zakon o poreskoj administraciji ("Sl. list RCG", br. 65/01, 80/04, 29/05, "Sl. list CG", br. 73/10, 20/11, 28/12, 8/15, 47/17, 52/19),
- Zakon o administrativnim taksama (“Sl. list CG” broj 18/19),
- Zakon o lokalnim komunalnim taksama (“Sl. list CG” br. 18/19),
- Zakon o porezu na promet nepokretnosti („Sl. List CG“ broj 36/13),
- Zakon o porezu na nepokretnosti („Sl. list CG“ broj 25/19),
- Zakon o komunalnoj policiji ("Sl. list CG”, br. 057/14 i 034/19)
- Pravilnik o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave („Sl. list CG“ broj 71/19),
- Pravilnik o sadržaju izvještaja o ukupno ostvarenim primicima i izdacima po potrošačkim jedinicama i izvještaja o neizmirenim obavezama i budžetskom zaduženju („Sl. list CG“ broj 10/19, 71/19),
- Pravilnik o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština („Sl. list CG“, br. 72/16 i 106/20),
- Pravilnik o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije („Sl. list RCG“ broj 28/02),
- Pravilnik o razvrstavanju materijalne i nematerijalne imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije budžetskih i vanbudžetskih korisnika („Sl. list RCG“ broj 32/03),
- Uputstvo o bližem načinu radu trezora jedinica lokalne samouprave („Sl. list CG” broj 15/19),
- Uputstvo o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini („Sl. list CG,“broj 47/11),
- Uredba o načinu vođenju evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini („Sl list CG“ broj 13/10),
- Naredba o načinu uplate javnih prihoda (“Sl. list CG” broj 30/18 i 36/19),
- Statut Opštine Tuzi („Sl. list CG – opštinski propisi“ broj 24/19 i 5/20),
- Odluka o organizaciji i načinu rada lokalne uprave („Sl. list CG – opštinski propisi“ broj 30/19, 08/20 i 43/20),
- Odluka o zaradama lokalnih funkcionera opštine Tuzi (“Sl. list CG - opštinski propisi” broj 2/21),
- Odluka o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama (“Sl. list CG - opštinski propisi” broj 46/19),
- Odluka o porezu na nepokretnosti (“Sl. list CG - opštinski propisi” broj 42/18 i 02/20),
- Odluka o prirezu porezu na dohodak fizičkih lica (“Sl. list CG - opštinski propisi” broj 46/19),
- Odluka o lokalnim administrativnim taksama Opštine Tuzi („Sl. list CG - opštinski propisi” br. 46/19)
- Odluka o lokalnim komunalnim taksama Opštine Tuzi (“Sl. list CG - opštinski propisi” broj 46/19),
- Drugi propisi iz oblasti javnih finansija.